

Favarão Marika ja Vahvelainen Salla

LIIKUNTAMATKAT FINLAND

Leirikoulun tuotteistaminen ja materiaalin
koonti leirikouluoppaaksi

Liikunnanohjaaja
Liikunnan ja vapaa-ajan kou-
lutus
Syksy 2018

KAMK • University
of Applied Sciences

Tiivistelmä

Tekijät: Favarão Marika & Vahvelainen Salla

Työn nimi: Liikuntamatkat Finland, leirikoulun tuotteistaminen ja materiaalin koonti leirikouluoppaaksi

Tutkintonimike: Liikunnanohjaaja (AMK)

Asiasanat: leirikoulu, nuoret, tuotteistaminen, sosiaaliset taidot

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa 15-vuotiaille nuorille suunnattu leirikoulu Italiassa. Leirin sisältö koostui vuorovaikutustaitoja kehittävästä leikeistä, peleistä ja ryhmätehtävistä. Päämääränämme oli leikkien ja pelien avulla tukea nuoren kasvatusta, vahvistaa heidän sosiaalisia taitojaan sekä terveen itsetunnon kehittymistä. Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa valmis leirikoulurunko kolmen esimerkkipäivän avulla, jota Liikuntamatkat Finland voisi tulevaisuudessa hyödyntää leirikouluohjaajien perehdyttämisessä ja leirien suunnittelemisessa.

Kehittämistehtävänäme oli miten tuotteistaa nuoria ja heidän opettajiaan kiinnostava leirikoulu sekä millaisilla aktiviteeteilla innostetaan nuoria ryhmätoimintaan ja kehittämään sosiaalisia taitoja. Käsitelimme opinnäytetyössämme aiheita, jotka olivat nuorten kannalta olennaisia kuten kasvatusta, sosiaalipsykologiaa, ryhmätoimintaa sekä nuorten psyykkistä kehittymistä. Opinnäytetyömme sisältää myös tuotteistamisprosessin vaiheineen, materiaalin koonnin oppaaksi ja kolmen esimerkkipäivän yksityiskohtaisen sisällön.

Leirikoulu järjestettiin syyskuussa 2018 Cesenaticossa. Tapahtumapaikkana toimi Euro Campin leirikeskus Pohjois-Italiassa. Leirikoulun sisällön suunnittelun pohjana toimivat kehittämistehtävät, ryhmältä kysytyt toiveet sekä aihetta käsittelevä lähdekirjallisuus. Leirikoulun onnistumisen arviointi tapahtui tapahtuman jälkeen toteutetulla palautekyselyllä sekä itsearviointin ja pohdinnan avulla. Kaiken kaikkiaan leirikoulu oli onnistunut. Kehittämiskohdissa nousee esille leirikoulun johdonmukainen ja tavoitteellinen suunnitteluprosessi. Jatkokehittämisaiheena voisi tutkia leirikoulun yhteyttä nuorten itsetuntoon ja sosiaalisiin taitoihin toteuttamalla kyselytutkimuksen leirikoulua ennen ja sen jälkeen.

Abstract

Authors: Favarão Marika & Vahvelainen Salla

Name: School Camp Productization and Material Compilation as a School Camp Guide

Degree Title: Bachelor of sports

Keywords: school camp, adolescent, productization, social skills

The main purpose of our thesis was to plan and produce a school camp for 15-year-olds in Italy. The camp included games that improves interaction skills. Our main goal was to support the education of the youth, improve their social skills and strengthen their self-esteem.

Another goal of this thesis was to develop a framework for a three-day camp that Liikuntamatkat Finland can use in the future for briefing new instructors and in the planning of new school camps. The focus was on productizing an interesting camp for the youth group and their teachers and researching the kind of activities that would inspire them to do teamwork and improve their social skills. This thesis discusses the product development process of the school camp and it includes detailed day by day program for three camp days as well as a school camp guide for future school camp instructors

The camp was organized in September 2018 in Euro Camp, Cesenatico, Northern Italy. The group's wishes and the theoretical framework were the basis for designing the content. The feedback of the event was collected from the students and the teacher who participated in the camp. Based on the feedback received, its observation and self-evaluation, it was concluded that the camp was successful.

As a further development topic, the impact of the camp on the improvement of the social skills of the adolescents could be explored by carrying out a survey before and after an event.

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön lähtökohdat	4
2.1	Toimeksiantaja.....	6
2.2	Tarkoitus, tavoite ja kehittämistehtävät.....	7
3	Kuka on nuori?	10
3.1	Nuoren psyykinen ja sosiaalinen kehitys	12
3.2	Ryhmäkäyttäytyminen ja vertaiset	13
3.3	Sosiaaliset taidot.....	14
3.4	Kehuminen, kannustus ja ujut nuoret	17
4	Kasvatus	21
4.1	Kulttuurikasvatus	23
5	Kehittämistoiminnan kuvaus	25
5.1	Tuotteistamisen kuvaus.....	26
5.2	Tuotteistamisen tulokset käsikirjaksi.....	29
5.3	Palautteen kerääminen.....	30
6	Leirikoulun toteutuksen kuvaus	31
6.1	Leirikoulun tuotteistamisen kuvaus.....	32
6.2	Leirikouluoppaan luominen	38
6.3	Työn toteutusaikataulu.....	39
6.4	Leirikoulun sisältö	40
6.4.1	<i>Ensimmäisen päivän ohjelma</i>	40
6.4.2	<i>Leirikoulun toinen päivä</i>	47
6.4.3	<i>Leirikoulun kolmas päivä</i>	50
6.5	Palautteen antamisen harjoittelu	52
6.6	Palautteet	53
7	Opinnäytetyön onnistumisen arviointi	57
7.1	Oppimisen taidot ja työyhteisöosaaminen.....	58
7.2	Eettinen osaaminen	61
7.3	Kansainvälisyysosaaminen.....	62
7.4	Innovaatio-osaaminen	64
7.5	Tuotteistamisen onnistumisen itsearviointi	65
7.6	Leirin onnistumisen itsearviointi	65
7.7	Kirjallisen opinnäytetyön itsearviointi	68
	Lähteet	
	Liitteet	

1 Johdanto

”Kaikista tärkein ainesosa menestyksessä on kyky tulla toimeen ihmisten kanssa.”

-Theodore Roosevelt-

”Olen luonteeltani sosiaalinen ja tulen kaikenlaisten ihmisten kanssa toimeen.” Näillä sanoilla kuvailee suuri osa työnhakijoista itseään. Tiedämme, että tämä ei varsinaisesti ole totta, sillä väärinymmärrykset ja ristiriitatilanteet ovat hyvin yleisiä erilaisissa työyhteisöissä. Jos kaikki tulisivat kaikkien kanssa toimeen niin kuin työhakemuksessaan lupasivat, ei näitä ristiriitatilanteita olisi niin paljon, eikö totta? (Keltinkangas-Järvinen 2010, 15 - 17.)

Hyvät sosiaaliset taidot ovat ehdoton valttikortti elämän polulle. Näillä taidoilla tarkoitetaan mm. kykyä olla, ymmärtää ja tehdä yhteistyötä muiden ihmisten kanssa. Hyviä sosiaalisia taitoja tarvitaan päivittäin erilaisissa vuorovaikutustilanteissa: työyhteisön jäsenenä, kaupan kassalla, asioidessamme pankissa ja viettäessämme aikaa ystävien ja naapurien kanssa. Toimivaan kommunikointiin, sosiaalisten suhteiden luomiseen ja ylläpitämiseen sekä ryhmässä työskentelemiseen vaaditaan riittäviä sosiaalisia taitoja. (Kåver & Nilsonne 2008, 18 - 26.)

Ihmisen genotyypillä on tutkittu olevan vaikutusta yksilön sosiaalisuuteen, mutta sosiaaliset taidot, kuten mitkä tahansa muutkin taidot ovat kaikkien meidän opittavissa sitkeän harjoittelun avulla (Fuller & Thompson 1960; McGurk 1982, 46 - 51). Erilaiset vuorovaikutustilanteet tarjoavat oivallisia mahdollisuuksia näiden taitojen harjoitteluun ja oppimiseen (Kåver & Nilsonne 2008, 14 - 16).

Vauva syntyy sosiaalisten suhteiden maailmaan, joka koostuu perheestä, läheisistä ihmisistä ja ympäröivästä yhteiskunnasta (McGurk 1982, 308). Lapsena saamme eväät sosiaalisiin taitoihin kotoa. Sosiaaliset taidot kehittyvät lapsen ja nuoren varttuessa tietojemme, kasvatuksemme, kokemuksiemme ja mallioppimisen kautta seurattessamme

muita ihmisiä ja ollessamme vuorovaikutuksessa heidän kanssaan. (Nyyti Ry n.d.) Pärjä-
täkseen suorituskeskeisessä ja nopeatempoisessa yhteiskunnassa tarvitsee nuori hyvää
itsetuntoa. Jatkuvan kilpailun, epäonnistumisen pelon, sekä virike-, vuorovaikutus- ja vaa-
timustulvan alaisena oleva nuori joutuu tekemään loppuelämänsä koskevia valintoja ja
päätöksiä. Nuori tarvitsee realistisen käsityksen omista kyvyistään ja lahjakkuudestaan
sekä aikuisen tukea, rohkaisua ja välittämistä pystyäkseen tekemään hyviä valintoja.
(Kuure & Perttu 2007, 13.)

Sosiaalisia suhteita sekä erilaisia vuorovaikutustilanteita on tutkittu laajasti. Ihmisten elä-
mäntapoja tutkittaessa on huomattu, että onnellisimpien ihmisten taustalta löytyy hyvät
ja toimivat ihmissuhteet. Tämä näyttää olevan tärkein heitä yhdistävä tekijä. (Diener &
Seligman 2002.) Sosiaaliset suhteet siis ovat tärkeitä ja vaalimisen arvoisia jokaiselle
meistä.

Sosiaalisten taitojen käänköpuoli on aggressiivisuus, joka on ihmisille luonnollinen käyt-
tämismalli hänelle hallitsemattomissa tilanteissa. Tämä käyttämismalli ei kuiten-
kaan ole sosiaalistesti hyväksyttävä tapa toimia, joten kasvattajan on neuvottava nuorta
tunteiden käsittelemiseen muilla keinoin. (Keltinkangas-Järvinen 2010, 13-14.) Tutkimuk-
set etenkin suomalaisten nuorten poikien heikosta kyvystä hallita aggressiotaan herättä-
vät huolta, sillä miesten väkivalta on maassamme yleinen sosiaalinen ongelma (Lahikai-
nen, Punamäki & Tamminen 2008, 51).

Järjestimme syksyllä 2018 leirikoulun neljälle suomalaiselle koululuokalle Italiassa. Leiril-
lämme oli kuutosluokka, lukiolaisryhmä sekä kaksi yhdeksäsluokkaa, joista toinen valikoi-
tui opinnäytetyömme testiryhmäksi. Leirikoulumme pääteemana viikon aikana oli nuor-
ten kasvatuksen tukeminen, itsetunnon vahvistaminen sekä sosiaalisten taitojen harjoit-
telu. Valitsimme nämä teemat, sillä ne tukevat hyvin toisiaan ja ovat ajankohtaisia niin
nuoren kehityksen kannalta kuin yhteiskunnallisestikin. (Lahikainen ym. 2008, 51).

Viikon aikana rohkaisimme nuoria erilaisin peleihin, leikeihin ja tehtäviin sosiaalisiin tilantei-
siin sekä tuttujen luokkalaisten että italialaisten nuorten kanssa. Suunnittelimme ohjaus-
ten sisältöihin kulttuurikasvatusta ja vuorovaikutustaitojen harjoittelua, ja ainutlaatuinen

ympäristö loi tavoitteitamme hyvin tukevat puitteet. Nuoret pääsivät kehittämään sosiaalisia taitojaan, oppimaan itsestään ja pitämään hauskaa turvallisessa ja kasvattavassa ympäristössä leiriviikon aikana. Arajärven (1999, 192) mukaan turvalliset rajat, nuoren hyväksyminen omana itsenään sekä lämmin vuorovaikutus nuoren kanssa ovat hyvät ohjenuorat nuoren kohtaamiseen ja hänen kanssaan toimimiseen, ja nämä olivatkin lähtökohtanamme leiriä suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Opinnäytetyömme koostui teorian tiedon etsimisestä, leirikoulun suunnittelusta, toteutuksesta ja tuotteistamisesta sekä materiaalin koonnista leirikouluoppaaksi. Leirikouluopas kokoaa yhteen opinnäytetyöprosessimme aikana hyväksi ja toimiviksi havaitut pelit, leikit ja ohjausmenetelmät, jotta tulevien leiriohjaajien olisi helpompaa järjestää tavoitteellisia leirikouluja.

2 Opinnäytetyön lähtökohdat

Liikuntamatkojen toimitusjohtajan Jouni Parkkalin mukaan leirikouluja sekä urheiluleirejä on järjestetty jo vuodesta 1996 Pohjois-Italiassa Cerviassa, Cesenaticon kylässä. Majoi-
tuspaiikkana leireillä toimii Adrianmeren rannalla sijaitseva Euro Campin liikunta- ja leiri-
keskus. Leirikeskuksen hyvä sijainti tuo lisäarvoa ulkomaan leirikokemukselle, sillä leiri-
keskukselta on mahdollista tehdä päiväretkiä moniin nuoria kiinnostaviin kohteisiin, mm.
Mirabilandian huvipuistoon, San Marinon tasavaltaan sekä Venetsian kaupunkiin, Park-
kali kertoo. Ohjelmaa pystytään järjestämään suomalaiselle eksoottisessa ja mukavassa
ympäristössä meren rannalla aaltojen pauhatessa taustalla. Leirikoulun puitteita hyödyn-
netään niin illalla rauhoittumiseen, kuin päivällä kilpailutilanteisiin, joiden jälkeen oli vir-
kistävää päästä pulahtamaan mereen. (Parkkali 2018.)

Kuva 1: Euro Campin sisäpihalta (Liikuntamatkat)

Cesenaticossa ja Euro Campin alueella on Parkkalin kokemuksen mukaan turvallista jär-
jestää leirikouluja nuorille. Leireillä on tarkat säännöt, joita tulee noudattaa koko leirin

ajan. Euro Campin leirialue on noin kahden kilometrin päässä lähimmästä kylästä, leiri-alue on tarkkaan rajattu ja yksityinen uimaranta rantatuoleineen on ainoastaan leirikeskuksen käytössä. Euro Campin alueelta löytyy laajat urheilumahdollisuudet, kuten koripallo-, lentopallo-, jalkapallo-, rantatenniskenttiä. Välineitä on mahdollista vuokrata ilmaiseksi panttia vastaan. (Parkkali 2018.)

Kuva 2: Cesenaticon sijainti kartalla. (Pixabay. Muokannut: Salla Vahvelainen.)

Opinnäytetyön kirjoittajista Marika on työskennellyt leirikouluohjaajana ja -vastaavana Italiassa vuodesta 2014. Leirikoulun suunnittelemisesta ja järjestämisestä ei ole aiemmin tehty kirjallista tuotosta. Esille on noussut tarve kirjalliselle työlle, jotta uusien ohjaajien

perehdyttäminen olisi jatkossa helpompaa ja jotta leireillä käytettävät ohjausmenetelmät sekä harjoitukset olisivat suunnitelmallisia sekä pohjautuisivat tutkittuun tietoon.

Jouni Parkkalin mukaan leirikoulut suunnitellaan ja paketoidaan aina asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaan, jolloin jokainen leirikouluviikko on erilainen. Leirikoulun pituus vaihtelee asiakkaan tilauksen mukaan. Parkkali kertoo, että suurin osa leirikouluun tulijoista on yhdeksäsluokkalaisia nuoria, jonka takia opinnäytetyössämme syvennymme juuri tähän kohderyhmään. (Parkkali 2018.)

2.1 Toimeksiantaja

Toimeksiantajanamme toimii Jouni Parkkali Oy:n perustama ja omistama ohjelmapalveluyritys Liikuntamatkat Finland. Liikuntamatkat on perustettu vuonna 1996, ja se järjestää yhteistyössä vastuullisten matkanjärjestäjien, mm. Matkavekan kanssa vaellusmatkoja, urheiluleirejä, seurojen harjoitusmatkoja sekä leirikouluja suomalaisille asiakkaille. Liikuntamatkat suunnittelee ja tuottaa matkan sisällön, lennot hankkii asiakas joko itse tai matkatoimiston kautta.

Liikuntamatkat järjestävää matkoja mm. Italiaan, Kroatiaan, Sveitsiin, Turkkiin, Itävaltaan, Andorraan ja Etelä-Tiroliin. Kaikki matkat ovat ryhmille räätälöityjä, turvallisia ja valvottuja. Nuorten leireillä on ympärivuorokautinen valvonta ja suomalaiset ohjaajat. Liikuntamatkojen arvoihin kuuluu kasvatustyö, elämysten tuottaminen, kansainvälisyys ja hyvinvointi. Näihin arvoihin pohjautuen suunnitellaan ja toteutetaan kaikki järjestetyt matkat, kuten vaellukset ja leirikoulut.

Jouni Parkkali on yrityksen toiminnanjohtaja. Hän on koulutukseltaan valmennuskonsultti, liikunnanohjaaja, Personal Trainer ja entinen lentopalloammattilainen ja –valmentaja. Parkkali on toiminut urheilijoiden managerina sekä nuorten kasvattajana seuratoiminnassa. Parkkali on toiminut ansioituneesti edistäen lentopallotoimintaa Suomessa, niin ammattimaisesti kuin vapaaehtoistyössäkin. Saavutukset pelaajana ja valmentajana ovat mittavat sekä Suomessa että Euroopassa. Hän on vaikuttanut lentopalloilun aseman vahvistajana, junioripelaajien innostajana sekä lentopallon kehityssuunnan näyttäjänä.

Parkkalille on myönnetty vuonna 2015 PRO urheilu –palkinto tekemästään työstä lasten ja nuorten urheilun kehittämisen hyväksi. (Liikuntamatkojen verkkosivu n.d.)

2.2 Tarkoitus, tavoite ja kehittämistehtävät

Opinnäytetyömme on toiminnallisesti toteutettu opinnäytetyö. Toiminnallisen opinnäytetyön tavoite eroaa tutkimuksellisen opinnäytetyön tavoitteista siinä, että lopputulos ei yleensä ole tutkimus vaan konkreettinen tuote, esimerkiksi esine, opas, ohjekirja tai tapahtuma (Vilkkä & Airaksinen 2003, 6).

Opinnäytetyömme on työn tilaajan toiveesta rajattu kolmeen esimerkkipäivään. Olemme luoneet esimerkkipäiviä, jotka jatkossa voivat toimia mallina leirikoulun suunnittelussa. Mallipäiviä käyttäessä tulee kuitenkin aina huomioida asiakkaiden toiveet ja aikataululliset asiat.

Kehittämistehtävänämmme opinnäytetyössämme oli:

1. Miten tuotteistaa nuoria ja heidän opettajiaan kiinnostava leirikoulu?
2. Millaisilla aktiviteeteilla innostetaan nuoria ryhmätoimintaan ja kehittämään sosiaalisia taitoja?

Arvioimme leirikoulun onnistumista palautekyselyn avulla (LIITE1). Keräsimme palautetta nuorilta, heidän opettajiltaan ja toimeksiantajalta leirin päätyttyä. Palautteen keräämiseksi nuorilta ja heidän opettajiltaan loimme internetkyselyn, jossa on kysymyksiä liittyen leirin sisältöön, ohjaajien ammattitaitoon sekä sosiaalisiin tilanteisiin rohkaisuun leirin aikana. Kävimme vastaukset läpi ja analysoimme ne valmiiseen opinnäytetyöhön.

Opinnäytetyön onnistumisen arvioinnissa myös itsearviointi on tärkeää. Pidimme arviointipalavereja ennen leirikoulun toteuttamista, leirikoulun puolesta välissä sekä leirikoulun jälkeen. Lisäksi arvioimme opinnäytetyöprosessia kriittisesti ottaen huomioon Kajaanin Ammattikorkeakoulun kompetenssit.

Palautteen keräämisellä on olennainen rooli tuotteen kehittämisen kannalta. On myös erityisen tärkeää, että nuorten opettajat pääsevät antamaan palautetta, sillä he ovat potentiaalisia lähitulevaisuuden asiakkaita uusien leirikoululaisten kanssa. Voimme arvioida tuotteemme onnistuneeksi, jos se on oppilaiden sekä opettajien mielestä ollut turvallinen, opettavainen ja mielenkiintoinen.

Arvioimme palautteiden pohjalta omaa ohjaamistamme ja leirikoulun sisältöä sekä asiakkaiden tyytyväisyyttä kokonaisuuteen ja toteutukseen. Palautteiden avulla vastaamme kehittämiskysymyksiimme ja pystymme arvioimaan leirinkoulun onnistumisen sekä kehittämiskohdat.

Toimeksiantajan puolelta opinnäytetyömme tarkoituksena oli leirin sisällön ja kolmen esimerkkipäivän luominen sekä valmiin leiriviikon testaaminen. Tekemämme opinnäytetyö jää Liikuntamatkat Oy:n käyttöön, ja sitä voidaan hyödyntää tulevien leiriohjaajien perehdytyksessä sellaisenaan tai muuttaa jokaista räätälöityä leiriä vastaavaksi. Toimeksiantajamme toivoi tuotetta, eli leirikoulua, joka olisi turvallinen, nuorille mieluinen ja jolla olisi tärkeä tehtävä nuorten kasvatuksessa sekä sosiaalisten taitojen kehittämisessä. Tavoitteena oli saada nuoret toimimaan ryhmässä ja tukemaan nuorten osallisuutta.

Kehittämistehtävänä meillä oli nuoria ja heidän opettajiaan kiinnostavan leirikoulun tuotteen valmistaminen sekä kysymys siitä, miten aktivoida nuoria toimimaan ryhmässä ja kehittämään omia sosiaalisia taitojaan. Ammatillinen oppimistavoitteemme on asiantuntija -ja kehitystyön osaamisalueen kehittäminen. Konkreettinen oppimistavoite oli suunnitella ja kehittää onnistunut ja toimiva leirikouluviikko joka vastaa opinnäytetyön kehitystehtäviä.

Leirimme ohjelmaan sisältyy erilaisia ryhmäytymistehtäviä, kilvoittelua joukkueena, omaan itseensä tutustumisharjoituksia sekä oman mielipiteen ilmaisemisen opettelua ryhmässä. Tehtävien valinnassa pyrimme siihen, että jokainen ryhmän jäsen osallistuu, eikä kukaan jää ryhmän ulkopuolelle. Lisäksi, ainutkertaisen oppimisympäristön (Italian) ansiosta sisällytimme leiriimme kulttuurikasvatusta kielenopiskelun sekä erilaisten oppimistehtävien muodossa.

Tuotteellamme oli jo valmiiksi asiakasryhmä sekä tarve leirikoulun tuotteistamiselle. Asiakasryhmä sekä heidän toiveensa olivat meillä jo valmiiksi tiedossa. Palvelulle löytyy jatkumoa myös meidän työmme jälkeen. Näin ollen pystyimme alusta asti keskittymään itse paketin tuotteistamiseen, eli leirin rakenteeseen ja ohjelmaan leirin aikana. Suunnitelimme ohjelman pohjautumaan yrityksen arvoihin ja kuvaan sopivaksi sekä nuorten sosiaalisten taitojen vahvistamiseksi ja ylläpitämiseksi.

3 Kuka on nuori?

Lapsuuden ja nuoruuden rajaa voidaan määritellä biologisen tai sosiaalisen kypsyyden, mutta myös juridisen täysi-ikäisyyden kautta (Viikko-Riihelä & Laine 2005, 100 - 102). Viikko-Riihelä ja Laine kuvailevat nuoruutta siltana lapsuudesta aikuisuuteen, jolloin ei olla enää lapsia muttei vielä aikuisiakaan. Lastensuojelulaki (L 13.4.2007/417) määrittelee nuoren 18-20 -vuotiaaksi henkilöksi.

Nuoruuteen liittyy erilaisia kehitystehtäviä ja nuoren kehitykseen vaikuttavat niin biologiset, psyykkiset kuin sosiokulttuuriset tekijät (KUVIO 1.) Nuoruuden kehitystehtäviä ovat mm. oman vartalon hyväksyminen, tunne-elämän itsenäisyys, moraalien ja arvomaailman omaksuminen, sosiaalinen vastuu, valmius perheen perustamiseen sekä oman sukupuolen mukainen rooli. (Viikko-Riihelä & Laine 2005, 100 - 102.)

Nuoren roolit toimijana lisääntyvät ja hän on lapsuuden objektin sijaan yhä useammin subjekti eli tekijä. Nuori pääsee vaikuttamaan yhteiskuntaan, hän on kuluttaja, veronmaksaja, opintotuen saaja, äänestäjä jne. Nuori on sidoksissa oman kulttuurinsa, sosiaalisen median ja ikätovereidensa luomiin arvoihin, mutta pystyy myös miettimään ja perustelemaan oman näkökulmansa asioihin. (Viikko-Riihelä & Laine 2005, 101.)

Viikko-Riihelän ja Laineen (2005, 101) mukaan nuorten paineet menestymiseen ja omien kehitystehtävien saavuttamiseen ovat kovat, sillä kilpailu opiskelu- ja työpaikoista on kovaa ja niihin pääsemiseen ja niissä menestymiseen tarvitaan sosiaalisia taitoja sekä sopeutumiskykyä.

Sinkkosen mukaan (2010, 40 - 41) nuoruusvuodet ovat täynnä ristiriitoja, sillä vaikka tällä ikäkaudella aivot kehittyvät nopeasti, niiden impulsseja säätelevän osan kehitys on vielä selvästi kesken. Aivojen pikainen kehittyminen johtaa siihen, että nuoret ovat usein erityisen herkkiä erilaisille sosiaalisille tekijöille ja heidän kynnyksensä jäädä koukkuun johonkin riippuvuuteen kasvaa. Yleisimpiä riippuvuuksia ovat päihteet, pelit tai porno, ja

kaikilla riippuvuuksilla on sama neurologinen pohja. Nuoruusiälle ovat tyypillisiä mielialojen nopeat vaihtelut ja toiminnan impulsiivisuus, jolloin tekojensa seurauksia ei tule ajatelleeksi loppuun asti. Murrosiän alku sekä myöhäisnuoruusikä ovat erityisen haavoittuvaista aikaa erilaisiin mielen sairauksiin sairastumisen osalta, esimerkiksi käytöshäiriöihin, masennukseen, ahdistuneisuuteen ja syömishäiriöihin (Sinkkonen 2010, 43).

Varhaisnuoren on erityisen vaikea sanoa ei, kun häntä yllytetään tai hänelle tarjotaan esimerkiksi päihteitä, sillä impulsseja säätelevä keskushermoston osa ei ole täysin kehittynyt, mutta myös siksi, että nuorelle on erityisen tärkeää saavuttaa vertaistensa hyväksyntä. Kasvattajan tehtävänä ja velvollisuutena on suojella nuorta tämän omalta käytökseltä ja auttaa häntä näkemään tekojensa seuraukset. (Sinkkonen 2010, 44.)

Biologinen näkökulma	Yksilöpsykologinen (psykkinen) näkökulma	Sosiokulttuurinen näkökulma
<ul style="list-style-type: none"> • Geenit • Temperamentti • Hermoston toiminta; mm. aivojen välittäjäaineet, vammat, hormonaaliset ja kemialliset vaikutukset; mm. sisäeritys ja psyyken lääkkeet 	<ul style="list-style-type: none"> • Minäkäsitys, itsetunto, uskomukset, tulkinnat • Toiveet, tavoitteet, suuntautuminen • Maailmankuva, arvot, asenteet • Tunteet ja motiivit • Psykkinen itsesäätely; hallinta- ja defenssikeinot 	<ul style="list-style-type: none"> • Lähiympäristö, perhe, koti, kasvatust • Suku, ystäväpiiri, vertaisryhmät • Yhteisöt; koulu, yhteiskunnan organisaatiot • Laaja etäympäristö: tiedotusvälineet, media, idolit, kulttuurin arvot ja

Kuvio 1: Kuka ja mikä vaikuttaa nuoren kehitykseen? (Viikko-Riihelä & Laine 2012, 127)

3.1 Nuoren psyykkinen ja sosiaalinen kehitys

Maslow'n tarvehierarkian mukaan ihmisen perustarpeiden tulee olla tyydytettyjä, jotta hän voi keskittyä ja panostaa vaativimpiin operaatioihin, kuten kouluttautumiseen, taiteeseen tai tieteeseen. Lapsen psyykkisen kehittymisen kannalta olennaista on, että lapsen perusturvallisuus on kunnossa: hänen tarpeisiin vastataan, hänellä on lämpöä, läheisyyttä, turvaa ja rakastavat rajat. (Viikko-Riihelä & Laine 2008, 12.)

Ihmisillä on erilaisia tapoja ylläpitää mielen tasapainoa. Yleisimpiä psyykkisen itsesäätelyn tapoja eli mielen hallintakeinoja ovat coping-keinot kuten asian selittely, järjeistäminen tai projektio, asian kieltäminen sekä taipumus ajatella asioista mustavalkoisesti. (Viikko-Riihelä & Laine 2007, 77 - 79.)

Psykoterapeutti, tietokirjailija Pepi Reinikaisen (Piri-Lahti 2018) mukaan nuorella on "valtava aikuisen kaipuu ja syvä tarve viisaalle aikuiselle, vieressä kulkijalle." Reinikaisen oman kokemuksen ja elämäntutkimustutkimusten tuottamien vastausten mukaan yksikin aikuiselta kuultu hyvä lause voi kannatella nuorta jopa vuosikausia.

Nuoren kasvattajan, kuten opettajan tai leirikouluohjaajan tärkeä tehtävä on nuoren oikeanlaisessa kohtaamisessa, heihin tutustumisessa ja hyvän huomaamisessa sekä realistisen positiivisen palautteen antamisessa (Sinkkonen 2010, 15). Nuoret itse toivovat tulevansa kohdatuiksi ennakkoluulottomasti, omina itsenään ja toivovat aikuisen olevan heistä ja heidän tilanteestaan ja mielipiteistään kiinnostuneita näyttämällä sen konkreettisesti (Sinkkonen 2010, 15). Konkreettisilla tavoilla tarkoitetaan mm. katsomalla silmiin, antamalla aikaa ja reagoimalla mielipiteeseen (Luo luottamusta, tue lasta, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkokurssi 2018).

Identiteettitutkija Päivi Fadjukoff (Piri-Lahti 2018) kertoo nuoruuden identiteetin löytämisen haasteiden riippuvan sosiaalisesta ympäristöstä. Nuori hakee omaa merkitystään kaveripiirissä, yhteiskunnassa ja elämässä yleensä. Fadjukoffin mukaan identiteettiä ei löydä itseensä käpertymällä, vaan peilaamalla omaa itseään muihin, eli sosiaalisten vuorovaikutussuhteiden osuus identiteetin muodostumisessa on kiistaton.

Vertaisryhmän ja nuorisokulttuurin vaikutus nuoren elämään on merkittävä. Kun nuori ei vielä täysin tunne todellista minäänsä, luo hän selviytyäkseen erilaisia rooleja: on pakko käyttää samanmerkkisiä vaatteita kuin muut, on käytävä samoissa harrastuksissa tai ajanviettopaikoissa kuin muut ja fanitettava samaa yhtyettä kuin vertaisryhmä. Luodut roolit suojaavat nuoren minäkuvaa, ja jos nuori huomaa, etteivät ikätoverit tai vanhemmat hyväksy hänen todellista minäänsä, ei hän hyväksy sitä itsekään vaan luo suojakseen roolin. Todellisen identiteetin luominen voi kestää vuosia tai koko eliniän ajan (Viikko-Riihelä & Laine 2002, 114 – 116), ja lapsen itsetunto vaihtelee jopa päivästä ja ikäkaudesta riippuen (Sinkkonen 2008, 207).

Hyvällä itsetunnolla tarkoitetaan sitä, että nuori pitää itseään hyvänä ja arvokkaana sekä sitä, että hän tunnistaa omat luontevahvuutensa- ja heikkoutensa. Hyvään itsetuntoon kuuluu keino sietää elämän normaaleja vastoinkäymisiä ilman, että ne vaurioittavat itsetuntoa. Terveellä itsetunnolla on vahva yhteys myös sosiaalisiin taitoihin: hyvän itsetunnon omaava henkilö pystyy arvostamaan, kehuaan ja ihailemaan muita. Toisaalta taas itsetunnotaan epävarma ihminen näkee muiden menestymisen olevan pois häneltä itseltään eikä pysty aidosti iloita muiden puolesta. (Keltikangas-Järvinen 2002, 17 - 20.)

3.2 Ryhmäkäyttäytyminen ja vertaiset

Leirikouluohjaajan on tärkeää tietää ohjaavansa sekä ryhmää että yksilöä. Turvallisuuden sekä leirin toimivuuden kannalta on erityisen tärkeää saada ryhmä toimimaan ohjeiden mukaan. Donald C. Pennington (2005, 12) kuvailee ryhmän koostuvan toisiinsa vuorovaikutuksessa olevista ihmisistä. Ihmiset voivat olla toisiinsa vuorovaikutuksessa sekä sanallisesti että nonverbaalisesti. Ryhmän on kommunikoinnin lisäksi tärkeää tuntee itse olevansa ryhmä. Muita ryhmän määritelmiä ovat ryhmän yhtenäiset tavoitteet sekä ryhmän rakenne. Penningtonin (2005, 12) mukaan ryhmässä on useita erilaisia rooleja sekä statusia, jolla tarkoitetaan yksilön asemaa ryhmässä. Roolit ryhmässä määritellään käyttäytymisjoukoiksi, joita tiettyjen asemien haltijoiden odotetaan yksilönä suorittavan (Baron & Byrne 2001, 438). Roolit ja statusasemat määrittelevät yksilön käyttäytymistä ryhmässä (Pennington, 2005, 12).

Erilaisilla rooleilla on ryhmäkäyttäytymisen kannalta tärkeitä tehtäviä (Pennington 2005, 90.) Kolmeksi roolien päätehtäviksi luokitellaan ryhmän työnjako, järjestyksen ja ennustettavuuden ylläpito sekä identiteetin tunteen tuottaminen yksilölle. Yksilöllä voi olla monia eri rooleja erilaisissa ryhmissä tai useita rooleja yhdessä samassa ryhmässä. Teini-ikäisillä yhdeksäsluokkalaisilla roolit voivat olla mm. ryhmän johtaja, ryhmän ”pelle”, vetäytyjä, ”kovis” tai ”hikari.” (Pennington 2005, 90; Parkkali 2018.)

Salmivallin (2005, 137) mukaan vertaiset eli saman ikäiset tai samalla kehitysasteella olevat ihmiset vaikuttavat nuoren elämään ja sosiaaliseen kehitykseen suuresti. Nuori oppii vertaisten kanssa erilaisia asioita, asenteita ja käyttäytymismalleja sekä peilaa omaa käyttäytymistään muihin. Salmivalli (2005, 17) avaa tekstissään Harry Stack Sullivanin (1953) interpersoonallisuuden teoriaa, joka korostaa vertaissuhteiden merkitystä nuoren hyvinvoinnille etenkin kouluiässä ja sen jälkeen. Ryhmän ulkopuoliseksi jäämisellä on todettu olevan yhteyksiä tunne-elämän ongelmiin ja alemmuudentunteisiin. Hyväksytyksi tuleminen ja ystävyysuhteet vaikuttavat lapsen senhetkiseen sekä myöhempään sosiaaliseen kehitykseen. Ryhmässä opitaan yhdessä toimimista, oman paikan ottamista, johtajuutta ja kompromissien tekemistä, eli asioita, joita tarvitaan myöhemmissä ihmissuhteissa sekä yhteiskunnan jäsenenä toimittaessa. Vertaiset auttavat nuorta myös irrottautumaan vanhemmistaan. (Salmivalli 2005, 32 - 33.) Vertaisten ja kaveriryhmän paine on suuri, ja sen ovat huomanneet myös markkinointitutkijat. Ennen lapsille ja nuorille tarkoitettuja tuotteita kaupattiin heidän vanhempiensa välityksellä, nykyään markkinoinnin kohteena ovat suoraan lapset ja nuoret ja vertaisten luomaa ryhmänpainetta käytetään häikäilemättä hyväksi. (Lahikainen ym. 2018, 49.)

3.3 Sosiaaliset taidot

Sosiaaliset taidot ovat eri asia kuin sosiaalisuus, vaikka nämä käsitteet sekoittuvat helposti arkikielessä. Sosiaalisuudella tarkoitetaan synnynnäistä temperamenttipiirrettä ja halua olla muiden ihmisten kanssa. Sosiaalisilla taidoilla tarkoitetaan ihmisen taitoa ja

valmiutta olla muiden kanssa. Näiden kahden käsitteen konkreettisin ero on, että sosiaalisuuden kanssa synnyttään mutta sosiaaliset taidot opitaan. (Keltinkangas-Järvinen 2010, 13 - 14.)

Sosiaaliset taidot määritellään Salmivallin (2005, 79) mukaan toiminnan seurausten perusteella. Ihminen on laumaeläin ja hyvät sosiaaliset taidot helpottavat elämää ryhmässä. Sosiaaliset taidot ovat vuorovaikutussuhteisiin sidottuja taitoja, verbaalista tai nonverbaalista toimintaa, johon on vahvasti yhteydessä oikea ajoitus ja vastavuoroisuus. Taitava sosiaalinen käyttäytyminen on tehokasta, tilanteeseen sopivaa toimintaa, johon ryhmän jäsenet reagoivat positiivisesti. Esimerkkinä sosiaalisista taidoista voidaan käyttää sen myönteiseen sosiaaliseen seuraamukseen johtaminen, kuten leikkiin mukaan pääseminen tai porukkaan hyväksytyksi tuleminen. (Salmivalli 2005, 79 – 80.)

Sosiaalisiksi taidoiksi voidaan lukea mm. itsesäätelykyky, omien puolien pitäminen, avun tarjoaminen ja muiden puolustaminen sekä kyky keskittyä annettuihin tehtäviin. Sosiaaliset taidot ovat tilannesidonnaisia ja tilanteen tulkitsemiseen tarvitaan lisäksi sosio-kognitiivisia taitoja. Sosiaalisia taitoja voidaan mitata havainnoimalla, toveriarvioinnilla tai kyselylomakkeilla. (Salmivalli 2005, 86.)

Faktori	Esimerkkejä tutkimuksissa käytetyistä osioista
1. Toverisuhteet	Tarjoaa apua On sensitiivinen toisten tunnetiloille Osallistuu keskusteluun Puolustaa vaikeuksissa olevaa toveria Pyytää toista mukaan leikkiin
2. Itsesäätely	Hyväksyy kritiikkiä Kykenee kompromisseihin Pystyy hillitsemään itsensä ollessaan vihainen
3. Tehtävä-suuntautunut toiminta	Kuuntelee ja seuraa ohjeita Tekee tehtävät itsenäisesti Ei välitä häiriötekijöistä työskennellessään Tekee tehtävät sovituksessa ajassa
4. Tottelevaisuus	Laittaa välineet paikoilleen Noudattaa sääntöjä Käyttää vapaa-aikaa rakentavasti
5. Assertiivisuus	Tutustuu oma-aloitteisesti Pyytää toisia mukaan toimintaan Aloittaa keskustelun Kyseenalaistaa epäreilun säännön Osoittaa tunteensa tullessaan väärin kohdelluksi

Kuvio 2: Sosiaalisten taitojen viisi faktoria meta-analyysin mukaan (Caldarella & Merrell 1997.)

Ihmisillä on luonnostaan tarve sosiaaliselle kanssakäymiselle, matalan sosiaalisuuden omaavan ihmisenkin on siksi tärkeää harjoitella sosiaalisia taitoja. Sosiaalisten taitojen harjoittelulla voidaan päästä kahteen eri päämäärään. Ensinnäkin, sosiaalisia taitoja harjoitellessa nuoren kuva muista ihmisistä muuttuu positiiviseen suuntaan ja hän kokee muut ihmiset ainaisten pettymysten ja ristiriitojen sijaan mielihyvän lähteinä. Toisekseen, kun vuorovaikutuksessa oleminen muiden kanssa tulee nuorelle mahdolliseksi ilman jatkuvia pettymyksen tunteita, tulee muiden kanssa oleminen palkitsevaksi. Nuori oppii nauttimaan tunteistaan, niiden vastaanottamisesta sekä osoittamisesta. (Keltikangas-Järvinen 2010, 175.)

Kasvattajan ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisen tulisi panostaa nuoren kohtaamiseen nuorena, ihmisenä, ja persoonana. Nuorten, kuten kaikkien ihmisten kohtaamisessa on tärkeää empatia, sosiaalinen äly, tunneäly ja tunnetartunta. (Kåvern & Nilsonne, 2008, 28.) Empatialla tarkoitetaan, että ihminen pystyy asettumaan toisen ihmisen asemaan. Edward Thorndike ja Daniel Goleman ovat luoneet sosiaalisen älyn sekä tunneälyn käsitteet 1990-luvulla (Kåvern & Nilsonne, 2008, 30.) Thorndike kuvaa sosiaalisen älyn olevan kyky ymmärtää ja käsitellä toisia ihmisiä ja Daniel Goleman selventää tunneälyn olevan taito, jossa yksilö empatian avulla käsittelee tunteita taitavasti. Tunneälyllä on Golemanin mukaan usein kauaskantoiset seuraamukset. Tunnetartunta on ihmislajille tyypillinen ominaisuus, jossa vuorovaikutussuhteessa olevien henkilöiden tunne ”tarttuu” henkilöiden välillä. Esimerkiksi, jos juhlatilaisuuden puheen pitäjä on hermostunut, tarttuu hermostuneisuuden tunne helposti puhetta kuuntelemissa olevaan katsojaankin. Nuorta kohdatessa olisi tärkeää kiinnittää huomiota omaan verbaaliseen ulosantiin, kehonkielen, kuuntelemiseen sekä ymmärtämiseen. (Kåver & Nilsonne, 2008, 31.)

3.4 Kehuminen, kannustus ja ujut nuoret

Kehittyvällä nuorella on perustavanlaatuinen tarve huomion, arvostuksen ja vahvistuksen saamiseen läheisiltä aikuisilta (Hartley-Brewer 2006, 133). Kannustamisella, kehumisella ja rohkaisevalla ilmapiirillä on suuri merkitys nuoren motivaatioon. Jatkuva yksipuolinen kritiikki voi lamaannuttaa nuoren ja saada tämä uskomaan, ettei ole tarpeeksi hyvä tai kyvykäs (Hakala 1998, 152). Lapsen itsetunto pohjautuu sisäiselle kokemukselle, sille, että hän on rakastettu, arvostettu ja riittävän hyvä omana itsenään (Sinkkonen 2008, 207).

Jokaisessa aikuisten työryhmässä tiedetään, että auktoriteetilta, esimieheltä, tuleva kiitos ja kannustus tuntuvat hyvältä, mutta jos ne esitetään toistuvasti ja aiheetta, menettävät ne voimansa ja muuttuvat naurettaviksi. Pelkkä kehuminen ei kohota lapsen itsetuntoa, vaan kyse on monimutkaisemmasta asiasta. (Sinkkonen 2008, 172.) Sanallisen kehumisen lisäksi myös äänen painoilla, katseilla, kosketuksella ja muilla nonverbaalisilla viesteillä on suuri merkitys, samoin sillä, onko kehu tullut ansaitusti ja osaako kehun vastaottaja tulkita sen oikein (Sinkkonen 2008, 207).

Kasvattajat voivat vahvistaa nuoren itseluottamusta ja luoda heille uskoa valoisammasta tulevaisuudesta rohkaisemalla ja antamalla realistisia, oikein ajoitettuja kehuja (Hartley-Brewer 2006, 49). Hartley-Brewerin (2006, 12 - 13) mukaan nuoren itseluottamuksen rakentaminen vaatii sopivassa suhteessa haasteita, epäonnistumisia sekä onnistumisia. Jos nuorelle vakuutellaan hänen olevan loistava kaikessa mihin hän ryhtyy, voi seurauksena olla haasteita ja määräälevyyttä vertaissuhteissa. Jos nuorta taas varjellaan liikaa haasteilta ja epäonnistumisilta, eivät määrätietoisuus ja sinnikkyys pääse kehittymään.

Realistisen positiivisen kehun on tarkoitus vahvistaa hyvää käyttäytymismallia, antaa nuorelle arvostusta, hyväksyä hänet omana itsenään, auttaa nuorta ja antaa huomiota hänelle. Kehumisella autetaan nuorta ajattelemaan tulevaisuudesta optimistisesti, olemaan sinut menneisyytensä kanssa ja olemaan tyytyväinen nykyhetkeen. Hartley-Brewer (2006, 24 - 25) kuvaa nuoren *rohkaisun, hyväksymisen ja nuoren seurasta nauttimisen* olevan kasvattajalle tärkeitä menetelmiä nuoren itseluottamuksen kehittymisen tukemisessa. Positiivisena ajateltu kehu tai kannustus voi myös kääntyä negatiiviseksi, joten kasvattajan tulisi kiinnittää huomiota tapaan, jolla kehu ilmaistaan. Hartley-Brewer (2006, 133) kuitenkin lohduttaa, että paljon useammin lapset ja nuoret kärsivät kehujen puutteesta kuin väärin kohdistetuista kehuista. Hänen ohjeensa hyvään kehuun ovat seuraavat:

-Itseluottamuksen vahvistaminen huomioimalla nuoren suorituskkyky sekä kulloinenkin tulos uskottavasti, esim. "tässä olet hyvä," tai "olet tehnyt sen kerran, sinulla on varmasti itseluottamusta tehdä se uudestaan."

-Jättämällä nuorelle mahdollisuus muuttua. Kannustuksen ei pitäisi olla liian kapea-alaista ja kohdistua vain yhteen nuoren osaamisalueeseen tai tapaan tehdä asioita.

-Välttämällä riippuvuuden luomista rohkaisemalla nuorta arvioimaan asioita itsenäisesti ja luottamaan omaan kykyynsä tehdä asioita. Tämä auttaa nuorta oivaltamaan oman edistymisensä tärkeyden.

Hartley-Brewer (2006, 37) mainitsee murrosikäisen arvostavan kehua ja hyväksyntää, mutta kuvaa liiallisen kehuun saavan nuoren usein vaivaantumaan. Hänen mukaansa nuoret ovat kovia arvostelevaan omaa pätevyyttään itse, joten uskoakseen ohjaajan kehuun heillä tulee olla myös pieni usko omasta pätevyydestään.

Kehun ja palautteen vastaanottaminen riippuu henkilön itsetunnosta. Myönteiseksi tarkoitettu kehu saattaa tuntua vastaanottajasta piruilulta. Joku kuulee myönteisen kommentin, mutta saattaa alkaa saman tien pohtimaan, mitä sanojen taustalla mahtoi olla. Palautteen vastaanottaminen on monivaiheinen prosessi, jossa lopulta merkitsee se, miten yksilö kehuun ottaa vastaan ja miten hän onnistuu integroimaan sen omaan minäkuvansa. Toiset nuoret kestävät, suorastaan vaativat suorapuheista ja kriittisyyteen keskittyvää palautetta, toisille kepeäkin arvostelu on maailmanloppu. (Sinkkonen 2008, 173 - 174.)

Kasvattajan on hyvä näyttää esimerkkiä, kuinka kehuja vastaanotetaan. Jos ohjaaja/opettaja/huoltaja saa nuorelta kehuun, esimerkiksi ”tämä peli oli hauska,” on se tarkoitettu usein myönteiseksi palautteeksi kasvattajalle, ei vain pelkäsi tiedottamiseksi pelin hauskuudesta. Kasvattajan on tärkeä ottaa kehu vastaan suoraselkäisesti ja kiittämällä. Jos kasvattaja kiemurtelee tai vähättelee asiaa ”ei se ollut mitään erikoista,” antaa tämä nuorelle heikon palautteen vastaanottamisen mallin. Tytöillä on tapana vähätellä omia saavutuksiaan eivätkä aina usko tekemisiensä olevan kehuun arvoisia. Kasvattajien tulisi siis sekä antaa nuorille kehuja että myös näyttää, kuinka niitä otetaan suoraselkäisesti vastaan. On lupa olla hyvä! (Hartley-Brewer 2006, 127.)

Arka lapsi ja nuori tarvitsee aikuisen kannustusta, ohjausta ja neuvoja siitä, miten uskaltautua vertaisten joukkoon pelaamaan, leikkimään ja oleskelemaan. Ujo lapsi tarvitsee myönteisiä kokemuksia siitä, että muiden seurassa oleminen on hauskaa. Osa lapsista ja nuorista viihtyy luontaisesti enemmän yksin, ja myös se seikka on nuoria ohjatessa otettava huomioon ja sitä on kunnioitettava. Ohjaajalle on haastavaa huomata, milloin nuori ei oikeasti halua muiden joukkoon ja milloin hän ei vain uskalla liittyä seuraan. Vaikka lapsi ja nuori ei tahtoisikaan viettää aikaa muiden kanssa, on hänen itsensä kannalta tärkeää oivaltaa yhdessäolon perustaidot. Näiden taitojen oppimisen takia on tärkeää, että

jokainen lapsi ja nuori saataisiin kannustavan ohjauksen avulla osallistumaan ryhmätöimintaan ainakin joskus. (Keltinkangas-Järvinen 2010, 45.)

Arat ja matalalla sosiaalisuudella varustetut lapset tulisi ohjata muiden joukkoon järjestämällä leikki- ja pelitilanteita, joissa lapsi kokee, että muiden kanssa yhdessä tekeminen on hauskaa. Ohjaajan tulee järjestää leikki tai peli, jossa aralla lapsella on selkeä rooli, mielellään sellainen, että ilman sitä muidenkaan peli ei onnistu. Ohjaajan tulee varmistua, että arka lapsi selviytyy roolista, jotta muut pelaajat eivät joudu kritisoimaan tätä. Leikissä tai pelissä on myös hyvä olla tilanteita, jossa arka lapsi auttaa muita pelaajia sekä ottaa apua vastaan. (Keltinkangas-Järvinen 2010, 46.)

Ujous on usein osa lapsen temperamenttia, joka korreloi myös moniin myönteisiin piirteisiin. Monesti nuorilla ujous on ensireaktio tuntemattomissa sosiaalisissa tilanteissa, eikä välttämättä tarkoita sitä, että nuori varta vasten haluaisi jäädä sivustaseuraajaksi. Jos arkuus johtaa avuttomuuteen sosiaalisissa tilanteissa, saa nuori suurella todennäköisyydellä kielteistä palautetta, mikä voi vaikuttaa itsetuntoa heikentävästi. Tämän takia nuori tarvitsee ohjaajan tukea ja kannustusta ensireaktiosta ylipääsemiseen. (Keltinkangas-Järvinen 2010, 46.)

Kantin (Viikko-Riihelä & Laine 2002, 50) mukaan ihmisestä tulee ihminen kasvatuksen avulla. Kasvattamalla lasta ja nuorta pyritään hänestä saamaan osallistuva, itseohjautuva ja sivistynyt kansalainen. Kasvatuksella on suuri yhteiskunnallinen rooli, ja uuden sukupolven avulla tulevaisuudesta on mahdollista saada parempi. Lapsen huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta ja hyvinvoinnista, mutta erilaisten viranomaisten ja virastojen, kuten päiväkotien ja koulujen on tuettava huoltajia tässä tehtävässä (Finlex, lastensuojelulaki 2 momentti).

Erilaisia kasvatustyyplejä on yhtä monta kuin kasvattajia ja lapsia, mutta eri vuosikymmenillä tehdyt kasvatusilmapiirin tutkimukset (Nuorisotutkimus 2002, 68) kertovat yhteiskunnan yleisen ilmapiirin, perheen sosioekonomisen aseman ja kulttuurin vaikuttavan lapsen kasvatukseen. Toisaalta taas vain koiran voi kasvattaa yhdellä ja samalla johdonmukaisella tyyllillä, lapsen kanssa kasvatustavat vaihtelevat tilanteittain, riippuvat kasvatajan persoonallisuudesta ja kulloisestakin elämäntilanteesta. Lapsen kanssa eletään elämää, koetaan asioita, häntä neuvotaan erilaisissa tilanteissa ja tuetaan hänen kasvuaan. Kasvatusmenetelmät ovat välillä myös ristiriitaisia ja epäjohdonmukaisia eikä kasvatukselle edes ole olemassa mitään yhtä ainuttakaan jokaiseen tilanteeseen sopivaa mallia. (Keltikangas-Järvinen 2002, 170 - 172.)

Professori Tuula Tamminen (Punainen Lanka 2000) kommentoi kasvatusta seuraavasti: ”— jos vanhempi rakastaa lastaan, niin silloin hänen kasvatustavansa voi olla hiukan sitä sun tätä. Hienoimmallakaan kasvatusteorialla ei ole merkitystä, jos vanhempi ei välitä lapsesta.” Leirikoulussamme kasvatuksen ”ohjenuorana” pidämme tätä professori Tamminenin sanomaa: nuoren kuuntelemista, hänestä välittämistä ja hänen kohtaamistaan lempeydellä sekä asettamalla hänelle turvallisuutta tuovat rajat. Myös professori Keltikangas-Järvinen (2002, 166 - 167) kuvaa itsetunnon kehittymistä tukevan ilmapiirin olevan salliva, aidosti lapsesta kiinnostunut ja demokraattinen. Keltikangas-Järvisen mukaan tällaisissa perheissä lasten kanssa vietetään aikaa sekä asioita pohditaan ja niistä keskustellaan tasavertaiseen tyyliin, eikä vain tavalliseen aikuisten tapaan ns. haastattelemalla lasta.

Lapsen elämän varhaisvaiheilla on suuri merkitys hyvän ja turvallisen kasvun perustana. Lapsen kiintymyssuhteella kasvattajaan on positiivisia fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia seurauksia. Lämmin kiintymyssuhde mm. edistää lapsen keskushermoston kehittymistä sekä ohjaa lapsen terveen itsetunnon ja empatiakyvyn kehittymistä. (Sinkkonen 2008, 297.) Toisaalta taas pitkään jatkuva, vakava lapsen kaltoinkohtelu saattaa johtaa aivojen kehittymisen häiriöihin tai vuorovaikutustraumoihin (Sinkkonen 2008, 168).

Sinkkonen (2008, 188) mukaan perheessä ja yhteisössä eläminen vaatii sosiaalisia valmiuksia, joihin kuuluu myös lapselle negatiivisia tunteita kuten kyky oman käytöksen hahmottamiseen ja nolostumiseen silloin, kun on käyttäytynyt toista henkilöä kohtaan ikävästi. Negatiivisten tunteiden kokeminen ja niiden hallinnan opettelu on tärkeä osa lapsen kasvatustilannetta, ja lapsen tunteiden hallinnan ja säätelyn tukeminen on yksi kasvattajien tärkeimmistä tehtävistä (Sinkkonen 2008, 297).

Lapsen negatiiviset tunteet johtuvat mielihyvän lähteen menettämisestä aiheutuvasta pettymyksestä (Sinkkonen 2008, 168). Sosiaalisten taitojen kääntöpuoli on aggressiivisuus, joka on ihmisille hyvin luonnollinen käyttäytymismalli hallitsemattomissa tilanteissa. Siihen liittyy yksi kasvatuksen suurimmista haasteista, sillä kun pieni lapsi toteaa saavuttavansa haluamansa päämäärän (esim. vanhempien huomion tai makeisen kauppareissulla) aggressiivisuuden avulla, kokee hän sen tehokkaaksi hallintakeinoksi jatkosakin. (Keltikangas-Järvinen 2010, 13-14.) Pettymyksen sietämisen opettelu ja aggressiivisen käytöksen vaihtamisessa sosiaalisesti hyväksytympiin itsesäätelykeinoihin vaaditaan kasvattajalta johdonmukaisuutta, tunteiden sanottamista sekä lapsen sensitiivistä kuuntelemista. Jotta lapsen moraalitieteelliset taidot sekä sisäiset tunteenhallintakeinot kehittyisivät, ei lapsen tunteita tule "korruptoida" erilaisilla lupauksilla, makeisilla tai tunteen "harhauttamisella." (Sinkkonen 2008, 149.) Keltikangas-Järvisen (2010, 175) mukaan kaikenlainen sosiaalisten taitojen harjoittelu ja lisääminen vähentävät aggressiivista käytöstä. Lapset oppivat olemaan keskenään ja selvittämään välinsä itsekseen, mutta eivät sosiaalisesti rakentavalla tavalla ilman läsnä olevan aikuisen ohjausta. Aggressiivisen käyttäytymisen vaihtaminen verbaaliseksi välienselvittelyksi on koulussa ja työ-

elämässä vaadittu taito. Ilman kasvattajan ohjausta lasten keskuudessa kehittyy ns. viidakon laki, jossa vahvin voittaa, mutta tämä vahvin ei ole tällöin suinkaan se henkisesti vahvin.

4.1 Kulttuurikasvatus

Kulttuuri, johon synnymme ja kasvamme, on olennainen osa identiteettiämme ja päivittäisiä tapojamme, käytöstämme ja ajatteluamme. Kulttuuri on jopa niin syvällä meissä, että pidämme olettamuksiamme universaaleina ja itsestäänselvyyksinä, vaikka tosiasiasa kulttuuri on täysin ihmisen itse kehittänyt ja muovaama todellisuus. Nykyajan globalisoituneessa ajassa lapset ja nuoret kohtaavat erilaisia kulttuureja täysin eri tavalla kuin muutama sukupolvi sitten kohdattiin. Kulttuuri ja ihmisyksilön kiireetön kasvaminen ovat olleet ihmislajin kehittymisen lähtökohtia, joten kysymys siitä, miten voimme tukea lapsen kehitystä pitkäjänteisesti aikaa ja läsnäoloa tarjoten nykyisessä hektisessä maailmantilanteessa on hyvin ajankohtainen. (Lahikainen, Punamäki & Tamminen 2008, 7 - 11.)

Kulttuurin käsite koostuu yleisistä arvoista ja asenteista, uskomuksista, tavoista sekä erilaisista tiedoista ja taidoista (Lahikainen ym. 2008, 281). Lapsen ja nuoren elämään vaikuttavia kulttuurillisia ja yhteiskunnallisia muutoksia ovat informaatio -ja viestintäteknologian muutos, toimintatapojen maapalloistuminen ja massatuotannon voimakas kasvu. Nämä muutokset luovat lapsuutta, muodostavat kasvatuksen puitteet ja asettavat uudenlaisia haasteita perheisiin, varhaiskasvatukseen sekä kouluihin. (Lahikainen ym. 2008, 16.)

Suomalaisten lasten ja nuorten erityisongelmiksi luetaan molemmilla sukupuolilla kiusaaminen sekä erityisesti tytöillä erilaiset psyykkiset ongelmat kuten itsetunto-ongelmat ja erityisesti pojilla aggressiivisuus. Suomea on kutsuttu etäisten sosiaalisten suhteiden maaksi ja nuorten masennusta, itsetunto-ongelmia ja aggressiivisuutta selittää osaltaan huonot ja/tai etäiset sosiaaliset suhteet. Tutkimukset kertovat suomalaisten lasten alkavan tehdä eroa vanhempiansa n. 10 vuotiaana, kun taas ruotsalaisilla ja norjalaisilla vastaava kehitys on huomattavan paljon laimeampaa. Mitä vanhemmaksi nuoret kasvavat,

sitä vähemmän he puhuvat asioistaan vanhempiensa kanssa. Yleisesti nuorten ongelmista syyllistetään sosiaalista mediaa tai tietokonepelejä, vaikka ongelman ydin saattaa löytyä lasten ja vanhempien päivittäisestä kohtaamisesta. (Lahikainen ym. 2008, 51.)

Eri kulttuurissa arvostetaan erilaisia piirteitä ja erilaista lahjakkuutta (Kuure & Perttu, 2017, 19). Italialainen kulttuuri on hyvin perhekeskeistä. Perhe tulee ensimmäisenä, ja perheeseen luetaan myös pitkäaikaiset ja läheiset ystävät. Italiassa arvostetaan hyviä käytöstapoja ja muiden ihmisten huomiointia verbaalisesti, nonverbaalisesti ja pukeutumalla hyvin. Näitä asioita pidetään jopa itsestäänselvytenä. Italiassa puhutaan ja elehditään paljon ja äänekkäästi. (Abbott, 2004, 44 – 57.) Suomalaisessa kulttuurissa kasvatuksellisia perusarvoina on pidetty uskontoa, ahkeruutta ja isänmaata. Nämä arvot ovat ohjanneet sodanaikaisten sukupolvien kasvatusta. Hyvinvointiyhteiskuntaa taas on rakennettu rehellisyydellä, ahkeruudella ja sisulla. Hyvinvointiin tottuneet informaatioyhteiskunnan kasvatit puolestaan arvostavat hyvää elämänlaatua ja yksilön hyvää elämää. Etenkin nuorten asenteissa on tapahtunut muutos sallivampaan ja suvaitsevampaan suuntaan, ja tilaa on myös toisinajattelijoille. Tässä asenteiden muutoksessa näkyy monikulttuurisuuskasvatuksen hedelmä. (Lahikainen ym. 2008, 290 - 291)

5 Kehittämistoiminnan kuvaus

Ojasalo, Moilanen ja Ritalahti (2015, 198) kuvaavat kehittämistyötä toimintana, jolla pyritään luomaan jotakin uutta, ratkaisemaan ongelmia tai aikaansaamaan muutoksia. Salorinne ja Laamanen (1993, 7) kuvaavat yrityksen toiminnassa tuotekehitysprosessiksi sitä yrityksen toimintaa, jolla yritys pyrkii varmistamaan, että tuotteet ovat jatkuvasti asiakkaiden tarpeiden mukaisia, kilpailukykyisiä, sekä kannattavia. Jos tuotteen kehitysprojekti tehdään jokainen kerta eri tavalla, voi olla yrityksen vaikea löytää tehokkaita toimintatapoja.

Oman tuotteen kehittämisen kuvaamiseen käytimme pohjana kehittämistoiminnan lineaarista mallia. Mallin mukaan prosessi ja työskentely etenevät tavoitteen määrittelystä suunnitteluun, toteutukseen ja lopulta päättämiseen ja arviointiin. (Toikko & Rantanen 2009, 64.)

Kuvio 3: Kehittämistoiminnan lineaarinen malli (Toikko & Rantanen 2009, 64.)

Olemme kuvanneet työmme kehittämisprosessia mukaillen Toikon ja Rantasen (2009, 64) kehittämistoiminnan lineaarista mallia. Työskentely mallin mukaan etenee tavoitteen määrittelystä suunnitteluun, jonka jälkeen tuote toteutetaan. Toteutuksen jälkeen prosessi päätetään ja arvioidaan tuotteen onnistumiset ja kehittämiskohdat.

5.1 Tuotteistamisen kuvaus

Jari Parantainen (2007, 11) pitää tuotteistamista käsitteenä, jolle ei ole olemassa vain yhtä oikeaa määritelmää. Kirjassaan hän kuvaa tuotteistamista työnä, jossa asiantuntemus ja osaaminen jalostuvat myynti-, markkinointi- ja toimituskelpoiseksi palvelutuotteeksi.

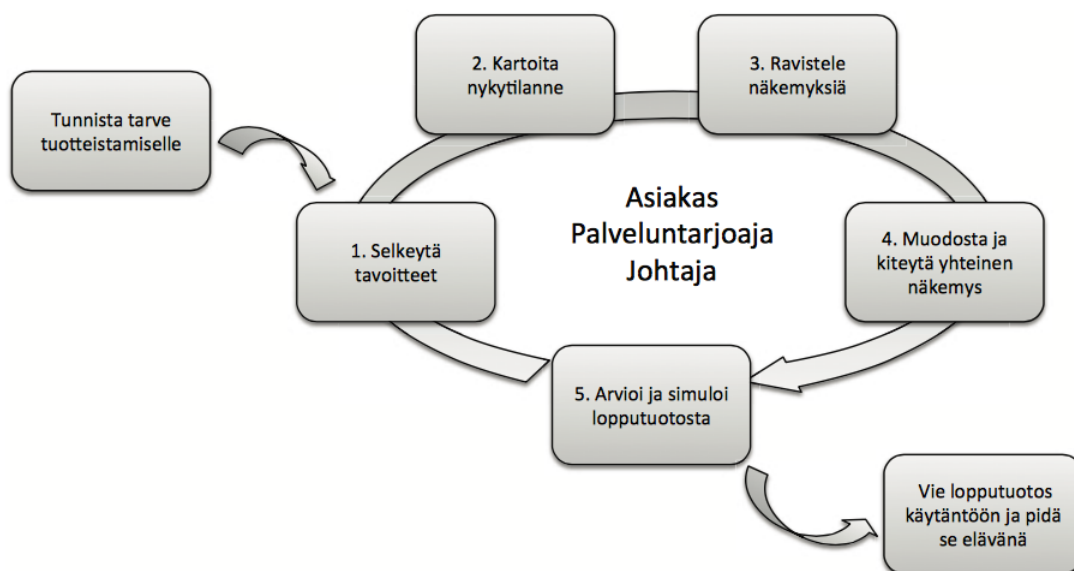
Tynin, Myllyntauksen, Rajalan ja Suorton (2009, 162) mukaan tuote on asiakkaille suunniteltu luotettava palvelukokonaisuus, jossa määriteltynä on sisältö, käyttötarkoitus, laatu sekä hinta. Tunnuspiirteenä pidetään sitä, että tuotetta voidaan jatkossakin tuottaa vastaavalla sisällöllä uudestaan. Tuotteistuksen perusideana pidetään tuotekuvausta eli mitä tuoteselosteessa lukisi, jos tuote olisi myytävä.

Tuominen, Järvi, Lehtonen, Valtanen ja Martinsuo (2015,12) viittaavat tekstissään Jarno Poskelan (n.d.) pohdintaan tuotteistamisen mallista. Poskelan (n.d) mielestä on tärkeää, että tuotteistamisen malli on jo valmiina. Sillä jos samaan aikaan yrittäisi miettiä sekä tuotteistamisen tapaa että tuotteistettavan tuotteen yksityiskohtia, tuotteistamisprosessin haasteet kasvaisivat.

Asiakkaat ovat yritykselle kultaakin kalliimpia, ja monet yritykset ovatkin muuttaneet toimintatapojaan viime vuosien aikana asiakassuuntaisemmaksi. Kun tavoitteena on rakentaa asiakaslähtöistä toimintaa, lähtökohtana ovat toisaalta olemassa olevat asiakkaat toisaalta uudet potentiaaliset asiakkaat. Olennaista onkin perehtyä molempiin asiakasryhmiin ennen muun suunnittelun aloittamista. Valmista mallia ei tule ottaa suoraan oppikirjoista, vaan miettiä sitä oman yrityksen sekä omien asiakkaiden mukaan. Asiakaslähtöisesti tapahtuva tuotekehitys ei takaa aina onnistumista. Asiakkaiden käyttäytymiseen vaikuttavat tekijät tulee huomioida tuotetta suunniteltaessa. (Aarnikoivu 2005, 50 - 51.)

Ennen tuotteistamisen aloittamista tulee käydä yhdessä läpi tuotteistamisen polku sekä tuotteeseen liittyvät kysymykset. Alkuun luodaan yhteinen ymmärrys tuotteistamisen käsitteestä. Ajatukset ja näkemykset tuotteistamisesta voivat vaihdella suuresti eri henkilöiden kohdalla. Sen jälkeen luodaan yhteinen kuva siitä, mitä me tuotteistamme.

Tuotteistamisen kohde tulee selvittää kokonaisuudessaan, samoin ymmärrys asiakasryhmästä ja heidän tarpeistaan tuotetta kohdennettaessa. Tuotteistamisen vaiheessa tulee huolehtia, että tuotteelle on jatkossakin kysyntää ja tuotteelle saadaan luotua markkina-arvoa. (Tuominen ym. 2015, 8,10.)

Kuvio 4: Osallistavan tuotteistamisen ja työskentelyn sykli (Tuominen ym. 2015, 12.)

Tuotteistamisen etenemisessä olemme käyttäneet mukailien Tuomisen ym. (2015, 12) osallistavan tuotteistamisen ja työskentelyn syklin –mallia. Tuotteistamisen ja työskentelyn syklin –mallissa on avattuna vaiheittain eteneminen tuotteistamisen tarpeen tunnistamisesta aina lopputuotoksen käytännön vientiin ja tuotteen elävänä pitämiseen. Seuraavissa kappaleissa avaamme Tuominen ym. (2015, 12) kuvion sisällön tarkemmin vaihe vaiheelta.

Selkeytä tavoite: Alkuun on tärkeä selvittää yhdessä, mitä tämän tuotteen tai palvelun tuotteistamiselle tavoitellaan. Tässä vaiheessa on hyvä ottaa mukaan kaikki eri toimijat, sillä tuotteistamisen tarve näkyy erilaisena eri näkökulmista. Näin saadaan selville jokaisen toimijan näkemykset, ja jokainen saa tuoda oman näkemyksensä esille. (Tuominen ym. 2015, 12.)

Kartoita nykytilanne: Tämä on tärkeä vaihe niin uuden kuin olemassa olevan palvelun tuotteistamisen polussa. Kerätään ja analysoidaan yhdessä tietoa, jota käytetään seuraavissa vaiheissa työskentelyssä apuna. Tuotteistamistyössä täytyy olla mukana olennainen

tieto, osaamisen sekä ymmärrys aiheesta ja asiasta. Työskentelyyn mukaan on hyvä ottaa asiakkaat, työntekijät sekä muita yhteistyökumppaneita. (Tuominen ym. 2015,12.)

Ravistele näkemyksiä: Tässä vaiheessa tarkoituksena on onnistua katsomaan palvelua uusista näkökulmista. Nämä uudet näkemykset voivat auttaa rikkomaan vakiintuneita näkemyksiä ja voivat esimerkiksi tuoda esille palvelun kriittisiä elementtejä tai uusia, tehokkaampia toimintatapoja. (Tuominen ym. 2015, 13.)

Muodota ja kiteytä näkemys: Kuvaamiseen tulee osallistua edustusta kaikista ryhmistä, jotka ovat tämän palvelun kanssa tekemisissä. Tässä vaiheessa tulee olla mukana henkilöiden, joilla on valtaa päättää palvelun kehittämisestä ja toteuttamisesta. Kerää eri näkemykset ja ajatukset itsellesi talteen eri tavoin, näin saa keskustelusta kiteytettyä ja esille tuotua eri näkökulmia ja taustoja paremmin. (Tuominen ym. 2015,13.)

Arvioi ja simuloi lopputuotosta: Tässä vaiheessa tavoitteena on tunnistaa kehityskohtia jatkoa ajatellen sekä arvioida lopputulosta. Arvioinnissa päähenkilöinä ovat ne, joiden työnkuvaan tuotteistaminen vaikuttaa. Yhdessä toteutettu arviointi, kokeilu ja jäljittely avaavat näkemyksiä toisen työstä. Tämä lisää ymmärrystä omasta roolista palvelussa sekä avaa itselle toisen työtä ja osaamista. (Tuominen ym. 2015,13.)

Tuotteistaminen yksinään ei takaa menestystä, mutta tuotteistamisen avulla markkinointi on helpompaa ja markkinoinninkustannukset ovat pienempiä. Tuotteistettua tuotetta on helpompi markkinoida, tuotteen kate kestää paremmin ja tuotteistettu palvelu on tehokkaammin räätälöitäessä asiakkaan tarpeen mukaiseksi. (Parantainen 2007, 81.) Markkinoinnissa tärkeää on keskittää huomio asiakaskuntaan. Markkinointi alkaa asiakkaan tarpeiden ja halujen ymmärtämisestä. Nykypäivänä markkinoijat haluavat sitoutua omiin asiakkaisiinsa ja rakentaa syvällisiä asiakassuhteita. Sosiaalisen median aikakaudella markkinoijalla on enemmän mahdollisuuksia uusien asiakassuhteiden rakentamiseen. Älypuhelimet, tabletit ja internet mahdollistavat tämän sosiaalisessa mediassa. (Kotler, Armstrong, Harris & Piercy 2016, 16.)

5.2 Tuotteistamisen tulokset käsikirjaksi

Tärkeänä tavoitteena tuotteistamisessa on saada luotua todellinen tuote. Palvelukäsikirjan avulla voidaan selventää esimerkiksi esimiehelle, työntekijöille tai työpaikanhakijoille, mitä yritys tekee. Palvelukäsikirjan avulla pystytään todentamaan, että tuotteistaminen on tuottanut tulosta, eikä ainoastaan toiveikkaita suunnitelmia. Tuotoksesta pystyy jokainen näkemään tehdyn työn. (Parantainen 2007, 240).

Parantaisen (2007, 240) mukaan ihmiset haluavat todellisuutta ja he ostavat mieluummin omin silmin nähtäviä asioita. Oli myytävä asia esimiehelle, asiakkaalle tai työntekijälle on se hyvä muotoilla sopivaksi palvelukäsikirjaksi. Palvelukäsikirjoista on erilaisia vaihtoehtoja, joista jokainen voi valita itselleen sopivimman. Seuraavalla sivulla (KUVIO 5) on kuvattuna palvelukäsikirjan kaikki eri vaihtoehdot, joista voi rakentaa sopivimman omaa käyttötarkoitusta vahvistaakseen.

Kuvio 5: Palvelukäsikirjan eri osat. (Parantainen 2007, 240 - 250.)

Palvelukäsikirjan sisältöä ja mallia suunniteltaessa ja valittaessa on tiedostettava, mihin käyttöön se tulee, toimiiko se myynnin välineenä vai yrityksen sisäisenä dokumenttina. Mitä laajemman sisällön palvelukäsikirjaan tuottaa, sitä paremmin se on hyödynnettävissä eri käyttötarkoituksiin. Palvelukäsikirjan voi luoda käytettäväksi yhtenä isona kokonaisuutena tai se voi olla kokoelma monista dokumenteista, joita käytetään erikseen omissa yhteyksissään. (Parantainen 2007, 240.)

5.3 Palautteen kerääminen

Palautteen merkitys on suuri kasvun ja kehityksen kannalta. Yrityksen tai työyhteisön tila ei säily olemassa olevalla tasollaan, jos palautetta ei kerätä tai palautetta ei oteta huomioon. Palautetta arvostavalla yrityksellä on paremmat mahdollisuudet menestymiseen. (Aalto 2002, 7.)

On hyvä kysyä ihmiseltä suoraan, mitä hän ajattelee tai miksi hän tekee asiat tavallaan. Käsitteenä kysely ja haastattelu eivät ole synonyymejä, mutta niiden jyrkkä erottelu toisistaan ei ole järkevää. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 74.) Tuomi ja Sarajärvi (2002, 75) viittaavat Eskolan (1975) tekemään aiempaan määrittelyyn kyselystä ja haastattelusta. Kyselyn Eskola (1975) on määritellyt tavaksi, jossa kyselyyn vastaajat täyttävät itse heille annetun kyselylomakkeen joko yksin tai ryhmässä. Haastattelulla Eskola tarkoittaa tilannetta, jossa haastattelija esittää kysymykset ja kirjoittaa vastaukset itse itselleen muistiin. Kyselyn ja haastattelun eroavaisuudet tulevat esille vastaajan toiminnassa: haastattelussa hän vastaa suullisesti ja kyselyssä kirjallisesti.

Kyselylomakkeessa kysytään yleisimmin ihmisten mielipiteitä, asenteita ja havainnoiteja aiheesta, jota halutaan tutkia (Schermerhorn, Hunt & Osborn 1998, 294.) Kysymykset voivat olla avoimia, monivalintakysymyksiä tai totta/tarua -/kyllä/ei -väittämiä, joihin asiakas laittaa rastin ruutuun. Kyselylomakkeen etuja ovat sen taloudellisuus sekä anonymiteetti, joka helpommin johtaa rehellisempiin ja syvällisempiin vastauksiin kuin omalla nimellä täytetyt lomakkeet. (Schermerhorn, Hunt & Osborn 1998, 294.)

Avaamme seuraavissa kappaleissa tuotteemme kehittämistoiminnan kulkua suhteessa aiemmin selitettyyn teoriaan. Käytimme työmme kehittämisprosessin kuvaamiseen muokailtuna Toikon ja Rantasen (2009, 64) lineaarista mallia. Prosessi ja työskentely ovat kuvattuna etenemään tavoitteen määrittelystä suunnitteluun, toteutukseen ja lopulta päättämiseen ja arviointiin.

Aloitimme työn tavoitteiden määrittelystä. Toimeksiantajaltamme tuli toive kirjalliselle työlle, sillä sellaista ei ole aiemmin tehty kyseisistä leireistä, vaikka leirejä on pidetty Italiassa jo monen vuoden ajan. Saimme vapaat kädet opinnäytetyön aiheen rajaamiseen sekä työskentelyyn, suunnitteluun ja toteutukseen. Määritimme itse aiheen, mihin haluamme leirin teeman keskittää ja valitsimme leirin pääteemoiksi sosiaalisten taitojen vahvistamisen, itsetunnon tukemisen ja kulttuurikasvatuksen, sillä nämä aiheet tukevat yrityksen arvoja sekä omaa henkilökohtaista osaamisalaamme. (Toikko & Rantanen 2009, 64.)

Suunnitteluvaiheessa etsimme teoriapohjaa työllemme. Käytimme teoriana tuotteistamista, sosiaalipsykologiaa sekä kulttuurikasvatusta. Kulttuurikasvatuksesta löysimme harmiksemme erittäin vähän luotettavaa teoriapohjaa. Työn loppuvaiheilla etsimme lisäksi teoritietoja palvelukäsikirjan laatimisesta. Tietotaitomme pohjalta suunnittelimme leirikoulun sisällön ja ohjelman. Tämän jälkeen toteutimme leirikoulun Italiassa, jonka jälkeen päätimme työprosessin leirikoulun arviointiin. Kävimme läpi onnistumiset ja kehityskohdat kuluneesta leirikoulusta. (Toikko & Rantanen 2009, 64.)

Liitteenä (LIITE 2) on kuvio kehittämishankkeemme prosessinkuvauksesta. Kuviossa esittelemme oman kehittämistyömme vaiheet aikajanalla alkaen loppuvuodesta 2017 leirikoululaisten varattua leirikoulun. Kuviossa kuvaamme kehittämistyössämme käytettyjä menetelmiä sekä niihin osallistuneita toimijoita sekä viimeisessä sarakkeessa syntyneet tuotokset.

6.1 Leirikoulun tuotteistamisen kuvaus

Bycklingin (2017, 29) mukaan menestymiseen vaaditaan, että tuote sisältää jotakin ainutlaatuista ja pohjana toimii vakaa tietotaito asiakaskunnasta. Liikuntamatkojen leirikoulut ovat etuoikeutetussa ja menestyvässä asemassa, sillä leirikoulu tuotteena on ainutlaatuinen, kilpailukykyinen ja kannattava. Samantapaisia tai samanlaisia leirikouluja eivät järjestä muut suomalaiset ohjelmapalveluyritykset. Leirikoulut järjestetään Italiassa suomalaiselle erilaisessa ja eksoottisessa ympäristössä. Liikuntamatkat Oy:n myyntivaltti on leirikoululaisten ympärivuorokautinen valvonta, mikä vapauttaa opettajat valvontavastuusta ja antaa heille nauttijan ja tarkkailijan rooliin. Liikuntamatkoilla on vahva asiakas-kunta, opettajat tuntevat Parkkalin ja haluavat tulla aina uudelleen leirikouluun Italiaan uuden luokkansa kanssa. Asiakaskunnasta on siis monen vuoden kokemus, ja vuosien saatossa on kertynyt tietotaitoa. (Parkkali 2018.)

Tuotteistamisen etenemisessä käytimme mukailtuna Tuominen ym. (2015, 12) osallistavan tuotteistamisen ja syklin –mallia. Tuotteistamistyössämme mukana olivat opinnäyte-työntekijöiden lisäksi muut leirikouluohjaajat sekä jossakin määrin toimeksiantaja. Saimme häneltä vapaat kädet tuotteemme rakentamiseen ja suunnitteluun, sillä Parkkali tuntee Marikan monen vuoden kokemuksella ja hänellä oli tämän perusteella vahva luotto ammattitaitoomme. Malli etenee tavoitteiden selkeyttämisestä, nykytilanteen kartoittamisesta, näkemyksien ravistelusta, yhteisen näkemyksen muodostamisesta lopputuotoksen arviointiin. Tämän jälkeen tuote viedään käytäntöön sekä otetaan tavoitteeksi pitää se elävänä.

Tunnista tarve tuotteistamiselle

Toimeksiantajallamme oli tarve leirikoulun tuotteistamiselle. Tehtäväksi meille annettiin tehdä kirjallinen tuotos leirikoulusta, joka tulisi jatkossa olemaan Liikuntamatkat Oy:n jatkuvassa käytössä leirikouluja suunniteltaessa. Tuotettamme olisi hyvä pystyä muokkaamaan jatkossa kulloiseenkin tarpeeseen sopivaksi.

Tuotteistamisprosessin alkuun kävimme yhdessä läpi tuotteistamiseen liittyviä kysymyksiä, loimme yhteisen ymmärryksen tuotteistamisen käsitteestä sekä tuotteistettavasti leirikoulusta. Ajatukset tuotteistamisesta voivat vaihdella suuresti eri henkilöiden kohdalla, joten oli tärkeää luoda yhdessä kuva siitä, mitä juuri me tuotteistamme ja mitä valmiilta tuotteelta haluamme. (Tuominen ym. 2015, 8, 10.)

Selkeyttä tavoite

Aloitimme tuotteistamisprosessin selkeyttämällä yhdessä tavoitteet toimeksiantajan sekä opinnäytetyöntekijöiden kesken. Sovimme yhdessä, mitä haluamme tavoitella leirikoulun suunnittelulla ja toteutuksella. Tässä vaiheessa oli tärkeää, että mukana oli myös toimeksiantaja, jotta saimme yhdessä luotua kuvan sekä saimme kaikkien näkökulmat leirikoulusta esille. (Tuominen ym. 2015, 12.)

Olimme saaneet ohjeistukseksi suunnitella ja toteuttaa viikon mittaisen leirikoulun Italiassa, josta rakennamme työhömmme kolme esimerkkipäivää. Olimme opinnäytetyöntekijöinä valinneet leirikoulun päätavoitteiksi sekä -teemoiksi nuorten sosiaalisten taitojen kehityksen, itsetunnon vahvistamisen sekä kulttuurikasvatuksen. Sovimme työn rajaukseksi kuvaamamme kolme esimerkkipäivää, joiden ohjelmat avaamme yksityiskohdallisen tarkasti. Annamme valmiin työmme Liikuntamatkoille vapaasti käytettäväksi.

Kartoita nykytilanne

Nykytilanteen kartoittaminen on tärkeä osa tuotteistamista, sillä tässä vaiheessa kerättyjä tietoja tulemme käyttämään seuraavissa vaiheissa työkaluinamme (Tuominen ym. 2015, 12). Mukana olivat opinnäytetyöntekijät sekä muut leirikoulun ohjaajat. Kävimme yhdessä läpi leirikoulun kantavat teemat, opinnäytetyön aiheitamme sekä opinnäytetyöntekijöiden tekemää alustavaa leirikouluohjelman suunnitelmaa. Keräsimme aiempia materiaaleja leirikouluviikkojen rakenteesta, sisällöstä ja ohjelmasta sekä Liikuntamatkojen arvoista ja leirikoulun tavoitteista.

Katsoimme yhdessä läpi materiaaleja sekä pohdimme, mikä niissä on ollut hyvää ja mitä kehittämiskohteita leirikoulusta löytyy. Nykytilanteesta saimme olennaista tietoa vanhoista leirikoulupohjista, joista tuli ilmi rakenne ja sisältö, sekä vanhoista opettajien ja

leirikoululaisten palautteista. Kehittämisen kohteita löysimme etenkin retki-infoista, joita tulisi päivittää nykyajan informaatioyhteiskunnassa elävän nuoren tarpeen ja mielenkiinnon kohteiden mukaisiksi.

Opinnäytetyöntekijöistä Marika on työskennellyt Liikuntamatkojen leirikouluissa jo aiemmin, hänellä sekä toisella leirikoulun ohjaajista on viiden vuoden työkokemus kyseisistä leirikouluista. Aiempi työkokemus toi tietoa, osaamista ja ymmärrystä leirikouluista, jota tuotteistamistyössä tarvitaan (Tuominen ym. 2015, 12). Uusina työntekijöinä, opinnäytetyöntekijöistä Salla sekä toinen leirikouluohjaaja, kokivat, että saivat kaiken oleellisen tiedon leirikouluista. Näiden tietojen ja pohdintojen pohjalta pystyimme siirtymään seuraavaan vaiheeseen tuotteistamisen prosessissa.

Ravistele näkemyksiä

Tässä vaiheessa on tarkoituksena katsoa palvelua uusista näkökulmista, ja työllemme arvokasta olivat uudet työntekijät sekä heidän erilaiset ja uudet näkemyksensä leirikouluun liittyen. Uudet työntekijät pystyivät tuomaan uusia ideoita ja ajatuksia leirikoulun sisältöön ja toteutukseen. Se auttoi rikkomaan myös vakiintuneita näkemyksiä leirikoulusta sekä tuomaan ahaa-elämyksiä vanhoille työntekijöille mm. uusista peleistä ja leikeistä, joita leirikoulussa olisi mahdollista ohjata. Vanhoilla työntekijöillä on toimivat työtavat, joita he ovat käyttäneet vuodesta toiseen ja jotka he ovat hyväksi havainneet. Uusille ohjaajille annettiin ennakkotehtäväksi koota tietoa Italiasta sekä retkikohteistamme. Tätä tietoa muokkasimme lisäksi vanhoihin materiaaleihin. Uusilta ohjaajilta tuli myös hyviä ideoita leirin rakenteen suhteen: heidän ehdotuksestaan lisäsimme ohjelmaan aamulenkien ennen aamupalaa olevaksi, jolloin nuoret saivat kokea upean italialaisen auringon nousun. Uudet näkemykset auttoivat rikkomaan vakiintuneita näkemyksiä leirikoulun sisällöstä ja rakenteesta sekä toivat esille uusia ideoita, joita voisimme ottaa käytäntöön tulevien leirikoulujen aikana. (Tuominen ym. 2015, 13.)

Muodosta ja kiteytä näkemys

Tuomisen ym. (2015, 13) mukaan näkemyksen kuvaamisessa tulisi olla mukana edustajat kaikista ryhmistä, jotka ovat palvelun kanssa tekemisissä ja joilla on päätösvaltaa tehdä

kehitystyötä ja muutoksia. Meillä mukana olivat opinnäytetyöntekijät sekä muut leirikouluohjaajat. Toimeksiantaja ei osallistunut vaiheeseen mukaan, vaan antoi meidän tehdä päätökset palvelun kehittamisestä ja toteutuksesta.

Keräsimme talteen kaikkien näkemykset ja ajatukset, minkä pohjalta eri näkökulmat ja taustat tulivat paremmin esille. Kokosimme yhteen teoreettista tietoa sosiaalipsykologiasta ja kulttuurikasvatuksesta, jotta osaamme ja ymmärrämme ajatella suurena kokonaisuutena leirikoulun rakennetta. Mietimme viikon ohjelmaa sosiaalisuus ja itsetunto -teemojen kannalta ja keräsimme pelejä ja leikkejä näihin liittyen. Mietimme myös mukavia tapoja tuoda kulttuurikasvatusta viikon ohjelmaan mukaan, jotta leirikoululaisille ei tule mieleen oppitunnit koulussa. Käytimme teorian tietoa sekä omaan kokemukseen perustuva taitoa apunamme.

Kun olimme keränneet kaikki ideat ja ajatukset, lähdimme rakentamaan leirikoulun ohjelmarunkoa. Otimme jokaisen ryhmän kohdalla huomioon heidän vapaavalintaiset ja lisämaksulliset matkansa esim. Mirabilandiaan, San Marinoon, Venetsiaan, seikkailupuistoon jne. Suunnittelimme matkoja samoille päiville, jolloin mahdollisimman monet leirikoululuokista pääsisivät retkelle samanaikaisesti. Kokosimme leirikoulun rakennetta kuin legopalikoita.

Suunnittelimme ja muokkasimme viikon sisällön sopivaksi valitsemaamme teemaan. Pelit ja leikit valitsimme niin, että ne tukevat teemaa eli nuorten sosiaalista kehitystä ja itsetunnon vahvistamista. Ohjelmat valittiin ikäryhmille sopiviksi ja siten, että ne eivät aseta ketään eriarvoiseen asemaan aiemman osaamisen osalta. Nämä valitut ohjelmat avaamme tarkemmin Leirikouluoppaassa (LIITE3).

Arvioi ja simuloi lopputuotos

Arviointivaiheessa tunnistimme kehitykselliset kohdat sekä arvioimme työmme lopputulosta, eli leirikoulun rakennetta ja ohjelmaa. Otimme arvioinnissa huomioon nuorten ja opettajien palautteet sekä pohdimme leirin onnistumista kriittisesti itsearviointina. Onnistuimme avaamaan itsellemme myös toinen toisemme onnistumisia ja kehittämisen

kohteita. (Tuominen ym. 2015, 13.) Vanhat pohjat, uudet ideat sekä leirikoulun pääteemat huomioiden saimme yhdessä koottua leirikoulun rakenteen sekä alustavan leirikouluohjelman.

Lähetimme alustavan leirikouluohjelman opettajille sekä ryhmänjohtajille. Asiakkaat olivat tyytyväisiä sisältöön, joten alustava leirikouluohjelma oli valmis. Kokonaisuudessaan ohjelmaa, esimerkiksi kellonaikojen osalta, emme voineet lyödä täysin lukkoon vielä tässä vaiheessa, sillä bussikuljetukset, ruokailut ja tilavaraukset voimme tehdä vasta paikan päällä Euro Campin henkilökunnan kanssa, mutta päivien rakenne ja ohjelmat olivat valmiina. Ennen leirikoulua pidimme yhteyttä leirikouluun tulevien opettajien ja huoltajien kanssa. Oli tärkeää antaa heille tarpeeksi informaatioita leirille valmistautumiseen. Riittävän laadukkaan ja kattavan tiedon antaminen opettajille oli erityisen tärkeää, sillä he informoivat leirikoululaisten vanhempia, joilla on oltava turvallinen ja luottavainen mieli lähettää alaikäiset lapsensa ulkomaille leirille. Ennen leirikoulun alkua pidimme yhteyttä opettajiin sähköpostitse sekä puhelimitse.

Ennen leiriä tarkensimme ohjaajille heidän tehtävänsä leirillä, perehdytimme heidät turvallisuuteen sekä kertosimme Liikuntamatkojen arvot ja käytännön toimintatavat. Annoimme ohjaajille vinkkejä nuorten kohtaamiseen sekä valmistimme heitä toimimaan hektisissä ja nopeissa tilanteissa. Perehdytimme leirikouluohjaajat myös lisäämään nuorten itseohjautuvuutta ja uskallusta vieraan kielen käyttöön leirin aikana mm. jäätelön tilaaminen italian kielellä ja pelaaminen vapaa-ajalla yhdessä italialaisten nuorten kanssa.

Olimme leirikoulussa ohjaan ja asiakaspalvelijan roolissa. Työntekijöiden, eli meidän leirikouluohjaajien, täytyi pystyä tarjoamaan erinomaista asiakaspalvelua, jolla erotumme eduksemme muista yrityksistä ja heidän järjestämistä matkoistaan. Näin pystymme näyttämään arvostuksemme asiakasta kohtaan. Tyytyväinen asiakas haluaa ostaa matkan jatkossakin. Tärkeä ominaisuus leirikouluohjaajalla oman ammattitaidon lisäksi onkin oikea palveluasenne sekä halu palvella ja perehtyä asiakkaan tavoitteisiin sekä vastata ja ennakoita leirikoululaisten odotuksiin. Ohjeistimme leirikouluohjaajia myös leirikoululaisten kohtaamiseen, palvelemiseen sekä auttamiseen erilaisissa tilanteissa, mitä leirikoulussa esille voisi nousta ja kerroimme nuorille leirin alussa, ettei ole sellaista asiaa, jota ohjaajilta ei kehtaisi kysyä. (Aarnikoivu 2005, 58 - 59, 172.)

Vie lopputuotos käytäntöön ja pidä se elävänä

Lopputuloksen veimme käytäntöön testaamalla leirikoulun Italiassa syksyllä 2018, jonka jälkeen kokosimme leirikouluoppaan tuotteistetusta työstämme. Leirikouluopas jää Liikuntamatkoille käyttöön, jotta tehtyä työtämme pystytään hyödyntämään jatkossakin. Toimeksiantajallamme on muokkaamisoikeudet tehtyyn leirikouluoppaaseen, mikä mahdollistaa oppaan päivittämisen tarpeen mukaan, esimerkiksi uusien reissuinformaatioiden tai sääntöjen puitteissa. Uusien leirikouluohjaajien perehdytys on helpompaa sekä heidän on helpompi tulla töihin Italiaan, kun testattuja esimerkkipäiviä, retki-infoja sekä peli- ja leikki-ideoita on jo valmiiksi koottuna yhteen.

Olimme tyytyväisiä lopputulokseen, sillä onnistuimme leirikoulun sisällön tuottamisessa, testaamisessa sekä leirikouluoppaan koonnissa. Valmis leirikouluopas löytyy opinnäytetyömme lopusta (LIITE3). Aina jää kuitenkin parannettavaa ja saimme kerättyäkin hyviä kehitysideoita jatkoa ajatellen. Keräsimme kirjallisen palautteen leirikoululaisilta sekä heidän opettajiltaan. Palautteet avaamme tarkemmin kohdassa 5.4 Palautteet.

Tuotteen kehitystä sekä yrityksen toimintaa tulee jatkossakin kehittää koko ajan, jotta toimintatavat pysyvät tehokkaina, yritys ja leiriohjaajat pystyvät takaamaan leirikoulun laadun sekä leirikoulut ovat asiakkaiden tarpeiden mukaisia. Asiakastarpeet sekä kilpailutilanteet voivat vaihdella nykypäivänä nopeastikin, joten on tärkeä huolehtia leirikoulun kehittämisestä sekä sen elävänä pitämisestä, jotta jatkossakin pystytään järjestämään kiinnostavia ja ainutlaatuisia leirikouluja Italiassa. (Tuominen ym. 2015, 13.)

Vaikka markkinointi on oleellinen osa tuotteistamista, rajasimme sen työstämme pois, sillä Liikuntamatkoille on jo aiemmin tehty opinnäytetyö leirikoulujen markkinoinnista. Kun saimme opinnäytetyön aiheen toimeksiantajaltamme, oli leirikoulu jo valmiiksi myyty asiakkaille. Tuimme opinnäytetyömme aikana markkinointia mainostamalla leirikoululaisillemme Liikuntamatkojen Instagram-sivua, jota päivitimme viikon aikana säännöllisesti eri tilanteista. Liikuntamatkat ylläpitävät sosiaalisen median eri kanavia, jotta uudet asiakkaat löytävät heidät ja asiakaskunta kasvaa.

6.2 Leirikouluoppaan luominen

Leirikoulun tuotteistamisesta ei ole aiemmin tehty kirjallista työtä, joten leirikouluoppaan tekoon emme saaneet apuja tai ideoita vanhoista malleista. Etsimme valmiita oppaita internetistä ja haimme niistä inspiraatiota. Pohdimme samalla, mitkä kaikki ohjeet ja tiedot leirikoulusta ovat oleellisia leirikouluohjaajille, ja mitä meidän tulisi oppaaseen kirjata. Leirikouluohjaajan oppaaseen olisi hyvä sisällyttää vinkkejä sekä vastauksia yleisimpiin kysymyksiin esim. yrityksestä tai matkakohteista, joita leirikoululaisilta, heidän opettajiltaan tai huoltajilta voisi leirikoulujen aikana tulla. (Parantainen 2007, 245).

Leirikouluopasta suunniteltaessa olimme tietoisia, mihin käyttöön opasta teemme ja ketkä ovat leirikouluoppaan käyttäjät. Tämä on tärkeä vaihe ennen sisällön ja mallin suunnittelua. Loimme leirikouluoppaan ainoastaan yrityksen sisäiseen käyttöön, eli tuleville Liikuntamatkojen leirikouluohjaajille. Loimme kokonaisuuden, johon keräsimme eri osioita, esimerkiksi päivän ohjelmat, pelien ja leikkien ohjeet sekä retkien infot. Mitä laajemmaksi käsikirjaa tuottaa, sitä paremmin sitä pystytään hyödyntämään eri käyttötarkoituksiin. (Parantainen 2007 240.) Ajatuksenamme leirikouluoppaan luonnissa olikin, että opas olisi ohjenuorana koko leirikoulun ajan ja se olisi helposti mukana kannettavissa koko leirikoulun ajan. Oppaasta saa ideoita eri peleihin ja leikkeihin, sekä eri retkillä kerrottaviin infoihin.

Mietimme tulevan oppaan rakennetta ja ulkomuotoa. Kokosimme vihkoa aluksi irrallisista papereista, joihin olimme kirjoittaneet otsikkotasolla, mitä sivulle tulisi lukemaan. Kokosimme näistä viikon tapahtumajärjestyksessä etenevän opasmallin. Leirikouluoppaan avulla pystymme konkreettisesti todentamaan, että tuotteistamisemme on tuottanut tuloa. Leirikouluoppaasta pystyvät myös muut leirikouluohjaajat näkemään valmiin työmme. (Parantainen 2007, 240.) Kokosimme leirikouluoppaaseen tuotteistetun ja toteutetun leirikoulun pohjalta pelit ja leikit, jotka ovat leirikoulun aikana testattu. Näin voimme taata leirikouluoppaan olevan luotettava, toimiva ja etukäteen testattu.

Leirikouluoppaan alkuun halusimme kirjoittaa pienen tervehdyksen tuleville leirikouluohjaajille. Tärkeänä tietona alussa on lyhyet infot Liikuntamatkoista, Euro Campista sekä Cesenaticon kylästä. Näin vihkoa silmäilemällä saa heti kuvan, minne on lähdössä töihin

sekä saa vastaukset yleisimpiin kysymyksiin, mitä leirikoulun aikana nuoret ja opettajat esittävät liittyen yritykseen ja leirikoulupaikkaan. (Parantainen 2007, 245.)

Tämän jälkeen leirikouluoppaassa tulevat säännöt sekä ohjeistukset majoituksesta. Ensimmäisen, toisen ja kolmannen päivän aikataulut sekä ohjelmat ovat avattuna sääntöjen ja tavoitteiden tarkkuudella, jotta uusille leirikouluohjaajille suunnittelun ja ideoinnin alkuun pääseminen olisi helpompaa. Loppuun keräsimme materiaalipankin, josta löytyy retkien infot, olympialajeja, muutamia harjoituksia sekä ryhmätehtäviä. Oppaaseen kerätyt ohjelmat ja harjoitukset ovat testattuja leirikoulussa. Infot olemme koonneet kokemuksen mukaan niin, että esille tulee tulevista retkikohteista mielenkiintoiset asiat, jotka ovat nuoria kiinnostaneet ja joista he ovat etukäteen jo kyselleet. (Parantainen 2007, 245.)

6.3 Työn toteutusaikataulu

Saatuamme opinnäytetyöhömmme aiheen toimeksiantajalta aloitimme prosessin laatimalla aiheanalyysin. Tämän tarkoituksena oli miettiä työn lähtökohtia. Aiheanalyysissä mietimme kohderyhmää sekä teoreettista tietotaitopohjaa työllemme, mitä ja millaisia lähteitä tulemme työssämme käyttämään.

Aiheanalyysin hyväksymisen jälkeen aloitimme kirjoittamaan opinnäytetyön suunnitelmaa, jonka tarkoituksena oli hahmottaa työ kokonaisuudessaan. Suunnitelmassa mietimme teorian pohjalta, mitä, miten ja miksi toteutamme asioita leirikoulussamme. Tarkensimme ja rajasimme ideoita löydettyjen lähteiden pohjalta.

Toteutimme leirikoulun syyskuussa 2018. Ennen toteutusvaihetta olimme yhteydessä tuleviin ohjaajiin sekä leirikouluun tulevien luokkien yhteyshenkilöihin. Pehdytimme ohjaajat tehtävään ennen leirikoulun alkamista.

Leirikoulun toteutuksen jälkeen aloitimme kirjoittamaan opinnäytetyötämme sekä kokosimme leirikouluoppaan valmiista materiaaleista kasaan. Kirjallinen opinnäytetyö sekä leirikouluopas olivat valmiita joulukuun alussa 2018.

6.4 Leirikoulun sisältö

Tässä luvussa avaamme leirikoulun sisältöä. Leirikoulumme ohjelmat ja sisällöt koostuivat ryhmäytymistehtävistä, peleistä sekä leikeistä, jotka tukevat nuorten sosiaalista kanssakäymistä, turvallisuuden tunnetta ja tutustumista toisiinsa. Tarkoituksenamme on ohjelmasisällön avulla tukea nuorten kasvatusta sekä lisätä tietoa ja myönteisiä kokemuksia Italiasta maana ja kulttuurina. Olemme valinneet leirillä käytettävät harjoitteet tukemaan kehittämistehtäviämme soveltaen niitä leiripaikkaan (Italia) ja ryhmälle sopiviksi. Leirin sisältö koostuu asiakkaan toiveista, heidän ostamistaan päiväretkistä sekä ohjaajien rakentamasta ohjelmasta.

Tarkemmat päiväohjelmien sisällöt, pelin ja leikkien säännöt sekä ohjeet, retkipäivien infot, harjoitukset, ryhmätehtävät ja kielikylpy -moniste löytyvät opinnäytetyömme lopusta (LIITE3).

6.4.1 Ensimmäisen päivän ohjelma

Leirien järjestämisen ja suomalaisten alaikäisten nuorien tuominen Italiaan perustuu turvallisuuteen. Jos leireillä ei ole turvallista olla ja toimia, ei leirejä voitaisi jatkossa enää järjestää. Nuoret ovat ympärivuorokautisen ohjauksen ja valvonnan alla, mutta haluamme tarjota heille myös vapaa-aikaa ja mahdollisuutta tutustua Italiaan yhdessä luokkakavereidensa kanssa. Tämän mahdollisuuden takia leirillä toimiminen perustuu myös luottamukseen ja tämän tuomme nuorille esille jo tervetuliaispuheessa. Avaamme leirin toivottamalla nuoret tervetulleeksi ja kerromme, että nuorten huoltajat luottavat heihin päästäessään alaikäiset ulkomaille sekä nuorten opettajat luottavat heihin lähtiessään ison joukon kanssa vieraaseen maahan. Kerromme uskovamme tämän perusteella nuorten olevan ”huipputyyppejä”, mutta me ohjaajat emme vielä tunne nuoria. Ansaitessaan luottamuksen kunnioittamalla yhteisiä sääntöjä nuorten on mahdollista saada erilaisia vapauksia leirikoulun aikana, esimerkkinä vapauksista diskoon meneminen tai pidempään valvominen illalla. Perustelemme, että nuoret ovat vieraassa maassa meidän vastuullamme, jonka vuoksi olemme luoneet turvallisuutta tuovat säännöt. Turvallisuus ja

sen tunteminen ovat myös leirimme pääteeman sosiaalisuuden tukemisen ja ihmisen kehittymisen lähtökohta (Hughes, 2011, 31).

Tervetuliaispuheessa kerromme säännöt sekä perustelimme jokaisen säännön konkreettisen esimerkin avulla. Säännöt ovat tarkemmin avattuna leirikouluoppaaseen (LIITE 3). Nuorille kerrottavia konkreettisia esimerkkejä ovat muun muassa, että leirikoulussa he ovat kouluajalla, joten koulun säännöt ja Suomen laki koskevat heitä leirikoulun ajan. Leirikoulu on päihteetön, sillä jos joku käyttäisi päihteitä, emme ohjaajina pystyisi takaamaan turvallisuutta. Turvallisuuden takaamiseksi tulemme pitämään laukkutarkastuksia leirikoulun aikana, joten päihteiden hallussapidosta jää kiinni. Kerroimme esimerkkinä sen, kuinka muutama vuosi sitten kaksi poikaa tulivat hieman rehvastellen leirikouluun asenteella, että heitä eivät säännöt koske. Pojat jäivät kiinni päihteiden käytöstä, ja kuten allekirjoitetuissa leirikoulusäännöissä lukee, sääntöjä rikkoneiden henkilöiden on hankittava samana päivänä lennot takaisin Suomeen. Pojille hankittiin lentoliput, eivätkä lyhyellä varoitusajalla ostetut lennot olleet halpoja. Pojille oli luvattu mopoauto, voitte päätellä, tuliko mopoautoja.

Konkreettiset esimerkit ja tarinat jäävät ihmisten mieleen pelkkien tylsien sääntöluetteloiden sijaan (Kalliomäki, 2014). Jotta säännöt eivät ole vain negatiivista kieltämistä, tuomme lisäksi ilmi, mitä kaikkea leirillä saa tehdä, esimerkiksi leirikoulun aikana saatte mennä mukaan paikallisten peleihin ja he varmasti ilahtuvat, kun teette tuttavuutta heidän kanssaan tai pimeällä ei saa mennä rannalle, mutta silloin saatte viettää aikaa pelialueella. Sinne saa pyydettyä valot ja voitte laittaa musiikin soimaan ja tunnelmoida lämpimässä Italian yössä. On tärkeää, että säännöt selitetään auki, jotta ne eivät kuulosta turhan tiukoilta tai ankarilta. Liian tiukat ja nuoren mielestä epäoikeudenmukaiset säännöt lisäävät aggressiivisuutta jo valmiiksi aggressiiviseen käyttäytymiseen taipuvissa nuorissa, ja ei-aggressiivisen säännöt tekevät vihamielisiksi sekä kyynisiksi. Toisaalta rajat ovat tärkeitä, koska liian suuren sallivuuden on todettu lisäävän nuorten aggressiivisuutta. (Keltikangas-Järvinen 2010, 179 -181.)

Sääntöjen läpikäymisen jälkeen kuljemme yhdessä leirikoulualueen läpi. Näytämme nuorille leirikoulualueen rajat sekä kerromme tarkempaa tietoa rannasta ja monista käytännön asioista esimerkiksi, miten pyykkikone toimii tai mistä saa lainattua palloja ja muita

pelivälineitä. Keräämme nuorilta passit tallelokeroon laitettavaksi sekä pyydämme heitä tallentamaan ohjaajien puhelinnumerot itselleen. Nuorille esitellään heidän omat majoitusrakennuksensa sekä huoneensa, jonne he majoittuvat itse päättämiensä huonetoverien kanssa. Huoneesta kerrotaan kaikki oleellinen. Nämä ohjeet löytyvät leirikouluoppaasta (LIITE 3).

Ensimmäisen päivän tutustumis- ja ryhmäytymisleikkeinä ohjaamme papinhatun ja lakanalentopallon. Leirillä opettelemme sosiaalisia taitoja erilaisten pelien ja ryhmätehtävien avulla. Pelit, joita pelataan yhdessä sovittujen sääntöjen mukaan, valitaan siten, ettei yksilön lajitaustalla ole merkittävää vaikutusta lopputulokseen. Tästä syystä lakanalentopallo on yksi lajeistamme, koska se ei vaadi osallistujilta aikaisempaa lentopallokokemusta eikä aseta minkään lajin erityisosaajaa parempaan asemaan muiden pelaajien kanssa. Pelien tarkemmat ohjeet löytyvät leirikouluoppaasta (LIITE 3).

Lakanalentopallossa ajatuksena on tukea nuorten vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja, johtamistaitoa, ongelmanratkaisutaitoa sekä ajoituksen ja kommunikoinnin tärkeyttä. Lakanan jokaisessa kulmassa on pelaaja ja heidän on tehtävä yhteistyötä pompauttaakseen palloa samanaikaisesti ilmaan sekä liikuttava yhdessä joukkueena pallon torjumiseksi. Jos yksi pelaaja pysyy paikallaan, ei lakanalla ole mahdollisuutta liikkua.

Lakanalentopallo on oivallinen peli myös siksi, että se antaa pelaajille välittömän palautteen ryhmän yhteistyön onnistumisesta. Esimerkiksi, jos pelaajat eivät tee riittävästi yhteistyötä, palloa ei voi napata kiinni tai saada verkon yli. Ohjaajan rooli pelissä on kannustaa pelaajia ja tarvittaessa antaa vinkkejä peliin. Kokemuksemme mukaan joukkueen sisällä saattaa ilmetä syyttelyä ja negatiivista kommunikointia, joihin ohjaajien on puututtava pelin aikana. Puuttumisella tarkoitetaan pelin pysäyttämistä, tilanteen kertaamista ja kannustavaan ryhmätyöskentelyyn ohjaamista. Nuorille on hyvä painottaa, että miltä heistä itsestään tuntuisi, jos heitä epäonnistuessaan nälvittäisiin. Tällä tavoin nuori pystyy helpommin asettumaan toisen asemaan. Toisten ihmisten ymmärtämisessä empatia ja tunnetartunta ovat tärkeitä ja pyydetessä nuorta asettumaan toisen asemaan herätellään näitä asioita. (Kåver & Nilsonne, 2008, 28.) Pelin tauottamisen hetket ovat myös oivallisia kasvatustilanteita nuorille.

Leirikouluohjaajan on hyvä huomata ohjattavan luokkansa roolit (Pennington 2005, 12). Leirikoululaisille kerrotaan leirin alkaessa, että he ovat leirin aikana vastuussa sekä itsensä että toisistaan ryhmänä. Jos yksi ryhmän jäsen myöhästyy ohjelmasta, kaikkia rangaistaan. Nuorten on huolehdittava, että ketään ei jätetä aamuisin yksin nukkumaan, vaan kaikki lähtevät yhdessä aamupalalle. Rankaiseminen on seurausta ei-toivotusta käyttäytymisestä ja se on osa nuorten kasvattamista. Oikeudenmukaiset ja harkitut rangaistukset turvallisessa ympäristössä eivät vahingoita nuorta, mutta niiden tehokkuudesta kasvatustieteen näkökulmasta ei ole hyötyä, ellei nuorelle samalla opeteta oikeita käyttäytymismalleja. (Keltikangas-Järvinen 2010, 249.) Rankaisemista ei tulisi Keltikangas-Järvisen (2010, 250) mukaan käyttää pääasiallisena kasvatustieteen menetelmänä. Se on tehokas vain, kun sitä käytetään samanaikaisesti toisten toivottua käyttäytymistä edistävien menetelmien kanssa. Käytännössä tällä tarkoitetaan sitä, että silloin kuin nuorta rangaistaan käyttäytymisestä, samalla vahvistetaan ja kiitetään jostakin vaihtoehtoisesta, esimerkiksi hyvästä ja toivotusta käyttäytymisestä.

Ohjaaja voi konfliktitilanteissa, esimerkiksi jos ryhmässä on ongelmia kuuntelemisen tai ohjeiden noudattamisen kanssa, ottaa ryhmänjohtajan roolin omaavan nuoren kahdenkeskiseen keskusteluun. Tämän niin sanotusti korkean ryhmästatuksen omaavan nuoren rooli saattaa muuttua, kun hänellä ei ole ryhmän taustatukea turvanaan, vaan nuori joutuu kohtaamaan aikuisen kahden kesken kasvotusten. Tällainen kahdenkeskinen tilanne on otollinen nuoren mielipiteen kuuntelemiselle sekä molemminpuolisen palautteen antamiselle. Ohjaaja voi kysyä nuorelta: mistä luulet, että kiikastaa, kun ryhmä on levoton eikä noudata ohjeita tai mitä minä ohjaajana voisin tehdä toisin, jotta kommunikatioyhteys ryhmän välillä paranisi.

Pelaamisen jälkeen oppilailla on vapaa-aikaa rannalla oleskeluun, vapaaseen pelailuun tai omaan rauhoittumiseen. Vapaa-ajan jälkeen kokoonnumme yhteen, nuorella itsellään on vastuu saapua oikeaan paikkaan oikeaan aikaan. Nuorille kerrotaan italialaisesta ruokakulttuurista. Heidän on tärkeää tietää, että eri kulttuureissa on erilaiset käytännöt ja tavat monen asian, kuten italiassa ruokakulttuurin (Lahikainen ym. 2008, 281.)

Tuomme esille, että italialainen aamupala on omista tottumuksistamme poiketen makea ja kevyt, mutta leirikeskuksella on tarjolla myös leipää, jogurttia ja muuta tukevampaa

ruokaa. Kerromme, että lounaalla ja päivällisellä syödään usein erilaista pastaa, jonka lisäksi tarjotaan pääruokana lihaa, kalaa tai kasviksia ja salaattia. Jälkiruokana on useimmiten jokin raikas hedelmä. Kerromme nuorille, miten ruokalassa toimitaan: on tärkeää kunnioittaa keittäjiä ja ruokaa pukeutumalla ruokalaan asianmukaisesti, ottamalla hattu pois päästä, sanomalla kiitos, ottamalla vain sen verran ruokaa kuin jaksaa syödä ja palauttamalla tarjotin ruokailun jälkeen linjastolle. Selitämme nuorille, että italialaisessa kulttuurissa arvostetaan hyviä käytöstapoja ja asiallista pukeutumista. (Abbott, 2004, 44 – 57.)

Iltapäivällä opetustuokionamme on Italian kulttuuri- ja kielikyöpy ja yksi ohjaajista ohjaa tuokion. Aloitamme pyytämällä nuoria ottamaan tuolit ja laittamaan ne piirimuodostelmaan. Ohjaaja ohjeistaa nuoria hetken miettimään ja kohta pyytää sattumanvaraisessa järjestyksessä muutaman nuoren piirin keskelle seisomaan ja kertomaan itsestään ja koulustaan joko englanniksi tai ruotsiksi. Ohjaaja hiljenee ja tässä vaiheessa nuoret yleensä kokemuksemme mukaan käyvät levottomiksi ja alkavat supista, esimerkiksi ”en minä osaa!” tai ”toivottavasti he eivät valitse minua!”.

Hetken päästä ohjaaja sanoo, ettei oikeasti aio valita ketään keskelle puhumaan englanniksi tai ruotsiksi. Ohjaaja kysyy nuorilta, kuinka moni ajatteli, että toivottavasti ohjaaja ei valitse minua sekä pyytää perusteluja tälle. Useat nuorista vastaavat tähän ”en osaa englantia” tai ”pelottaa, että muut nauravat minulle”. Tätä tukee suomalaisen kulttuurin piilovaikutustutkimus, jonka mukaan suomalaisten nuorten suurimpia pelkoja on nolatuksi joutuminen vertaisten edessä (Keltikangas-Järvinen 2002, 189).

Tämän jälkeen ohjaaja kysyy, mitä nuorten mielestä tarkoittaa termi mukavuusalue ja aiheita pohditaan yhdessä. Ohjaaja johdattaa keskustelua siihen, että vieraan kielen oppiminen ja sen käyttäminen vaatisi monelta mukavuusalueelta poistumista. Sillä kukaan ei voi osata vierasta kieltä heti, jos koskaan, täydellisesti. Ohjaaja muistuttaa, että on huonoa käytöstä nauraa toiselle, joka yrittää, mutta ei osaa vierasta kieltä täydellisesti. Emme mekään naura ulkomaalaisille, jotka yrittävät puhua suomen kieltä.

Ohjaaja antaa nuorille italian kielikylpymonisteen, joka sisältää leirin aikana tarvittavaa perussanastoa. Luemme sanaston yhdessä läpi nuorten toistaessa sanat ohjaajan perässä. Sanaston lukemisen jälkeen nuoret pääsevät liikkumaan vapaasti ja kyselemään toisiltaan nimeä, ikää ja asuinpaikkaa italiaksi. Ohjaaja rohkaisee nuoria opettelemaan sanalistan leirin aikana sekä käyttämään oppimiaan sanoja ruokalassa, kaupassa ja kaupungilla asioidessaan. Ohjaaja kannustaa, että nuoret oppivat monisteella olevat sanat viikon aikana ja voivat halutessaan jatkaa italian kielen opiskelua Suomessa, joko koulussa tai kansalaisopistossa.

Kielikylvyn lopuksi keskustelemme ja jaamme tietoa ja kokemuksiamme Italian kulttuurista. Ohjaaja kyselee, mitä huomioita ja poikkeavuuksia verrattuna Suomen kulttuuriin nuoret ovat havainneet ja eroista keskustellaan yhdessä. Ohjaaja kertoo italialaisesta koulusysteemistä, perhesuhteiden tärkeydestä, ruokakulttuurista ja italian tapakulttuurista sekä opettaa nuoria tekemään italialaisen tervehdyksen, kaksi poskisuudelmaa, ja opettaa nuorille yleisimmät italialaiset käsimerkit.

Kielikylvyn jälkeen seuraavana ohjelmassa on kävelyretki Cesenaticon kylään, jossa nuoret saavat liikkua kolmen hengen ryhmissä ja tutustua kanavan varrella olevaan purjeveneiden ulkoilmamuseoon. Saavuttuamme Cesenaticoon ohjaajat kertovat kylän historiasta kalastuksen parissa sekä muutaman faktan kylästä ennen nuorten vapaa-aikaa. Ohjaajat ohjeistavat nuorille keskustan alueen, jonka ulkopuolelle ei saa poistua vierailun aikana, sekä kannustaa nuoria käyttämään vastaopittua italian kieltä ja tilaamaan jäätelöt italiaksi.

Saavuttuamme takaisin Euro Campille pidämme iltapiirin.

Leirikoulussa toteutamme nuoren kohtaamista, mielipiteen kuuntelemista ja sen arvostamista aamu- ja iltapiiriharjoituksilla. Näiden harjoitteiden tarkoituksena on koota päivä yhteen sekä saada jokaisen nuoren mielipide kuuluville. Nuoren itsetunnon kehittymisen kannalta on erittäin tärkeää, että kasvattajat ovat aidosti kiinnostuneita nuoresta ja pitävät tätä arvokkaana ihmisenä, jonka mielipiteet otetaan huomioon. (Keltikangas-Järvinen 2002, 167.)

Piirin idea tiivistettynä on, että kokoonnumme ryhmän kanssa joka aamu ja joka ilta piiri-
muodostelmaan, jossa keskustelemme ohjaajan valitsemasta aiheesta. Harjoitus toimii
samalla periaatteella koko leirin ajan ja nuorissa leirin aikana tapahtuva muutos on hel-
posti huomattavissa. Ensimmäisenä leiripäivinä nuoret ilmaisevat mielipiteensä usein ly-
hyesti tai sanoen ”samaa mieltä kuin edellinen”.

Kuuntelemiseen ja muiden mielipiteisiin keskittyminen tuottaa alussa haasteita, mikä il-
menee levottomana liikehdintänä, naureskeluna ja muiden päälle puhumisena. Leirin
edetessä puheenvuorot pitenevät, nuoret tuovat arkojakin henkilökohtaisia asioita esille
ja ilmaisevat tunteitaan mm. itkemällä tai hyväntahtoisesti nauramalla. Muiden kuunte-
lemisessä tapahtuva muutos on viikon edetessä huomattava: kun yksi puhuu, muut ovat
hiljaa ja paikoillaan. Aiempien kokemusten perusteella tämä harjoitus vaikuttaa positii-
visesti koko leirikouluu aikaan, nuoret kuuntelevat ohjeita valppaammin ja lähestyvät oh-
jaajia helpommin.

Iltapiirin ensimmäisen kierroksen aiheena on: miten päiväsi meni. Ohjaaja aloittaa pu-
heenvuoron ja kertoo omasta päivästä, jonka jälkeen puheenvuoro siirtyy seuraavalle
puhujalle. Seuraavan kierroksen aiheena on itsetunto ja itseluottamus. Ohjaaja aloittaa
puheenvuorokierroksen, jossa avaa termejä sekä kertoo henkilökohtaisesta itseluotta-
muksen rakentamisprosessistaan. Leiriohjaajan aiemman kokemuksen kautta on huo-
mattu, että mitä laajemmin ja totuudenmukaisemmin ohjaajat kertovat kokemuksistaan,
sitä enemmän myös nuoret uskaltavat avautua. Näitä kokemuksia tukee myös lastenpsy-
kiatri Jari Sinkkosen (2010, 280) huomio siitä, että keskusteluyhteyden ylläpitäminen nuo-
ren kanssa vaatii aikuiselta avoimuutta, rohkeutta ja ennen kaikkea aitoutta.

Iltapiirin tarkoituksena on koota päivä yhteen sekä rauhoittua nukkumaan menoa varten.
Iltapiiristä nuoret menevät suoraan omiin huoneisiinsa n. klo 21.00 ja heillä on tunti aikaa
hoitaa iltapuuhat ennen hiljaisuutta. Hiljaisuus on kello 22.00, jonka toteutumista leiri-
kouluohjaajat valvovat huoneiden ulkopuolella käytävässä.

6.4.2 Leirikoulun toinen päivä

Toinen leirikoulupäivä alkaa oppilaiden omatoimisella heräämisellä ja kokoontumisella leirikeskukseen eteen. Annamme oppilaille ohjeet ruokailun suhteen sekä pyydämme heitä tulemaan aamupalan jälkeen aurinkorasva yllään kokoontumispaikalle Euro Campin terassille. Suoraan aamupalalta menemme rannalle pitämään aamupiiriä.

Pidämme aamupiirin aivan rantaviivan tuntumassa, jolloin taustalla on vaimea aamuaaltojen kohina eikä aurinko ole vielä niin kuuma kuin puolenpäivän aikaan. Ohjaaja aloittaa puheenvuoron kertomalla ensimmäisen kierroksen aiheen, joka on oman ajan tarve.

Aamupiirin toisen kierroksen aiheena on kaverit ja ystävyys. Ohjaaja alustaa aiheen kysymällä, mitä kaverit merkitsevät nuorille, millainen on hyvä ystävä ja millainen ystävä itse on muille. Salmivallin (2005, 32 - 33) mukaan ikätoverit ovat tärkeä osa nuoren elämää, itsenäistymisprosessia ja identiteetin kehittymistä, mikä tekee tästä aiheesta nuoren näkökulmasta mielenkiintoisen ja relevantin.

Aamupiirissä annamme ohjeet tulevalle San Marinon retkelle. Bussimatalla kerromme nuorille infoa San Marinon historiasta, ostosmahdollisuuksista sekä näköalapaikka vinkkejä. Leirikoululaiset saavat vapaasti tutustua San Marinoon vähintään kolmen hengen ryhmissä. Annamme heille kellonajan, jolloin kohtaamme tapaamispaikalla ja jatkamme yhdessä linja-autopysäkillä. Paluumatkalla käymme Euro Campin lähellä olevassa ostoskeskuksessa, Emilia Romagnassa. Annamme nuorille aikaa shoppailuun kello 14.30 asti, jälleen vähintään kolmen hengen ryhmissä liikkuen. Ostosten tekeminen ei kuulu varsinaisesti ohjelmanumeroihimme, sillä se ei tue tavoitettamme, mutta shoppailu vieraassa maassa on aiempien vuosien kokemusten mukaan yksi mieluisin ohjelmatoive nuorten keskuudessa. Toisaalta taas ostoskeskuksessa tulee väkisinkin otettua kontaktia paikallisten kanssa, mikä edistää kulttuurikasvatusta ja sosiaalisia taitoja.

Palattuamme Euro Campille on nuorilla hetki aikaa rentoutua ennen seuraavaa ohjelmaa. Kokoonnumme klo 16.00 yhteen ja jaamme nuoret viiden hengen ryhmiin. Ohjaamme nuorille Turistina Italiassa -tehtävän. Valitsimme Turistina Italiassa -tehtävän sen takia,

että se pakottaa leirikoululaiset toimimaan ryhmänä ja tekemään yhteistyötä, sillä jokaisella ryhmäläisellä on oltava rooli kuvissa. Etenkin arat ja matalammalla sosiaalisuudella varustetut nuoret tulisi ohjata muiden joukkoon järjestämällä tämänkaltaisia tehtäviä ja pelejä. Näissä nuori kokee, että muiden kanssa yhdessä tekeminen on hauskaa. Tässä tehtävässä jokaisella ryhmäläisellä on selkeä rooli, ilman sitä muidenkaan tehtävä ei voi onnistua. Tässä tehtävässä tulee myös eteen tilanteita, joissa arka nuori auttaa muita ryhmäläisiä sekä ottaa apua vastaan. Tämä tukee sekä osallisuuden tunnetta että vuorovaikutustaitoja. (Keltinkangas-Järvinen 2010, 46.)

Tehtävä on oivallinen myös kulttuurikasvatuksen kannalta, koska nuoret joutuvat ottamaan kontaktia Euro Campin työntekijöihin sekä paikallisiin ihmisiin saadakseen otettua kaikki tehtävään tarvittavat kuvat. Tehtävä vaatii kekseliäisyyttä ja luovuutta sekä aiemman kokemuksen mukaan saa nuoret kilvoittelemaan keskenään, siitä kenellä on hauskin tai onnistunein kuva.

Viimeisenä tehtävänä on kuvata video, jossa oppilaat esittävät ohjaajia. Tämä on mainio keino oppilaille muun muassa antaa epäsuoraa palautetta ohjaajien toiminnasta. Videota katsellessamme meitä yllätti, kuinka tarkasti oppilaat ovat huomanneet ohjaajien maneerit ja toimintatavat. Turistina Italiassa -tehtävä on kasvattava, sillä siinä tarkempaa ohjeistusta ei anna ohjaaja, vaan ryhmä itse. Tämä tehtävä myös vapauttaa ohjaajakapasiteettia. Ohjaamiseen riittää yksi ohjaaja ja muut voivat sillä aikaa tehdä muita asioita. Ajattelimme kuvaustehtävää myös markkinointimielessä: oppilaat saavat näistä kuvista oivalliset lomakuvat, joita he mahdollisesti jakavat sosiaaliseen mediaan ja samalla markkinoivat yrityksen toimintaa. Näitä kuvia voisi tulevaisuudessa käyttää esimerkiksi leirikoulun päätösjuhlissa heijastaen niitä projektorin kautta seinälle.

Kuvaustehtävän jälkeen nuorilla on ohjelmassa SUP -lautailua. Valitsimme lautailun ohjelmistoomme, sillä se on lämpimässä merivedessä miellyttävää, se on monelle uusi laji sekä se tarjoaa riittävästi haasteita niin aloittelijoille kuin kokeneemmillekin lautailijoille. Sup-lautailua voi varioida joko istuen tai haasteellisemmin seisten soudettavaksi. Lautailun ohjaaja oli italialainen, joka ohjasi tunnit englanniksi. Nuoret pääsivät harjoittelemaan englanninkielen taitojaan ja ohjaajiemme rooli tehtävässä on kehua ja kannustaa nuoria.

SUP-lautailun jälkeen nuorilla on aikaa käydä vaihtamassa vaatteet, jonka jälkeen vuorossa on päivällinen. Päivällisen jälkeen kokoontumme yhteen ja menemme rauhalliseen paikkaan, jossa pyydämme leirikoululaisia istumaan tuoleilla piirimuodostelmaan. Ohjaaja aloittaa kysymällä, onko nuoret kuulleet puhuttavan tietoisuustaidoista (eng. Mindfulness). Ohjaaja avaa käsitettä ja kertoo tietoisuustaidoilla tarkoitettavan keskittymisen suuntaamista käsillä olevaan hetkeen, jolla on positiivisia hyötyjä elämänlaadun kannalta. Harvardin yliopistossa Lazarin (2011) tekemässä tutkimuksessa todettiin, että vähintään kahdeksan viikkoa kestäväällä meditoinnilla on positiivisia vaikutuksia aivorakenteessa sekä meditoinnin todettiin myös vähentävän stressiä. Tutkimuksessa uskottiin, että pidempään jatkuvalla harjoittelulla voisi olla positiivisia vaikutuksia itsetuntoon, mutta tätä ei kahdeksan viikon tutkimuksessa varmaksi selvitetty.

Valitsimme tietoisuustaitoharjoituksen ohjelmaamme, sillä se sopii kiireisen päivän jälkeen rauhoittavaksi tehtäväksi. Tehtävän sisällössä on myös tärkeä sanoma siitä, että muiden mielipiteitä ei pitäisi liiaksi huomioida vaan ohittaa ne ja jatkaa omaa kukoistamistaan, niin kuin vertauskuvan vuori tekee sääilmiöiden kanssa. Kerromme nuorille tehtävän lopuksi, että tietoisuustaitoharjoitukset ovat hyviä ja hyödyllisiä päivittäin tehtäviksi keskittymis- ja rentoutumisharjoituksiksi.

Harjoituksen jälkeen jäämme piirimuodostelmaan, josta jatkamme iltapiirillä. Iltapiirin ensimmäisenä aiheena on tulevaisuuden suunnitelmat yhdeksännen luokan jälkeen sekä omat unelmat. Aiheet ovat tärkeitä ja ajankohtaisia pian lukioon tai ammattikouluun siirtyvän yhdeksäsluokkalaisten elämässä. Nuoret joutuvat jo varhain tekemään mahdollisesti loppuelämänsä koskevia valintoja ja tehdäkseen hyviä valintoja he tarvitsevat realistista käsitystä omista kyvyistään ja lahjoistaan sekä aikuisen ohjaavaa ja tukevaa kannustusta. (Kuure & Perttu 2007, 13.) Ohjaajat ja opettajat kertovat ensin omista valinnoistaan peruskoulun jälkeen, jolloin nuoret kuulevat erilaisista urapoluista. Tämä oli varmasti mielenkiintoista myös nuorille, sillä he eivät välttämättä tunne opettajaansa hyvin, vaikka hän olisi oppilaita useamman vuoden opettanutkin.

Iltapiirin toisena aiheena on: kerro itsestäsi kolme myönteistä piirrettä ja yksi kehittymisen kohteesi. Zest -tutkimuksen (Kuure & Perttu 2007, 18) mukaan lahjakkuuden, luovuu-

den ja omien hyvien ominaisuuksien tiedostamisen merkitystä nuoren elämässä ei tarvitse liioin perustella. Sekä yhteiskunnan että nuoren itsensä kannalta on erittäin tärkeää, että nuori tiedostaa omat lahjansa. Näin oman ammatillisen pätevyyden, elämän mielekkyyden ja onnellisuuden tunteet lisääntyvät. Myös omien kehityskohteiden tiedostaminen on tärkeää, jotta nuorella olisi realistinen kuva omasta toiminnastaan (Kuure & Pettu 2007, 13).

Ohjaaja kertoo loppupuheenvuorossaan, että paikalla olevat nuoret ovat huipputyyppejä. Jokaisella heistä on omat vahvuudet ja ohjaaja uskoo kaikkien piirissä kuultujen unelmien olevan mahdollisia toteuttaa. Ohjaaja tuo esille nuorten elämässä koittavan pian uusi käännekohta, uudessa koulussa aloittaminen. Uudessa koulussa nuorella on hyvä mahdollisuus luopua peruskoulussa muodostuneista arkea ja elämää määrittelevistä haitallisista rooleista (Pennington 2005, 12.) Ohjaaja kertoo uudessa koulussa ja ryhmässä aloittamisen olevan kuin uusi alku, jossa jokainen voi päättää, kuka ja millainen haluaa olla.

Iltapiiristä nuoret menevät omiin huoneisiinsa ja hiljaisuus on kello 22.00. Leirikouluohjaajat valvovat hiljaisuuden toteutumista kuten aiempänä iltanakin.

6.4.3 Leirikoulun kolmas päivä

Leirikoulun kolmas päivä alkaa aamulenkillä. Tämän harjoituksen tarkoitus ei ole kasvat-
taa vauhtikestävyttä tms., vaan suoda nuorille luontoliikunnan nautintoa omaan tahtiin.
Tehtävästä nauttimista lisää ainutlaatuinen luonto: hyvin hoidettu italialainen mänty-
metsä sekä ranta, joka aamuauringon noustessa on vielä täysin tyhjillään.

Aamulengin jälkeen menemme suoraan aamupalalle. Aamupalaa seuraa kokoontuminen
aamupiiriin rauhalliselle alueelle asuinrakennuksen viereen. Aamupiirin aiheena on ter-
veelliset elämäntavat, mitä ne merkitsevät nuorille ja mitä nuori tekee niiden eteen. Oh-
jaaja aloittaa kierroksen kertomalla, että terveellisillä elämäntavoilla tarkoitetaan ihmi-
sen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä. Ohjaaja kertoo, miten hän henkilökohtai-

sesti hoitaa näitä terveyden osa-alueita ja mitä terveys ja terveenä oleminen hänelle merkitsee. Tässä harjoituksessa nuoret pääsevät pohtimaan omaa suhtautumistaan terveyteen ja oppimaan muilta. Valitsimme tämän aiheen sen ajankohtaisuuden takia, sillä 12-18 -vuotiaiden lihavuuden vaikeusaste on kasvanut ja ikäryhmän ylipainoisuus on lähes kolminkertaistunut lähivuosien aikana (Lindfors ym. 2008).

Aamupiirin jälkeen nuorilla on hetki aikaa vaihtaa vaatteet, laittaa aurinkorasvaa ja hakea juomapullo. Leiriohjelmamme jatkuu leikkimielisten olympialaisten muodossa. Valitsimme olympialaisissa pelattavat lajit siten, että niissä riittäisi liikunnalliset perustaidot (KUVIO 6) eikä kenenkään lajitaustalla saisi liikaa ”etumatkaa” ja että tasoerot kapenisivat. Toinen valintakriteeri peleissä ja lajeissa oli, että ne sääntöjen puitteissa tukisi nuorten osallisuutta sekä ryhmätoimintaa ja näin ollen kehittäisivät sosiaalisia taitoja liikunnan avulla. Ennen olympialaisten alkamista joukkue keksii itselleen nimen ja kannustus-huudon, joiden tarkoituksena on nostattaa ryhmähenkeä.

Joukkuepolttopallon etu on, että siinä käytetään liikunnallisia perustaitoja (KUVIO 6) monipuolisesti, niin tasapaino-, liikkumis- ja pallonkäsittelytaitojakin. Tämä peli vaatii nuorilta pelisilmää ja kommunikointitaitoja, sillä kun yhä useampi pelaaja on saatu pudotettua pois ja pelialue on iso, täytyy nuorten yhteistyöllä saada poltettua jäljellä olevat pelaajat. Olemme aiemman kokemuksen perusteella huomanneet polttopallon olevan nuorten mieleen, joten halusimme kehittää siitä sosiaalisia taitoja ja tiimipelaamista tukevan viitepelin.

tasapainotaidot	liikkumistaidot	käsittelytaidot
- pyörähtäminen	- käveleminen	- vierittäminen
- heiluminen	- juokseminen	- heittäminen
- pysähtyminen	- loikkaaminen	- potkaiseminen
- väistäminen	- hyppääminen	- iskeminen
- kieriminen	- kiipeileminen	- työntäminen
- kääntyminen	- laukkaaminen	- pomputtaminen
- venyttäminen	- liukuminen	- kiinniottaminen
- taivuttaminen	- kinkkaaminen	- kierittäminen
- tasapainoilu		- potkaiseminen ilmasta
		- lyöminen ilmasta

Kuvio 6. Liikunnalliset perustaidot (UKK instituutti 2018)

Olympialaisten toinen laji on viesti, jonka valitsimme siitä syystä, että siinä on erilaisia liikunnallisia piirteitä kuin aiemmassa pallopelissä. Viestissä liikutaan eri tasoissa, tehdään staattisia liikkeitä sekä räjähtäviä lähtöjä. Viestissä ohjaajan tehtävänä on opettaa nuoria kannustamaan toisiaan. Kun pari joukkueen jäsenistä suorittaa viestiä on loppujoukkueen tärkeä tehtävä kannustaa ryhmäläisiä parhaaseen mahdolliseen suoritukseen.

Kolmas olympialaji on suo, joka vaati nuorilta ongelmanratkaisutaitoja, logiikkaa ja ryhmätyötä. Suon ylittämiseen vaaditaan, että osa ryhmäläisistä on toisen reppuselässä. Viimeisenä tulevan joukkueen jäsenen on huolehdittava, että paperit tulevat mukaan liikkueessa.

Olympialaisten jälkeen on hetki aikaa pakata ja siivota huoneet. Tämän jälkeen kokoonnumme yhteen, kysymme leiripalautteen ja ohjaamme kehumispiirin. Kehumispiirin valitsimme ohjelmaamme, sillä teorian tiedon perusteella ovat vertaiset erityisen tärkeitä nuorille. Halusimme, että nuoret opettelisivat kehuun toisiaan sekä oppisivat ottamaan kehuja vastaan harjoituksen avulla. Liisa Keltikangas-Järvisen (2010, 195 - 197) mukaan vertaisten antamalla palautteella on valtava merkitys nuoreen, sillä palaute vaikuttaa nuoren minäkuvan muodostamiseen. Halusimme antaa nuorille positiivisia kokemuksia vertaisista tämän tehtävän avulla. Kehumispiirin jälkeen nuoret käyvät luovuttamassa huoneensa ja tuovat matkalaukkunsa lähtöaulaan. Nuorten syödessä lounasta ohjaajat vahtivat laukkuja aulassa.

Bussi tulee hakemaan nuoria kello 14.00. Ohjaajat auttavat laukkujen kantamisessa linja-autoihin. Kun nuoret ovat päässeet istumaan bussiin tulevat ohjaajat vielä hyvästelemään ja kiittämään leiristä.

6.5 Palautteen antamisen harjoittelu

Leirikouluviikon aikana nuoret harjoittelivat oman mielipiteensä kertomista päivittäisen ohjelman yhteydessä. Leirin lopuksi kokoonnuimme yhteen loppupalautteen antamista varten. Kerroimme leirikoululaisille, että heidän antamiensa palautteiden perusteella ar-

vioimme leirikoulun onnistumista sekä omaa ammattitaitoamme. Palautteiden perusteella tulemme kehittämään omaa ohjaamistamme sekä leirikoulun sisältöä jatkossa. Kertasimme rakentavan palautteen antamista. Ohjeistimme kertomaan rehellisesti, mikä viikossa oli hyvää tai huonoa sekä mitä pitäisi kehittää. Toivoimmekin, että näihin kohtiin tuotaisiin esille ehdotuksia, miten leiriä pystyisi jatkossa parantamaan ja missä tarpeen mukaan toimittaisiin eri tavalla.

Annoimme jokaiselle internetsivun linkin palautelomakkeeseen ja ohjeistimme jokaisen avaamaan sen omalla älylaitteellaan. Halusimme, että jokainen antaa palautteen itsenäisesti. Näin saimme enemmän tuloksia arviotavaksi, mutta nuoret saavat samalla palautteenantoharjoituksen. Uskoimme jokainen leirikoululaisen uskaltavan tuoda rehellisen mielipiteensä esille, kun palaute annetaan nimettömänä ja saa sen kirjoittaa yksin. Leiriläisen ei tarvitse ajatella, mitä joku muu ajattelee, jos on itse jotakin mieltä.

6.6 Palautteet

Valitsimme opinnäytetyössämme palautteen keräämiseksi kyselylomakkeen. Kyselyssä vastaajat täyttävät itse heille annetun kyselylomakkeen. Tässä tilanteessa palautteen antaminen tapahtui valvotussa tilanteessa ryhmässä (Tuomi & Sarajärvi 2002, 75). Lomakkeessa kysytään asiakkaan mielipiteitä, asenteita sekä havaintoja aiheesta, jota halutaan tutkia (Schermerhorn ym. 1998, 294). Kysyimme leirikoululaisten mielipiteitä viikon ohjelmasta ja ohjaajista sekä halusimme tietää myös, kuinka he leirikoulun aikana näkivät sosiaalisten taitojen tukemisen sekä ryhmähengen vahvistamisen. Tarkemmat kysymykset ovat nähtävillä lopussa (LIITE 2). Keräsimme palautteet leirikoulusta internetkyselyllä, jonka jokainen sai täyttää itsekseen. Palautetta antoivat leirikoululuokan oppilaat, opettajat sekä mukana matkalla olleet huoltajat. Palautetta saimme myös toimeksiantajaltamme leirikoulun jälkeen.

Palautteet ovat meille ja Liikuntamatkoille arvokasta tietoa, sillä palautteen merkitys on suuri leirikoulujen onnistumisen arvioinnin sekä kehityksen kannalta. Seuraavia leirejä

silmällä pitäen tiedämme kehityskohdat, joihin suunnitteluvaiheessa tulee jatkossa kiinnittää huomiota. Kehitystä ei pääse tapahtumaan, jos palautetta ei kerätä tai kerättyä palautetta ei huomioida. (Aalto 2002, 7.) Meille ohjaajina on myös tärkeää saada asiakailta korjaavaa palautetta, jotta pystymme kehittämään itseämme ohjaajina. Positiivisen palautteen kuuleminen on myös tärkeää, sillä pelkän korjaavan palautteen perusteella, tuntee itsensä ainoastaan epäonnistuneeksi, ja kannustusta ja positiivista palautetta saimme leirin aikana toimeksiantajaltamme. (Aarnikoivu 2016, 168.)

Kävimme läpi oppilaiden, opettajien, sekä huoltajien antamat palautteet. Pohdimme jatkoa ajatellen, mitä tulevissa leireissä tulee ottaa huomioon ja mitä omassa toiminnassamme voimme kehittää. Leirikouluohjaajien kanssa pohdimme, mitä olisimme leirikoulun aikana tehneet toisella tavalla ja mitkä olivat leirikoulun onnistumisen hetket. Annoimme myös palautetta ohjaamisistamme, niin positiivista kuin kehittävää. Haluamme jokainen kehittää omaa ammattitaitoamme saamalla kehittävää palautetta.

Leirin ohjelmaan nuoret olivat yksimielisen tyytyväisiä. Leiripäiviin mahtui paljon tekemistä sekä oman valinnan mukaan muutamia matkoja lähikaupunkeihin. Ohjelmaa oli paljon ja kaikille löytyi mieleistä tekemistä. Muutamat leiriläiset toivoivat enemmän ohjelmaa, ja muutamat muut taas enemmän vapaa-aikaa. Tämä on yksi aihe, mikä aiheuttaa keskustelua leireillä vuosittain. Toiset tarvitsevat enemmän vapaa-aikaa ja toiset haluavat ohjattua toimintaa. (Parkkali 2018.) Leirillä järjestetään ohjelmaa vapaavalintaisesti iltaisin. Yhteistä pelaamista ohjaajien kanssa, esim. koripalloa tai lentopalloa, ja he halukkaat saavat tulla mukaan. Näin leirillä yritetään eriyttää ohjelmaa nuorille: tarjota mahdollisuutta vapaa-aikaan, mutta myös ohjattuun pelaamiseen.

Ohjaajia pidettiin ammattitaitoisina, minkä nuoret ja heidän opettajansa toivat esille palautteissa. Ammattitaitoamme pidettiin hyvänä, sillä tiesimme ja osasimme urheiluun ja ohjelmiin liittyvät asiat. Osasimme ohjata ryhmää sekä pelata heidän kanssaan. Olimme ohjaajina nuorten mukaan myös positiivisia ja iloisia viikon ajan sekä osasimme auttaa nuoria tarvittaessa. Päivien rakenteet olivat suunniteltu hyvin ja päivät sujuivat mallikkaasti. Marikasta erityisesti huomasi, että hänellä on kyseisistä leireistä, sekä Italiasta ja Euro Campin-alueesta monen vuoden työkokemus.

Kannustivatko ohjaajat Sinua sosiaalisiin tilanteisiin ja vahvistuiko ryhmähenki viikon aikana –kysymyksiin leiriläisten vastaukset olivat selkeän yksimielisiä. Kaikkien vastanneiden mukaan ohjaajat ohjasivat sosiaalisiin tilanteisiin ja ryhmähenki vahvistui viikon aikana. Huomasimme samat asiat myös itse leirikoulun aikana. Ryhmien yhteishenki vahvistui loppuleiriä kohden, nuoret tekivät vahvemmin yhteistyötä ja he valitsivat pareja harjoitteisiin rohkeammin. Loppu leiristä nuoret uskalsivat vaihtaa paria sekä ottaa kontaktia myös vieraimpiin luokkalaisiin.

Vapaassa sanassa leiriläiset antoivat palautetta enemmänkin asioista, joihin me emme ohjaajina pysty vaikuttamaan, esimerkiksi toivottiin parempaa ruokaa, hienompia huoneita sekä suurempaa vapaata aluetta. Nämä asiat perustelimme nuorille kuitenkin sillä, että eri kulttuureissa on erilaiset tavat mm. majoituksen ja ruokakulttuurin suhteen (Lahikainen ym. 2008, 281.) Nuoret toivat esille palautteessa, kuinka juuri tämänlaisia leirejä tulisi järjestää enemmän ja leirit saisivat olla pidempiä, sillä aika kului nopeasti. Lisäksi leirikoulun aikana oli tullut vietettyä aikaa myös niiden luokkalaisten kanssa, joiden kanssa ei olisi uskonut viihtyvän leirillä.

Testiryhmämme opettajat ovat olleet aiemmin Liikuntamatkat Oy:n leireillä ja ovatkin meille jatkoa ajatellen tärkeitä yhteistyökumppaneita. Kun samat opettajat tulevat uusien luokkien kanssa leirille vuodesta toiseen, kertoo se ohjaajille sekä yritykselle, että asioita tehdään oikein. Opettajat mainitsevat palautteessaan pitävänsä siitä, että heidät otetaan ohjelmiin mukaan. Näin hekin pääsevät pelaamaan ja tutustumaan paremmin oppilaisiin. He myös näkevät nuorista eri puolia ulkomailla oltaessa. Tämä on arvokasta aikaa niin opettajille kuin oppilaillekin.

Opettajat olivat vastanneet huolella ja he osasivat peilata ja verrata leiriohjelmaa aiempiin vuosiin jolloin olivat ryhmänsä kanssa leirikouluun osallistuneet. Myös opettajien suullinen kommentointi ja palaute viikon aikana toi meille tärkeää tietoa leirin onnistumisesta. Tiedämme, että esimerkiksi itsetunnon tukemisen tutkiminen luotettavasti on todella haastavaa. Opettajien kommentit siitä, miten joku oppilas oli tullut ulos kuores-

taan ja rohkaistunut viikon aikana, tai miten joku toinen oli aina ajoissa leirikouluohjelmissa, vaikka kouluun tulee joka päivä myöhässä, toi meille ohjaajille tärkeää informaatiota kehitystehtävien onnistumisesta.

Haastavaa palautteen koonnissa oli se, että useat nuoret eivät olleet avanneet vastauksiansa tarkemmin. Olimme tehneet kyselyn avoimina vastauksina, sillä ajattelimme, että 15-vuotiaat nuoret vastaavat sanallisesti antaen meille palautetta, sillä sitä olimme viikon aikana harjoitelleet ja palautteenantohetket olivat tärkeä osa ohjelmaa. Vastaukset olivat kuitenkin suurelta osin ”ihan ok”, ”joo”, ”ehkä” –tyyppisiä. Saimme onneksi myös muutamilta leirikoululaisilta rakentavaa palautetta leiristä sekä ohjaajista.

Kyselylomakkeen kysymykset voivat olla myös monivalintakysymyksiä, totta/tarua/kyllä/ei –väittämiä tai mielipidekysymys arvioituna asteikolla 1 – 5 (Schermenhorn ym. 1998, 294.) Jatkossa palautetta kerätessä kirjallisesti onkin hyvä tiedostaa, että kyselylomakkeeseen kannattaa tälle kohderyhmälle laittaa monivalintakysymyksiä, jolloin saadaan helpommin analysoitavia tuloksia. Monivalintakysymykset tulee muotoilla helposti niin, että kysyjä saa vastaajilta tarvittavan tiedon totta/tarua/kyllä/ei tai 1-5 asteikolla -vastuksilla.

Esimerkiksi. *Oliko leirillä mielestäsi tarpeeksi ohjelmaa? Kyllä/ei.*

Perustele.

Suosittelisitko leiriä jatkossa muille nuorille leirikouluvaihtoehtona? 1 (ei todellakaan) – 5 (ehdottomasti)

Perustele.

Leirikouluohjaajat olivat ammattitaitoisia. Totta/Tarua

Perustele.

7 Opinnäytetyön onnistumisen arviointi

Opinnäytetyön onnistumisen arviointi on kaksivaiheinen: ensin arvioimme leirikoulun suunnittelun ja toteutuksen onnistumista ja tämän jälkeen itse opinnäytetyöprosessin onnistumista. Arviomme perustuvat sekä saatuun palautteeseen että Kajaanin Ammattikorkeakoulun liikunnanohjaajakoulutuksen kompetensseihin (Kajaanin Ammattikorkeakoulu 2014) sekä itsearviointiin.

Arvioimme leirikoulun onnistumista palautekyselyn avulla (LIITE2). Keräsimme palautetta nuorilta, heidän opettajiltaan ja toimeksiantajalta. Palautteen keräämiseksi nuorilta ja heidän opettajiltaan loimme internetkyselyn, jossa on kysymyksiä liittyen leirin sisältöön, ohjaajien ammattitaitoon sekä sosiaalisten tilanteiden kohtaamiseen leirin aikana. Kävimme vastaukset läpi ja analysoimme tulokset valmiiseen opinnäytetyöhön. Opinnäytetyömme onnistumisen arvioinnissa tärkeänä osana on itsearviointi. Pidimme arviointipalavereja ennen leirikoulun toteuttamista, leirikoulun puolessa välissä sekä leirikoulujen jälkeen.

Kävimme yhdessä läpi kaikki palautteet, joiden pohjalta arvioimme omaa ammattitaitoamme, leirikoulun sisältöä, asiakkaiden tyytyväisyyttä kokonaisuuteen sekä toteuttamamme. Palautteiden avulla vastaamme kehittämiskysymyksiimme ja pystymme arvioimaan leirikoulun onnistumiset sekä kehittämiskohdat. Palautteen keräämisellä on olennainen osa tuotteen kehittämisen ja onnistumisen arvioinnissa. Erityisen tärkeää on, että nuorten opettajat pääsevät antamaan palautetta, sillä he ovat potentiaalisia lähitulevaisuuden asiakkaita uusien leirikoululaisten kanssa.

Voimme arvioida leirikoulun onnistuneeksi, jos se on oppilaiden sekä opettajien mielestä ollut turvallinen, opettavainen ja mielenkiintoinen. Leirikoulut onnistuivat palautteen mukaan hyvin ja olimme tyytyväisiä suunniteltuun ohjelmaan, jonka toteutuksessa onnistuimme leirin aikana. Leirikoulun aikana tuli yllättäviä tilanteita, joihin emme olleet etukäteen voineet varautua, esimerkiksi tilattu bussi ei tullut oikeaan aikaan sekä leirikoululainen astui meressä simpukan päälle ja jalkapohjaan jouduttiin laittamaan muutama tikki. Onnistuimme kuitenkin hoitamaan kaikki nämä haastavatkin tilanteet. Muutimme

nopealla aikataululla ohjelmaa niin, että esimerkiksi loukkaantunut leirikoululainen pääsi ohjelmaan mukaan, vaikka kulkikin pari päivää keppien kanssa.

Työntekijöiden, kuten leirikoulunohjaajien, tulee olla ammattitaitoisia ja tilanteisiin nopeasti reagoivia. Meidän ammattitaidosta kertoo esimerkiksi yllä mainittu leirikoululaisen loukkaantuminen meressä. Kyseinen tapahtuma ei saanut vaikuttaa ohjaajien mielialaan ja onnistuimme pysymään rauhallisina tilanteessa, vaikka jalassa ollut haava oli ikävän näköinen. Marika kielitaitoisena lähti mukaan sairaalaan leirikoululaisen ja hänen opettajan kanssa. Tällä aikaa Euro Campilla muut ohjaajat ottivat tilanteen haltuun jatkaen ohjelmaa aikataulun mukaisesti, vaikka seuraava ohjelma olisi ollut Marikan ohjattavana. Muut ohjaajat pystyivät reagoimaan nopeasti tilanteeseen ja tekivät yhteistyöllä suunnitelmat valmiiksi loppupäivän ohjelmaan, sillä ei ollut tietoa kauanko sairaalassa vierailu veisi aikaa.

Työelämä on hektistä ja tilanteisiin pitää pystyä muuntautumaan nopeasti. Ison ryhmän kanssa ulkomailla nopea reagointi ja tilanteisiin muuntautuminen oli erilaista ja välillä haastavampaa kuin kotona Suomessa. Työskennellessämme leirikoulussa ohjaajina meidän vastuullamme oli suuri alaikäisten leirikoululaisten ryhmä. Paineet olivat suuremmat ja stressiä aiheutti asiat, jotka Suomessa olisivat meille arkirutiineja. Italialaisessa kulttuurissa aikakäsite on joustavampi, he eivät aina noudata annettuja aikatauluja, saatoimme esimerkiksi ryhmän kanssa mennä ajoissa ja oikeaan aikaan linja-autolle, mutta se ei saapunut. Linja-auton tilauksessa kävi myös toisinpäin, linja-auto tuli etuajassa reilun tunnin ja meidän piti olla valmiina lähtöön viidessätoista minuutissa ison ryhmän kanssa. Tässä tilanteessa myös leirikoululaiset joutuivat reagoimaan nopeasti. He saivat hyvää harjoitusta kulttuurillisista eroista, joista olimme leirikoulun aikana jo keskustelleet.

7.1 Oppimisen taidot ja työyhteisöosaaminen

Leirikoulun suunnittelu on ollut pitkään kestävä prosessi. Teimme kevään 2018 aikana ryhmän toiveiden mukaisen ennakko-ohjelman. Leirikouluviikon suunnittelu alkoi viikon pohjarungon rakentamisesta: kuinka monta päivää ryhmä on Italiassa ja kuinka monta retkeä asiakas on ostanut. Tämän jälkeen teimme koko leirikoulusyksylle

kalenteripohjaisen suunnitelman kaikkien Italiassa olevien leirikouluryhmien ostamista retkistä. Tarkoituksena oli yhdistää mahdollisimman monta luokkaa samalle retkipäivälle, etenkin juuri Venetsiaan ja Mirabilandiaan, jotka olivat koko päivän kestäviä. Retkien yhdistäminen on taloudellisesti ja ekologisesti kannattavaa sekä kuluttaa ohjaajakapasiteettia vähemmän. Pohjarungon rakentamisen jälkeen kommunikoimme asiakkaan edustajan, eli opettajan tai ryhmänjohtajan, kanssa selvittäen ryhmän ohjelmatoiveet, huonejaot sekä mahdolliset erityisruokavaliot. Tässä vaiheessa retkien ajankohdista tuli erityistoiveita, jotka oli otettava huomioon lopullisessa suunnitelmassa.

Leirikouluohjaajat syksyn leireille valittiin keväällä 2018. Ohjaajavalinnan jälkeen olimme aktiivisesti yhteydessä tulevien ohjaajien kanssa sekä sähköpostitse että kasvotusten. Ohjaajien perehdytys alkoi jo ennen leirikoulun alkamista ennakkotehtävillä. Pidimme yhdessä suunnittelupalavereja, joissa vanhoilta ohjaajilta siirrettiin uusille tietotaitoa tulevasta leirikoulusta. Lensimme Italiaan muutama päivä ennen leirikouluryhmää, tutustuimme Euro Campin alueeseen, toimintatapoihin sekä kävimme suunnitelmat leirikoulua varten vielä yhdessä läpi. Samalla tutustuimme paremmin toisiimme ja uskommeikin tämän vaikuttaneen positiivisesti meidän yhteistyöhön leirikoulun aikana.

Vuorovaikutus ennen leirikoulua tapahtui sähköpostitse eri osapuolten välillä. Olimme yhteydessä Jouni Parkkaliin, asiakkaisiin, työntekijöihin sekä majoituspalvelua järjestävään tahoon. Ymmärrämme, että asiakkaan ammattimainen kohtaaminen sekä ennakkoviestinnän kautta, että leirikoulun aikana ja leirikoulun jälkeen palautteen muodossa olevan elintärkeässä asemassa yritystoiminnan onnistumisen ja kehittämisen kannalta. Pyrimme itse ja ohjeistimme muita leirikouluohjaajia erinomaiseen asiakaspalveluun: jos pystyimme tekemään jotain odotettua enemmän asiakkaan eteen, teimme sen aina. Tästä esimerkkinä, eräs huoltaja oli unohtanut matkapuhelimensa omalla reissullaan taksiin, jolloin ohjaaja pyöräili hakemaan puhelimen taksiasemalta ja toimitti sen huoltajien hotellille.

Ymmärrämme, että ilman palautetta ei tule kehitystä. Annoimme molemminpuolista suullista palautetta ohjaajien kesken sekä pyysimme asiakkailta kirjallisen palautteen leirikoulun viimeisenä päivänä. Pidimme alkuinformaatiot jokaiselle ryhmälle, jossa

toimme selkeästi esiin tapahtuman säännöt sekä keneen ja miten ottaa yhteyttä tarvittaessa. Kannustimme nuoria sanomaan heti, jos olisi jotakin sellaista, jossa me ohjaajat voisimme auttaa. Pyrimme olemaan jatkuvasti leirikoulun aikana leirikouluohjaajien, nuorten ja opettajien näkyvillä sekä helposti lähestyttävissä.

Laadimme ryhmiä varten turvallisuussuunnitelman sekä tarkistimme ensiapulaukun sisällön ennen leirikoulujen alkamista. Pehdytimme leirikouluohjaajat hätä- ja loukkaantumistilanteiden varalta paikan päällä ja heidän joukostaan valittiin kaksi ensiapuvastaavaa, jotka kantoivat EA-laukkuja mukanaan joka aktiviteetissa. Kaikilla leirikouluohjaajilla oli myös voimassa oleva ensiapukortti.

Retkiaikataulujen, linja-autojen lähtö- ja tuloaikojen sisällyttäminen majoituksen ruokailuajatauluihin oli haastavaa, sillä emme käyttäneet kovinkaan tehokasta kirjanpito menetelmää. Järjestelyihin toi haasteita se, että asiakkaat lähettivät viestejä Marikan lisäksi myös Jounille, joten välillä oli mennä sekaisin, kuka on vastannut ja kuka on luvannut mitään. Olisi ehkä helpommin pysynyt kärryillä viestinnän tilasta, jos asiakkailla olisi ollut vain yksi yhteyshenkilö ja jos Marika olisi käyttänyt enemmän viestien arkistointia ja taulukoita järjestelemisen apuna. Epäjärjestelmällisyys arkistoinnissa aiheutti matkan varrella jonkun verran stressiä ja ylimääräisiä sydämentykytyksiä. Tulevaisuudessa olisi hyvä, että yksi ottaa käyttöön tietokoneen tai perustaa laajemman kansion pelkästään työntekoa ja suunnittelua varten.

Olimme leirin suunnitteluprosessissa erittäin omatoimisia. Nautimme siitä, että saamme tehdä asioita omalla tavallamme sekä käyttää suunnittelussa luovuuttamme hyödyksi. Italian kulttuurissa työskennellessä on tärkeää suunnitella kokonaisuuksia, mutta jättää yksityiskohtiin paljon liikkuma- ja muuttumisvaraa paikan, ajan ja ryhmän jaksamisen suhteen. Tiesimme leiriä suunnitellessa, että apua on aina saatavilla ja uskallamme sitä tarvittaessa kysyä, mutta mielestämme paras oppi ja asiantuntijuuden kasvu leirikoulun organisoinnissa on tullut omatoimisen tekemisen, kokeilemisen, omien oivalluksien ja kollegoiden kanssa tulleiden keskustelujen kautta. Leirikoulun aikana asiakkailta tuleva nopea ja suora palaute on ollut tärkeä tekemistä ohjaava tekijä sekä onnistumisen mittari työn tuloksia arvioitaessa.

Koemme onnistuneemme työprosessin hallinnassa ja organisoinnissa, mutta toteamme sen myös suurimmaksi kehittämisen kohteeksemme. Erityisen haastavaa mielestämme oli suuren ihmisjoukon, neljän eri suomalaisen koululuokan, toiveiden ja ohjelmien sovittamisen yhteen rajoitetun tila- ja ohjaajakapasiteetin kanssa. Koemme oppimisen taitojemme ja työyhteisötaitojen kuitenkin olevan hallussa. Hankimme runsaasti tietoa, jaoimme tietoa perehdyttämällä leirikouluohjaajat sekä otimme vastuuta heidän että ryhmän oppimisesta ja viihtymisestä leirin aikana. Arvioimme tietoa kriittisesti ja sovelsimme oppimaamme käytäntöön, esimerkiksi kerrottaessa Italian kulttuurista, San Marinosta tai muista kohteista leirikoululaisille omin sanoin. Työelämälähtöisyys opinnäytetyössämme korostui verkostoyhteistyötä tehdessä sekä vuorovaikutuksesta useiden eri tahojen kanssa toimimisessa.

7.2 Eettinen osaaminen

Eettinen osaaminen on opinnäytetyössämme näkynyt ohjaajien perehdyttämisen, koko tapahtuman aikaisen läsnäolon, neuvonnan ja palautteen annon kautta. Esittelimme ennen leirin alkua ohjaajille toimivaksi osoitetun konseptin, jolla hallita ryhmää onnistuneesti. Kävimme päivittäin läpi ongelmatilanteita, vaihtoehtoja sekä ohjaamisen eri kohtia. Pohdimme ohjaajien erilaisia persoonia ja sitä, miten persoona vaikuttaa heidän ohjaamiseen. Mietimme, mitä elämys käsitteenä tarkoittaa ja kuinka pystymme tuottamaan elämyksiä mahdollisimman tasapuolisesti erilaisille ja eri luonteisille nuorillemme. Näin otimme erilaiset toimijat huomioon.

Jokainen leirikoulussa ollut ohjaaja suunnitteli omalle ryhmälleen tarkan päiväohjelman ruoka-aikoiheen ja ohjelmasisältöineen, jonka kävimme aina yhdessä edellisenä iltana läpi. Tarkistimme ohjelmista, että ne sisältävät riittävästi tekemistä (5-7h/päivä) sekä riittävän monipuolista ja nuorten sosiaalista kehittymistä tukevaa toimintaa. Kuten usein matkailualalla tilanteet ja olosuhteet muuttuvat jatkuvasti. Jonkun sairastuessa, pitkään kestävä kaatosateen sattuessa tai ruokailuaikojen muuttuessa tuli suunnitelmia pystyä muuttamaan nopeasti, esimerkiksi retkille lähteviä ohjaajia vaihdettiin, yhdistettiin

kahden eri ryhmän ohjelma, pidettiin rantalentopallon sijaan harjoituksia sisätiloissa. Ohjaajien liikunnallinen ammattitaito sekä heittäytymiskyky mahdollistivat nopeasti muuttuvan ohjelmasisällön pysymisen laadukkaana läpi viikon. Halusimme tarjota ohjaajille tasapuolisesti hengähdyshetkiä, liikunta- ja matkailualalla työskentely on sekä henkisesti, fyysisesti että sosiaalisesti kuormittavaa, joten omasta ja työntekijöiden jaksamisesta oli huolehdittava hyvin.

Kestävä kehitys huomioitiin leirikoulussa kuljetuksien osalta siten, että kuljetimme mahdollisimman monta leirikoululaista samanaikaisesti retkille, jolloin ympäristöpäästöjä tuli logistiikan osalta vähemmän. Pyrimme suosittamaan asiakasta varaamaan lennon lähimmälle lentokentälle, jolloin hiilijalanjälki on pienempi. Yksi kestävään kehitykseen negatiivisesti vaikuttava tekijä on majoitusrakennuksen ruokailutilassa käytettävät kertakäyttöastiat, mutta siihen ei meillä ohjelmapalveluiden tuottajilla valitettavasti ole vaikutusvaltaa.

Pyrimme aina ohjeistamaan ryhmiä järkevän kuluttamisen ja jätteiden oikeaoppisen lajittelun suhteen. Mielestämme kestävä kehityksen huomioiminen on jokaisen vastuullisen matkailupalvelun tuottajan sekä myös kuluttajan vastuulla.

7.3 Kansainvälisyysosaaminen

Kansainvälisyysosaaminen on ollut olennaisessa osassa leirikoulujen onnistumisen suhteen. Leirikoulun järjestäminen Italiassa monelle ryhmälle samanaikaisesti onnistui laaja-alaisen suunnittelun lisäksi opitun taidon, tiedon ja rohkean kokeilun kautta.

Ennakkotyömme, eli se mitä olemme tehneet etukäteen ennen ryhmien tuloa Italiaan (suunnittelu, viestintä, tapahtuman taloudellinen järkävä toteutus sekä suunnitelmien suhteuttaminen käytäntöön) oli meille melko uutta ja tähän liittyen saimme opetella uusia asioita. Käytännön työskentely, ohjaaminen ja ryhmien hallinta olivat vahvuuksiamme, mutta ”toimistotyöhön” oppiminen vaati uuden sisäistämistä ja mukavuusalueelta poistumista. Tämän lisäksi meidän oli perehdyttävä ja perehdytettävä ohjaajat Italian

kulttuuriin, joka toi omat haasteensa muun muassa aikataulujen tekemisen suhteen. Italiassa aikakäsitys on eri ja suomalaisena toimiviin aikatauluihin ja järjestelmällisyyteen tottuneena tämä aiheutti muutoksia ohjelman suhteen. Jouduimme tekemään nopeita muutoksia ohjelman suhteen mutta tämä meiltä onnistui ja edelleen kasvatti ammattitaitoisuuttamme. Saimme paketin toimimaan hyvin ja mikä parasta, pääsimme opettamaan nuorille eri kulttuurin tapoja ja tottumuksia. Tästä seurasi myös yhteiskunnallista hyötyä, sillä nuoret oppivat toimimaan ja ymmärtämään heille vierasta kulttuuria.

Koska leirikoulu järjestettiin ulkomailla, olivat myös laki- ja lupa-asiat erilaisia. Leirikoulun onnistumisen suhteen tärkeimmässä asemassa oli turvallisuus, joka huomioitiin erityisesti alaikäisten kohdalla pitämällä heidät tarkassa valvonnassa ja asettamalla toiminnalle tiukkoja sääntöjä ja rajoja. Rajojen rikkomisesta seurasi rangaistus, joka voisi johtaa pahimmassa tapauksessa nuoren lähettämiseen takaisin Suomeen omakustanteisesti kesken leirikoulun. Jokainen tapahtumaan osallistuva sekä hänen huoltaja oli kirjoittanut etukäteen sääntösitoumuksen, jossa lupasi noudattaa leirikoulun sääntöjä ja lakeja rangaistuksen uhalla. Liikuntamatkoilla on valmiina muutamia leirikoulujen sääntösopimuksia, jotka lähetetään etukäteen leirikoululaisten opettajille yhdessä läpi käytäväksi.

Leirikoulua suunniteltaessa pyrimme lisäämään ohjelmasisältöön mahdollisimman paljon sellaista toimintaa sekä urheilulajeja, joita ei voisi Suomessa tehdä. Erityisesti liikuntalajeja toteutettaessa ja varattaessa pääsimme ottamaan kontaktia sekä verkostoitumaan useaan eri järjestävään tahoon ja paikalliseen yritykseen. Leirin tarkoitus oli olla sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kasvattava kokemus nuorille, jota tuki sekä ympäristö, että kulttuurikasvatukseen kannustava ohjelmasisältö.

Leirillä huomioitiin monikulttuurisuus päivittäin: pidimme leirin alussa asiakkaille kielikylvyn sekä jaoin tietoa Italian kulttuurista. Leirikoululainen ei voinut välttyä kulttuurin, kielen ja paikallisten ihmisten tapaamiselta päivittäisissä askareissa, johon pyrimme heitä valmistamaan mahdollisimman monipuolisesti kannustamalla ja rohkaisemalla. Pidimme retkillä infoja Italian kaupungeista ja kulttuurieroista juontojen ja

tietovisojen avulla. Monikulttuurisuus asiakkaiden keskuudessa oli huomioitu erityisruokavalioiden, ohjelmasisältöjen ja ennakko-ohjeistusten suhteen.

7.4 Innovaatio-osaaminen

Toimimme leirillä ohjaajien esimiehinä. Projektissa lähiesimiehenä toimiminen vaati jämäptiä, mutta myös tasavertaista otetta jokaiseen työntekijään. Työympäristö loi työhyvinvoinnille haasteita kuuman ilmaston, usein ympärivuorokautisten työvuorojen, vähäisten yöunten sekä hektisten tilanteiden vuoksi. Pidimme huolta ohjaajien jaksamisesta kyselemällä päivittäin heidän kuulumisiaan sekä jaksamisiaan ja antamalla jokaiselle mahdollisuuden joka päivä omaan aikaan ja rauhoittumiseen leirikeskuksen hälinästä. Yritimme kehittää työtapoja sellaisiksi, että ne ovat taloudellisia ja ohjaajien hyvinvoinnin kannalta positiivisia. Esimerkiksi San Marinoon ei tarvinnut lähteä kaikkien ohjaajien, vaan osa sai jäädä Euro Campille pitämään vapaapäivää.

Koska leirikoulullamme oli kohderyhmän kannalta tärkeä kasvatuksellinen tavoite, pyrimme osallistumaan aina ohjaajien pitämiin kasvatustilanteisiin (aamupiiri, iltapiiri, yövalvonta, sääntöjen noudattaminen ja rangaistuskäytäntö) sekä tarkkailijan että osallistujan muodossa. Arvioimme ohjaustilanteita, annoimme ohjaajille palautetta sekä pyrimme kehittämään leiriä asiakaslähtöiseksi.

Innovaatio-osaaminen toteutui opinnäytetyössämme tuotteen kehittämisen kautta. Loimme leiripohjan, jota parantelimme ja kehittelimme vielä viikon aikana nuorilta ja heidän opettajiltaan saamamme palautteen avulla. Tärkein kehitystehtävämme oli luoda leiri, joka olisi sekä nuoria kiinnostava, että aikuisten (opettajat ja huoltajat) näkökulmasta katsottuna luotettava, turvallinen ja kasvattava.

7.5 Tuotteistamisen onnistumisen itsearviointi

Aloitimme leirikoulun tuotteistamisen etsimällä teoriatietoa. Valitsimme aiheeksemme leirikoulun tuotteistamisen, sillä tuotteistamisprosessi kiinnostaa meitä molempia ja uskomme tämän aiheen tulevan tulevaisuuden työssämme ajankohtaiseksi.

Mielestämme onnistuimme tuotteistamisprosessissa hyvin, sillä seurasimme meille sopivaa osallistavan tuotteistamisen –mallia. Yhteistyömme toimeksiantajan, opinnäytetyöntekijöiden sekä leirikouluohjaajien kesken sujui moitteettomasti. Meillä oli runsaasti valmiita ideoita, joita leirin aikana vielä hioimme ja parantelimme kohderyhmälle ja leiripaikkaan sopiviksi.

Tuotteistamisessa syntynyt leirikoulu sekä leirikouluun liittyvät materiaalit olivat mielestämme onnistuneita, sillä ne ovat kohderyhmälle sopivia, heitä ja heidän opettajiensa kiinnostavia sekä nuorten kasvatusta tukevia. Tuotteistamamme leirikoulu tulee työelämän tarpeeseen, se sopii yrityksen arvoihin ja on muokattavissa ja päivitettävissä kulloiseenkin tilanteeseen ja aikakauteen sopivaksi.

Leirikoulun tuotteistamisen ja toteutuksen jälkeen kokosimme testaamistamme materiaaleista leirikouluoppaan Liikuntamatkojen käyttöön. Näin oppaan materiaalit ovat perustellusti toimivia ja kohderyhmälle sopivia.

Otimme opasta kootessamme huomioon leirikoululaisten sekä heidän opettajiensa palautteen. Lisäsimme oppaaseen mm. pizzalistan, sillä Italiassa ruokalistoja on vaikea löytää englanniksi. Leirikoululaisten palaute huomioitiin myös ohjelmarungon suhteen: halusimme antaa enemmän vapaa-aikaa kaipaaville mahdollisuuden sen saamiseen joka päivä lounaan jälkeen. Toisaalta tiedostimme, että jos kohderyhmällä olisi liikaa vapaa-aikaa, saattaisivat he tylsyyksissään keksiä kiellettyjen asioiden tekemistä. Palautteesta huolimatta mielestämme oli siis perusteltua pitää melko tiiviisti ohjelmaa.

7.6 Leirin onnistumisen itsearviointi

Ymmärsimme tapahtumaa järjestettäessä saaneemme hienon tilaisuuden ja suuren

vastuun ja luottamuksen. Kuinka moni vastavalmistunut liikunnanohjaaja pääsee projektipäällikön paikalle kansainväliseen tehtävään ja ottamaan vastuuta suuresta alaikäisten nuorten ryhmästä?

Koimme tapahtuman suunnittelun, toteutuksen ja vastuun ottamisen olevan hallinnassamme eikä tehtävätaakka tuntunut missään vaiheessa ylitsepääsemättömältä. Positiivinen asenne ja asiantuntijuuden tuoma itseluottamus projektin suhteen oli korkealla. Marikalle itseluottamusta toi aiempi työskentely samassa paikassa ja samantapaisten ryhmien parissa. Sallalle taas itseluottamusta toi monen vuoden ohjauskokemus sekä työskentely rippikouluikäisten parissa ohjaten ja valmentuen heitä, eli juuri saman ikäisten kuin kohderyhmämme. Meillä molemmilla on suoritettuna myös liikunnanohjaajan perustutkinto (LPT), minkä koemme ylipäänsä mahdollistaneen näin suuren vastuun antamisen meidän kohdallemme. LPT:llä olimme molemmat olleet projektipäällikkönä liikuntatapahtuman järjestämisessä ja tämä seikka loi osaamiselle ja asiantuntijuudelle perustan opinnäytetyöprosessin aikana.

Tapahtuman ja ohjelman etukäteissuunnittelu toimi, mutta jatkossa tekisimme sen loogisemmalla tavalla. Yhteydenpito asiakkaisiin helpottuisi tehokkaampien sähköpostiviestien arkistoinnin ja taulukoinnin avulla. Matkavarausten tekeminen, allergia- ja erityisruokatoiveiden järjestäminen ja ilmoittaminen majoittavalle taholle jäi melko myöhäiseksi. Heidän työtään helpottaakseen olisi nämä asiat tulleet hoitaa jo aikaisemmin.

Leirikoululuokille on ennakoon pidetty Liikuntamatkojen toimesta esittely tulevista leirikoulusta. Tästä huolimatta ohjaajan on hyvä muistuttaa luokan opettajille vielä majoitustiloista. Oppilaille on hyvä korostaa, että odotettavissa ei ole neljän tähden paikka majoituksen suhteen, mutta neljän tähden paikka olosuhteiden suhteen. Tämä helpottaa oppilaiden ylipääsemistä alun kulttuurishokista nopeammin.

Tapahtuman järkevä taloudellinen suunnittelu ja yrityksen taloudellisen hyödyn maksimointi ja edistäminen kuuluivat kehittämisen kohteisiimme. Haasteita suunnittelemiseen ja toteuttamiseen toi tarjouksista ja ryhmien erilaisista

kokoonpanoista johtuvat eri retkihinnat ja hieman epäselvä viestintä toimeksiantajan kanssa hinnoittelukäytännöstä. Tässäkin asiassa olisi auttanut looginen taulukointi: kuka maksaa, paljonko maksaa ja millä tavalla maksaa (käteinen, lasku). Kehittämisen kohteeksi mainitsemme vielä selkeämmän perehdytyksen ja alkuinfopaketin antamisen ohjaajille. Se, että alkuinfo oli hieman puutteellinen, vaikeutti omaa työtämme leirikoulun aikana. Jouduimme neuvomaan ja antamaan ohjeita enemmän, mikä oli pois tarkkailijan ja palautteen antajan roolista. Tulevaisuudessa ohjaajille annettava leirikouluopas auttane uusien ohjaajien perehdytyksessä.

Tapahtuman aikana huoltajat ja opettajat majoittuvat usein eri rakennuksessa kuin leiriläiset. Hotellissa asuvat valvojat jäivät meille hieman etäisiksi. Pyrimme palvelemaan heitä ja kysymään heidän vointiaan sekä kokemisiaan leirillä aina heidät näimme, mutta siinä olisi ollut vielä parantamisen varaa.

Vahvuksiamme leirikoulun järjestämisessä, leirikouluohjaajana sekä ohjaajien esimiehenä toimiessa oli molempien rempseä ja helposti lähestyttävä persoona. Olimme mielestämme ohjaajia kohtaan reiluja, mukavia, auttavaisia ja ystävällisiä, vaikka toisinaan paineet ja stressi olivatkin kovia. Asiakkaille, vanhemmille ja opettajille onnistuimme mielestämme olemaan hyviä asiakaspalvelijoita ja vastuullisesti toimivia matkanjohtajia. Nuorille tarkoituksemme oli olla turvalliset rajat luova, helposti lähestyttävä ja hyvänä esimerkkinä toimiva auktoriteetti. Tämä onnistui mielestämme hyvin. Välillä koimme olevamme nuorille ehkä hieman liian kovia ja jäykkiä, mutta oma auktoriteettimme ei ole vielä niin muotoutunut ja vahva, että pystyisimme alusta asti olemaan rentoja ja samalla uskottavia. Jäykkyys ja kovuus kuitenkin pehmenivät ryhmää kohtaan aina leirin edetessä ja uskoaksemme kaikille nuorille jäi meistä mukava kuva.

Kaiken kaikkiaan olemme tyytyväisiä itseemme ja työpanokseemme. Kehityksen kohteemme ovat selkeät ja kehittämisen varaa on runsaasti, mutta myös vahvuudet toiminnan kehittämiseen ovat monipuoliset. Asiantuntijuutemme oli ennen opinnäytetyöprosessia vahva, sillä muuten emme olisi koko leiriä Italiassa onnistuneet järjestämään. Asiantuntijuutemme liikunta -ja matkailupalveluiden tuottajina on kuitenkin kasvanut entisestään opinnäytetyöprosessin aikana, sillä opinnäytteen

kirjoittaminen sai meidät pohtimaan ohjaamistamme ja suunnittelemaamme tuotetta kriittisesti teorian tiedon pohjalta.

Parhaimman onnistumisen sinetin toi nuorten iloiset ilmeet, yhdessä vietetyt hetket ja yhteistyö, viikon aikana näkynyt nuorten henkinen kasvu ja rohkaistuminen sekä useiden opettajien palaute ja kommentit siitä, kuinka he aikovat jatkossakin tuoda ryhmiä Italian leirikouluun ja voivat suositella samaa myös muille kollegoilleen.

7.7 Kirjallisen opinnäytetyön itsearviointi

Kirjallisen opinnäytetyön toteuttaminen tuotti huomattavasti enemmän päänvaivaa kuin itse tuotoksen, leirikoulun suunnittelun ja toteutuksen. Marika oli aloittamassa opinnäytetyön kirjallista prosessia jo syksyllä 2017, mutta oli pitkään epätietoisuudessa, mitä tulisi käyttämään työssämme lähteenä ja mikä olisi konkreettinen idea, josta kirjallisen työn toteuttaisi. Marika tapasi ohjaavaa opettajaa tällöin, mutta koska konkreettista ideaa ei ollut, ei ohjausprosessi päässyt alkamaan.

Salla tuli mukaan opinnäytetyöprosessiin keväällä 2018, jolloin kirjallista edistymistä ei ollut vielä tapahtunut. Koko opinnäytetyöprosessi oli meille pitkään epäselvä, ja lopulta päädyimme olosuhteiden puitteissa toteuttamaan itse leirin ennen kirjallisen työn aloittamista. Vaikka hankimme teoriapohjan tekemälle työllemme myöhemmin, oli tämä mielestämme helppoa, sillä kaikissa harjoituksissamme oli tarkoin mietitty kasvatuksellinen tavoite. Prosessi ei edennyt Kajaanin Ammattikorkeakoulun opinnäytetyöprosessin aikajärjestyksen mukaan, mutta mielestämme se ei vaikuttanut työn lopputulokseen lainkaan. Kajaanin Ammattikorkeakoulun verkkosivuilla sanotaan, että opinnäytetyöprosessissa voidaan koulun ja työelämän yhteistyönä rakentaa toimintajärjestelmät ylittäviä malleja, ja mielestämme käänteinen aikajärjestys oli tässä työssä toimiva malli. Pystyimme pohtimaan leirikoulua sen toteutuksen jälkeen Suomessa analyttisesti. Käänteinen aikajärjestys vaikuttaa työn luotettavuuteen teoriassa mutta työssämme se ei näy käytännössä: vaikka olisimme hankkineet teorian tiedon ennen leirin toteutusta, olisi se, sekä leirillä käytettävät pelit ja leikit pysyneet samoina, sillä olimme

opiskelleet sekä tuotteistamista että kehityspsykologiaa aiemmin ja oma asiantuntijuutemme oli leirikoulua suunniteltaessa jo tarpeeksi kehittynyt tällaiseen toimintamalliin.

Olimme ohjaavaan opettajaan yhteydessä enimmäkseen sähköpostitse, sillä haastavien työaikojen puitteissa oli hankalaa sopia kasvotusten olevia tapaamisia. Halusimme myös olla opinnäytetyöprosessissa mahdollisimman omatoimisia ja ohjaavalta opettajalta toivoimme tukea ja kannustusta tälle toimintamallille.

Kirjallinen opinnäytetyö toteutui nopealla aikataululla marraskuussa 2018. Opinnäytetyön suunnitelman sekä itse opinnäytetyön esitimme lopulta samalla viikolla. Suunnitelmanamme oli tehdä opinnäytetyö, jossa suunnittelisimme ja tuotteistaisimme leirikouluviikon ja josta tehty kirjallinen työ jäisi Liikuntamatkojen käyttöön. Olimme aivan viime metreillä työssämme, kun saimme ohjaavalta opettajalta idean koota vielä erikseen leirikouluopas. Tämä oli mielestämme hyvä idea, vaikka poikkesi alkuperäisestä visiostamme ja toi lisätyötä opinnäytetyöhömmme. Leirikouluopas on konkreettinen väline uusien leirikouluohjaajien perehdyttämiseen.

Leirikouluopasta kirjoittaessa ymmärsimme, että kokoamamme teoretieto tukee leirikoulun tuotteistamista (joka oli toimeksiantajalta tullut alkuperäinen tehtävän anto) eikä leirikouluoppaan tuotteistamista. Irrallinen leirikouluopas toi ristiriitaa työhömmme, sillä työmme punainen lanka oli ollut leirikoulun tuotteistaminen. Jouduimme tekemään vielä viime hetkellä suuria muutoksia työhömmme, jotta saimme teoretiedon tukemaan leirikouluoppaan rakentamista.

Koemme, ettemme saaneet tarpeeksi ohjeistusta näihin suuriin muutoksiin, sillä emme osanneet ajatella leirikouluoppaan kokoamista aloittaessa, kuinka paljon lisätyötä tämä meille teettää. Emme olleet osanneet myöskään huomioida sen toteuttamisen aiheuttamaa muutosta työmme rakenteen punaisen langan rikkoutumisen. Jätimme oppaan kuitenkin työhömmme ja se on mielestämme oiva lisä tukemaan ohjaajien perehdytystä, mutta mielestämme opinnäytetyöstämme se teki liian laajan ja tämän koemme vaikuttaneen opinnäytetyön laatuun ja luotettavuuteen negatiivisesti.

Mielestämme kokonaisuudessaan opinnäytetyö on onnistunut, sillä se tukee työelämän tarpeita, perustuu Kajaanin Ammattikorkeakoulun suuntautumisvaihtoehtoihin sekä edistää omaa ammatillista kehittymistämme ja ammatillisia mielenkiintomme kohteita. Olemme molemmat syventyneet aktiviteetti -ja hyvinvointimatkailuun (Marika lisäksi vielä kansainvälisyyteen) joiden aiheita ja koulussa oppiamme taitoja opinnäytetyö vahvasti sivusi. Haluamme kiittää toimeksiantajaa tuesta, kannustuksesta ja luottamuksesta sekä leirikouluohjaajia loistavasta, heittäytyvästä, ammattitaitoisesta ja sitoutuneesta työpanoksesta. Mielestämme paras mittari asiantuntemustamme arvioitaessa on leirikoulun suunnittelu ja toteutus, eikä niinkään tämä kirjallinen työ.

Lähteet

Aalto, M. 2002. Parjaavasta kolautteesta Korjaavaan Palautteeseen. Hausjärvi: My Generation Oy.

Aarnikoivu, H. 2005. Onnistu asiakaspalvelussa. Helsinki: WSOY.

Abbot, C. 2004. Culture smart! Italy, a quick guide to customs & etiquette. Lontoo: Kuiperard.

Anttila, Eronen, Kallio, Kanninen, Kauppinen, Paavilainen, Salo. 2005. Kehityopsykologia. Helsinki: Edita Prima Oy.

Byckling, E. 2017. Vienti vetämään. Helsinki: Into Kustannus Oy.

Arajärvi, T. 1999. Hyvä lapsuus. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Diener, E. & Seligman, M. E.P. 2002. Very Happy People. Viitattu: 20.10.2018

<http://journals.sagepub.com/doi/10.1111/1467-9280.00415>

Fuller, J. L. & Thompson, W. R. 1967. Experiential deprivation and later behavior. New York: Wiley.

Hartley-Brever, E. 2006. Kehu ja kasvata poika. Jyväskylä: Gummerus.

Hartley-Brever, E. 2006. Kehu ja kasvata tyttö. Jyväskylä: Gummerus.

Hughes, D. 2011. Kiintymyskeskeinen vanhemmuus, toimivuutta kasvatukseen. Tampere: PT-Kustannus.

Kabat-Zinn, J. 2004. Olet jo perillä. Tietoisien läsnäolon taito. Helsinki: Basam Books.

Kajaanin Ammattikorkeakoulu. 2014. Opinto-opas: Liikunnanohjaaja (AMK): Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus. Viitattu: 24.10.2018.

<https://www.kamk.fi/loader.aspx?id=985bc899-540a-4171-a9fd-b3595e540fe6>

Keltikangas-Järvinen, L. 2002. Hyvä itsetunto. Helsinki: WSOY.

Keltikangas-Järvinen, L. 2010. Sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot. Helsinki: Werner Södertöm Osakeyhtiö.

Kotler, P., Armstrong, G., Harris, L. C., Piercy, N. 2016. Principles of marketing : european edition. Harlow: Pearson.

Kuure, T. & Perttu, H. Arvot, arvostukset ja luottamus nuorten elämässä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Kåver, A. & Nilsonne, Å. 2008. Toimiva yhteys, myötätunto ja hyväksyminen ihmissuh-teissa. Helsinki: Edita.

Kalliomäki, A. 2014. Tarinallistaminen. Viitattu 23.11.2018

<http://ekirjasto.kirjastot.fi/ekirjat/tarinallistaminen-palvelukokemuksen-punainen-lanka>

Lahikainen, A., Punamäki, R., Tamminen, T. 2008. Kulttuuri lapsen kasvattajana. Vantaa: WSOY.

Lastensuojelulaki Finlex 4/2007. Viitattu 10.11.2018

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

Lazar, S. 2011. Eight weeks to a better brain. Viitattu 25.11.2018

<https://news.harvard.edu/gazette/story/2011/01/eight-weeks-to-a-better-brain/>

Lindfors, P., Pere, L., Kinnunen, J., Doku, D., Lehtinen-Jacks, S., Parviainen, H., El-Amin, S., Kaltiala-Heino, R., Kosunen, E. 2018. Nuorten terveystapatutkimus. Viitattu

25.11.2018

http://www.uta.fi/hes/tutkimus/tutkimusryhmat/Kansanterveystiede/Nuorten_terveystapatutkimus.html

Luo luottamusta, suojele lasta. 2018. Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen verkkokurssi lasten ja nuorten kanssa työskenteleville. Viitattu 25.11.2018

<https://verkkokoulut.thl.fi/web/suojele-lastatutustu-sisaltoon/aloita-tasta>

McGurk, H. 1982. Lapsen sosiaalinen kehitys. Espoo: Weilin+Göös.

Nuorisotutkimus 20. Vuosikerta. 2/2002.

Nyyti Ry. N.d. Sosiaaliset taidot ja ihmissuhteet. Viitattu: 20.10.2018

<http://www.nyyti.fi/wp/wp-content/uploads/2016/09/luku6.pdf>

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Parantainen, J. 2007. Tuotteistaminen. Helsinki: Talentum.

Parkkali, J. 2018. Suullinen tiedonanto.

Pennington, D. 2005. Pienryhmän sosiaalipsykologia. Helsinki: Tammer-Paino.

Piri-Lahti, M. 2002. "Tunnen itseni inhottavaksi ja rumaksi" -nuoruusvuodet 14-21 ovat vaaroja täynnä, mutta näin niistä selviää." Viitattu: 15.10.2018

<https://yle.fi/uutiset/3-10412950>

Pixabay. Italian kartta. Viitattu 24.11.2018 <https://pixabay.com/fi/italia-kartta-alueilla-nimetön-2434254/>

Tamminen, T. 2000. Punainen Lanka. Viitattu: 15.10.2018

<https://areena.yle.fi/1-3192032>

Salmivalli, C. 2005. Kaverien kanssa, vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Keuruu: Ota-van kirjapaino Oy.

Salorinne, S. & Laamanen, K. 1993. Tuotekehityksen mittaaminen. Helsinki: Metalliteollisuuden kustannus.

Salste, T. n.d. San Marino, matkaopas minimaahan. Viitattu 25.11.2018

<http://www.tuomas.salste.net/doc/matkat/san-marino.html>

Schermerhorn, J. R., Hunt, J. G. & Osborn, R. 1998. Basic Organizational Behavior. New York: John Wiley & Sons, inc.

Sinkkonen, J. 2008. Mitä lapsi tarvitsee hyvään kasvuun. Juva: WS Bookwell Bookwell Oy.

Sinkkonen, J. 2010. Nuoruusikä. Juva: WS Bookwell Oy.

Takala, J. 1998. Opinnäytetyö luovasti, kehittämis- ja tutkimustyön opas. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Terve koululainen –hanke. 2018. UKK instituutti. Viitattu 25.11.2018.

<https://www.tervekoululainen.fi/ylakoulu/liikuntataidot/liikunnalliset-taidot/>

Toikko, T & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen Kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen University Press.

Tuomi, J. & Sarajärvi A. 2002. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tuominen T., Järvi K., Lehtonen M. H., Valtanen J. & Martinsuo M. 2015. Palvelujen tuotteistamisen käsikirja: osallistavia menetelmiä palvelujen kehittämiseen. Helsinki: Aalto-yliopisto.

Tyni, T., Myllyntaus, O., Rajala, P. & Suorto, A. 2009. Kustannuslaskentaopas kunnille ja kuntayhtymille. Helsinki: Suomen kuntaliitto 2009.

Viikko-Riihelä, A. & Laine V. 2005. Mielen maailma, kehityspsykologia. Helsinki: Werner-Söderström Oy.

Viikko-Riihelä, A. & Laine, V. 2007. Mielen Maailma, persoonallisuus ja mielenterveys.
Helsinki: WSOY.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Kustannusosake-
yhtiö Tammi.

Liitteet

LIITE 1: Palautekysely

LEIRIKOULU ITALIASSA

Lomakkeen kuvaus

Sukupuoli *

Mies

Nainen

Mitä mieltä olit leirin ohjelmasta? Oliko ohjelmaa riittävästi ja oliko se mieluista? *

Pitkä vastausteksti

Olivatko ohjaajat ammattitaitoisia? Perustele. *

Pitkä vastausteksti

Kannustivatko ohjaajat Sinua sosiaalsiin tilanteisiin? *

Pitkä vastausteksti

Vahvistuiko ryhmähenki viikon aikana? *

Pitkä vastausteksti

Vapaa sana ja kehitysehdotuksia leiristä. :) *

Pitkä vastausteksti

LIITE 2: Kehittämishankkeen prosessinkuvaus

AIKA	MENETELMÄ	TOIMIJIAT	TUOTOS
1.12.2017	Yhteys toimeksiantajaan	Opinnätetyöntekijät Toimeksiantaja	Ensimmäinen toimeksianto
7.2.2018	Suunnittelupalaveri	Opinnätetyöntekijät Toimeksiantaja	Raamit työlle
7.2.2018	Tapaaminen	Opinnätetyön Toimeksiantaja	Toimeksiantosopimus
4.3.2018	Suunnittelu sähköpostilla	Opinnätetyöntekijät Opettajat Muut leirikouluohjaajat	Leirikoulun perustan esittely Yhteistyön aloittaminen
4.3-3.12.18	Teoriatiedon haku	Opinnätetyön tekijät	Asiakasymmärryksen lisääminen Teoreettinen pohja
1.4.2018	Leirikouluviikon suunnittelu palaverit ohjaajien kanssa	Opinnätetyön tekijät ja muut leiriohjaajat	Alustavat raamit viikon sisällöksi
2.5.2018	Ohjaajien rekrytointi Puhelin, sähköposti, infotilaisuus	Opinnätetyöntekijät	Tapahtuman esittely, Yhteistyön aloittaminen
15.6.2018	Puhelin, sähköposti	Opinnätetyön tekijät Muut leirikouluohjaajat	Leiriviikon sisällön varmistuminen Leiriviikon ohjeistus
2.7.2018	Sisällön ja aikataulun esittely	Opinnätetyöntekijät Muut leirikouluohjaajat	Tapahtuman valmiin sisällön ja aikataulutuksen esittely Leirikoulupäivien ohjeistus
2.9.-9.9.18	Tapahtuman toteutus	Opinnätetyön tekijät, leirikoululaiset, opettajat, leirikouluohjaajat	Palaute, Itsearviointi havaintojen perusteella
1.11.2018	Dokumentointi Arviointi Kehittäminen	Opinnätetyöntekijät	Kehitystyö Analysointi
30.11.2018	Opinnätetyön esittäminen	Opinnätetyöntekijät	Lopullisen raportin esittäminen

LIITE 3: Opas

Liikuntamatkat Finland

Leirikouluopas

Lukijalle:

Tervetuloa leirikouluohjaajaksi Italiaan.

Tässä pieni infopaketti sinulle, joka olet järjestämässä sosiaalisia taitoja ja itsetunnon kehitystä tukevaa leiriä 15-vuotiaille nuorille.

Leirikouluohjelman suunnittelun avuksi olemme koonneet tähän oppaaseen kolmen esimerkkipäivän ohjelman aikatauluineen ja sisältöineen. Kolme esimerkkipäivää on avattu yksityiskohtaisesti, mutta leirikoulua suunniteltaessa tulee ottaa huomioon Italian kulttuuri, jossa aikakäsitys ja tavat eroavat Suomessa toimimisesta. Liian tarkkaa aikataulua on turha suunnitella etukäteen ja aina tulee olla kakkossuunnitelma valmiina muuttujia varten.

Leirikoulusta on tulossa myös sinulle uskomattoman hieno kokemus. Joudut varmasti haasteiden eteen tulevien viikkojen aikana, mutta muista että erehdyksen ja onnistumisen kautta kehität omaa ammattitaitoasi.

Nämä ovat meidän tekemiä esimerkkipäiviä, soveltakaa, ottakaa ryhmän toiveet huomioon ja tuokaa omia ideoita piireihin, peleihin ja leikkeihin.

Työnteon lomassa muistakaa myös nauttia, oppia ja nauraa itsellenne!

Kulttuurin ja tekemisen meiningin täyteistä leiriä toivottaen,

Salla ja Marika

Liikuntamatkat Finland

Liikuntamatkat Finland on Jouni Parkkalin perustama ja omistama yritys. Se on rekisteröity Jouni Parkkali Oy:n nimellä ja markkinointinimenä on Liikuntamatkat Finland. Parkkali toimii yrityksen toimitusjohtajana. Liikuntamatkat on perustettu vuonna 1996, ja se järjestää yhteistyössä vastuullisten matkanjärjestäjien, mm. matkatoimisto Matkavekan kanssa vaellusmatkoja, urheiluleirejä, seurojen harjoitusmatkoja sekä leirikouluja suomalaisille asiakkaille. Liikuntamatkat suunnittelee ja tuottaa matkan sisällön, lennot hankkii asiakas joko itse tai matkatoimiston kautta.

Matkoja järjestetään mm. Italiaan, Kroatiaan, Sveitsiin, Turkkiin, Itävaltaa, Andorraan ja Etelä-Tiroliin. Kaikki matkat ovat kyseiselle ryhmälle räätälöityjä, turvallisia ja valvottuja.

Nuorten leireillä, kuten leirikouluissa, on ympärivuorokautinen valvonta ja suomalaiset ohjaajat. Liikuntamatkojen arvoihin kuuluu kastatustyö, elämysten tuottaminen, kansainvälisyys ja hyvinvointi. Näihin arvoihin pohjautuen suunnitellaan ja toteutetaan kaikki järjestetyt matkat.

Leirikouluja sekä urheiluleirejä on järjestetty jo vuodesta 1996 Pohjois-Italiassa Cerviassa, Cesenaticon kylässä. Leirikoulut suunnitellaan ja paketoidaan aina asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaan, jolloin jokainen leirikouluviikko on erilainen. Leirikoulun pituus vaihtelee asiakkaan tilauksen mukaan, yleisimmin 5-7 päivien leireistä.

Euro Camp

Majoituspaikkana leireillä toimii Euro Campin liikunta- ja leirikeskus. Euro Camp sijaitsee aivan Adrianmeren rannalla ja näin ollen leirikeskuksen hyvä sijainti tuo lisäarvoa ulkomaan leirikokemukselle.

Euro Campin alueella on turvallista järjestää leirikouluja. Euro Campin alue on noin kahden kilometrin päässä lähimmästä kylästä, Cesenaticosta. Leirikoulun alue on tarkkaan rajattu ja yksityinen uimaranta rantatuoleineen on ainoastaan leirikeskuksen käytössä.

Euro Campin alueelta löytyy laajat urheilumahdollisuudet, kuten koripallo-, lentopallo-, jalkapallo- ja rantatenniskenttiä. Välineitä on mahdollista vuokrata ilmaiseksi, pientä panttia vastaan.

Ohjelmaa pystytään järjestämään suomalaiselle eksoottisessa ja mukavassa ympäristössä meren rannalla aaltojen pauhatessa taustalla. Leirikoulun puitteita pystytään hyödyntämään niin illalla rauhoittumiseen, kuin päivällä kilpailutilanteisiin, joiden jälkeen on virkistävää päästä puhaltamaan mereen.

Esim. aamupiirit ovat mukavia pidettäviä meren rannalla, sillä aurinko ei paista vielä niin kuumana kuin keskipäivällä.

Cesenatico

Cesenatico on vuonna 1302 perustettu 26.000 asukkaan satamakylä Adrianmeren rannalla. Cesenaticon kuuluisaa, Cesenan kaupunkiin johtavaa 15 kilometriä pitkää kanaalia oli mukana suunnittelemassa Leonardo da Vinci.

Cesenatico on italialaisten keskuudessa suosittu kesälomapaikka, ja sen rantaviiva onkin täynnä yksityisten hotellien ja ravintoloiden rantoja. Julkisia rantoja Cesenaticossa on hyvin vähän.

Kanaali ja siinä oleva vanhojen kalastusveneiden ulkoilmamuseo (Museo della Marineria) ovat kylän suurimpia nähtävyyksiä. Cesenaticon maamerkki on 118 metriä korkea torni, joka oli pitkään Euroopan top 30 korkeimman rakennuksen joukossa.

Kuuluisa pyöräilijä Marco Pantani on kotoisin Cesenaticosta. Hänet on haudattu kylän hautausmaalle ja hänelle omistettu muistomerkki löytyy keskustasta. Cesenaticossa järjestetään Pantanin kunniaksi "Marco Pantani Nove Colli" -pyöräilykilpailut.

Pyöräilykilpailujen lisäksi Cesenatico on tunnettu joka vuosittaisista matematiikkaolympialaisista, joissa 300 italialaista yläastetta kilvoittelee matematiikan osaamisen mestaruudesta. Infot Cesenaticon kävelyretkelle löytyvät materiaalipankista.

Nuoret, kehitys ja kulttuurikasvatus

Kuka on nuori?

Nuoruuteen liittyy erilaisia fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia kehitystehtäviä. Nuoruuden kehitystehtäviä ovat mm. oman vartalon hyväksyminen, tunne-elämän itsenäisyys, moraali ja arvomaailma, sosiaalinen vastuu, valmius perheen perustamiseen sekä oman sukupuolen mukainen rooli. Nuoren roolit toimijana lisääntyvät, ja hän on lapsuuden objektin sijaan yhä useammin subjekti eli tekijä. Nuori pääsee vaikuttamaan yhteiskuntaan, hän on kuluttaja, veronmaksaja, opintotuen saaja, äänestäjä jne. Nuori on sidoksissa oman kulttuurinsa, sosiaalisen median ja ikätovereidensa luomiin arvoihin, mutta pystyy myös miettimään ja perustelemaan oman näkökulmansa asioihin.

Nuorten paineet menestymiseen ja omien kehitystehtävien saavuttamiseen ovat kovat, sillä kilpailu opiskelu- ja työpaikoista on kovaa ja niihin pääsemiseen ja niissä menestymiseen tarvitaan sosiaalisia taitoja sekä sopeutumiskykyä. Nuoruusvuodet ovat täynnä ristiriitoja, sillä vaikka tällä ikäkaudella aivot kehittyvät nopeasti, niiden impulsseja säätelevän osan kehitys on vielä selvästi kesken. Aivojen pikainen kehittyminen johtaa siihen, että nuoret ovat usein erityisen herkkiä erilaisille sosiaalisille tekijöille sekä heidän kynnyksensä jäädä koukkuun johonkin riippuvuuteen kasvaa. Yleisimpiä riippuvuuksia ovat päihteet, pelit tai porno, sillä kaikilla riippuvuuksilla on sama neurologinen pohja. Nuoruusiälle ovat tyypillisiä mielialojen nopeat vaihtelut ja toiminnan impulsiivisuus, jolloin tekojensa seurauksia ei tule ajatelleeksi loppuun asti. Murrosiän alku sekä myöhäisnuoruusikä ovat erityisen haavoittuvaista aikaa erilaisiin mielen sairauksiin sairastumisen osalta, esimerkiksi, käytöshäiriöihin, masennukseen, ahdistuneisuuteen ja syömishäiriöihin.

Varhaisnuoren on erityisen vaikea sanoa ei, kun häntä yllytetään tai hänelle tarjotaan esimerkiksi päihteitä, sillä impulsseja säätelevä keskushermoston osa ei ole täysin kehittynyt, mutta myös siksi, että nuorelle on erityisen tärkeää saavuttaa vertaistensa

hyväksyntä. Kasvattajan tehtävänä ja velvollisuutena on suojella nuorta tämän omalta käytökseltä ja auttaa häntä näkemään tekojensa seuraukset.

Kasvattajan rooli

Psykoterapeutti, tietokirjailija Pepi Reinikaisen (2018) mukaan nuorella on "valtava aikuisen kaipuu ja syvä tarve viisaalle aikuiselle, vieressä kulkijalle." Reinikaisen oman kokemuksen ja elämänkaarikirjoitustyön tuottamien vastausten mukaan yksikin aikuiselta kuultu hyvä lause voi kannatella nuorta jopa vuosikausia.

Nuoren kasvattajan, kuten opettajan tai leirikouluohjaajan tärkeä tehtävä on nuoren oikeanlaisessa kohtaamisessa, heihin tutustumisessa ja hyvän huomaamisessa sekä realistisen positiivisen palautteen antamisessa. Nuoret itse toivovat tulevansa kohdatuiksi ennakkoluulottomasti, omina itsenään ja toivovat aikuisen olevan heistä ja heidän tilanteestaan ja mielipiteistään kiinnostuneita näyttämällä sen konkreettisesti. Konkreettisilla tavoilla tarkoitetaan mm. katsomalla silmiin, antamalla aikaa ja reagoimalla mielipiteeseen.

Hyvällä itsetunnolla tarkoitetaan sitä, että nuori pitää itseään hyvänä ja arvokkaana sekä sitä, että hän tunnistaa omat luontevahvuutensa- ja heikkoutensa. Hyvään itsetuntoon kuuluu keino sietää elämän normaaleja vastoinkäymisiä ilman, että ne vaurioittavat itsetuntoa. Terveellä itsetunnolla on vahva yhteys myös sosiaalisiin taitoihin: hyvän itsetunnon omaava henkilö pystyy arvostamaan, kehuaan ja ihaillemaan muita. Toisaalta taas itsetunnotaan epävarma ihminen näkee muiden menestymisen olevan pois häneltä itseltään eikä pysty aidosti iloita muiden puolesta.

Ryhmäkäyttäytyminen ja vertaiset

Leirikouluohjaajan on tärkeää tietää ohjaavansa sekä ryhmää että yksilöä. Turvallisuuden sekä leirin toimivuuden kannalta on erityisen tärkeää saada ryhmä toimimaan ohjeiden mukaan. Donald C. Pennington (2005) kuvailee ryhmän koostuvan toisiinsa vuorovaikutuksessa olevista ihmisistä. Ihmiset voivat olla toisiinsa vuorovaikutuksessa sekä sanallisesti että nonverbaalisesti. Ryhmän on kommunikoinnin lisäksi tärkeää tuntee itse olevansa ryhmä. Muita ryhmän määritelmiä ovat ryhmän yhtenäiset tavoitteet sekä ryhmän

rakenne. Ryhmässä on useita erilaisia rooleja sekä statuksia, jolla tarkoitetaan yksilön arvoa asemaa ryhmässä. Roolit ryhmässä määritellään käyttäytymisjoukoiksi, joita tiettyjen asemien haltijoiden odotetaan yksilönä suorittavan. Roolit ja statusasemat määrittelevät yksilön käyttäytymistä ryhmässä.

Erilaisilla rooleilla on ryhmäkäyttäytymisen kannalta tärkeitä tehtäviä. Kolmeksi päätehtäväksi luokitellaan ryhmän työnjako, järjestyksen ja ennustettavuuden ylläpito sekä identiteetin tunteen tuottaminen yksilölle. Yksilöllä voi olla monia eri rooleja erilaisissa ryhmissä tai useita rooleja yhdessä samassa ryhmässä. Teini-ikäisillä yhdeksäsluokkalaissa roolit voivat olla mm. ryhmän johtaja, ryhmän ”pelle”, vetäytyjä, ”kovis” tai ”hikari.”

Sosiaaliset taidot

Sosiaaliset taidot ovat eri asia kuin sosiaalisuus, vaikka nämä käsitteet sekoittuvat helposti arkikielessä. Sosiaalisuudella tarkoitetaan synnynäistä temperamenttipiirrettä ja halua olla muiden ihmisten kanssa. Sosiaalisilla taidoilla tarkoitetaan ihmisen taitoa ja valmiutta olla muiden kanssa. Näiden kahden käsitteen konkreettisin ero on, että sosiaalisuuden kanssa synnyttään mutta sosiaaliset taidot opitaan.

Sosiaaliset taidot määritellään toiminnan seurausten perusteella. Ihminen on laumaeläin ja hyvät sosiaaliset taidot helpottavat elämää ryhmässä. Sosiaaliset taidot ovat vuorovaikutussuhteisiin sidottuja taitoja, verbaalista tai nonverbaalista toimintaa johon on vahvasti yhteydessä oikea ajoitus ja vastavuoroisuus. Taitava sosiaalinen käyttäytyminen on tehokasta, tilanteeseen sopivaa toimintaa, johon ryhmän jäsenet reagoivat positiivisesti. Esimerkkinä sosiaalisista taidoista voidaan käyttää sen myönteiseen sosiaaliseen seuraukseen johtaminen, kuten leikkiin mukaan pääseminen tai porukkaan hyväksytyksi tuleminen.

Sosiaalisiksi taidoiksi voidaan lukea mm. itsesäätelykyky, omien puolien pitäminen, avun tarjoaminen ja muiden puolustaminen sekä kyky keskittyä annettuihin tehtäviin. Sosiaaliset taidot ovat tilannesidonnaisia ja tilanteen tulkitsemiseen tarvitaan lisäksi sosio-kognitiivisia taitoja. Sosiaalisia taitoja voidaan mitata havainnoimalla, toveriarvioinnilla tai kyselylomakkeilla.

Ihmisillä on luonnostaan tarve sosiaaliselle kanssakäymiselle, matalan sosiaalisuuden omaavan ihmisen on siksi tärkeää harjoitella sosiaalisia taitoja. Sosiaalisten taitojen harjoittelulla voidaan päästä kahteen eri päämäärään. Ensinnäkin, sosiaalisia taitoja harjoittellessa nuoren kuva muista ihmisistä muuttuu positiiviseen suuntaan ja hän kokee muut ihmiset ainaisten pettymysten ja ristiriitojen sijaan mielihyvän lähteinä. Toisekseen, kun vuorovaikutuksessa oleminen muiden kanssa tulee nuorelle mahdolliseksi ilman jatkuvia pettymyksen tuntemuksia, tulee kanssakäymisessä muiden kanssa oleminen palkitsevaksi. Nuori oppii nauttimaan tunteistaan, niiden vastaanottamisesta sekä osoittamisesta.

Kehuminen, kannustus ja ujut nuoret

Kehittyvällä nuorella on perustavanlaatuinen tarve huomion, arvostuksen ja vahvistuksen saamiseen läheisiltä aikuisilta. Kannustamisella, kehumisella ja rohkaisevalla ilmapiirillä on suuri merkitys nuoren motivaatioon. Jatkuva yksipuolinen kritiikki voi lamaannuttaa nuoren ja saada tämä uskomaan, ettei ole tarpeeksi hyvä tai kyvykäs. Lapsen itsetunto pohjautuu sisäiselle kokemukselle, sille, että hän on rakastettu, arvostettu ja riittävän hyvä omana itsenään.

Jokaisessa aikuisten työryhmässä tiedetään, että auktoriteetilta, esimieheltä, tuleva kiitos ja kannustus tuntuvat hyvältä, mutta jos ne esitetään toistuvasti ja aiheetta, menettävät ne voimansa ja muuttuvat naurettaviksi. Pelkkä kehuminen ei kohota lapsen itsetuntoa, vaan kyse on monimutkaisemmasta asiasta. Sanallisen kehumisen lisäksi myös äänen painoilla, katseilla, kosketuksella ja muilla nonverbaalisilla viesteillä on suuri merkitys, samoin sillä, onko kehu tullut ansaitusti ja osaako kehun vastaottaja tulkita sen oikein

Kasvattajat voivat vahvistaa nuoren itseluottamusta ja luoda heille uskoa valoisammasta tulevaisuudesta rohkaisemalla ja antamalla realistisia, oikein ajoitettuja kehuja. Nuoren itseluottamuksen rakentaminen vaatii sopivassa suhteessa haasteita, epäonnistumisia sekä onnistumisia. Jos nuorelle vakuutellaan hänen olevan loistava kaikessa mihin hän ryhtyy, voi seurauksena olla haasteita ja määräilevyyttä vertaissuhteissa. Jos nuorta taas varjellaan liikaa haasteilta ja epäonnistumisilta, eivät määrätietoisuus ja sinnikkyys pääse kehittymään.

Realistisen positiivisen kehu on tarkoitus vahvistaa hyvää käyttäytymismallia, antaa nuorelle arvostusta, hyväksyä hänet omana itsenään, auttaa nuorta ja antaa huomiota hänelle. Kehumisella autetaan nuorta ajattelemaan tulevaisuudesta optimistisesti, olemaan sinut menneisyytensä kanssa ja olemaan tyytyväinen nykyhetkeen. Nuoren *rohkaisun, hyväksymisen ja nuoren seurasta nauttimisen* olevan kasvattajalle tärkeitä menetelmiä nuoren itseluottamuksen kehittymisen tukemisessa. Positiivisena ajateltu kehu tai kannustus voi myös kääntyä negatiiviseksi, joten kasvattajan tulisi kiinnittää huomiota tapaan, jolla kehu ilmaistaan. Toisaalta paljon useammin lapset ja nuoret kärsivät kehujen puutteesta kuin väärin kohdistetuista kehuista. Ohjeet hyvään kehuun ovat seuraavat:

-Itseluottamuksen vahvistaminen huomioimalla nuoren suorituskky sekä kulloinenkin tulos uskottavasti, esim. "tässä olet hyvä," tai "olet tehnyt sen kerran, sinulla on varmasti itseluottamusta tehdä se uudestaan."

-Jättämällä nuorelle mahdollisuus muuttua. Kannustuksen ei pitäisi olla liian kapea-alaista ja kohdistua vain yhteen nuoren osaamisalueeseen tai tapaan tehdä asioita.

-Välttämällä riippuvuuden luomista rohkaisemalla nuorta arvioimaan asioita itsenäisesti ja luottamaan omaan kykyynsä tehdä asioita. Tämä auttaa nuorta oivaltamaan oman edistymisensä tärkeyden.

Arka lapsi ja nuori tarvitsee aikuisen kannustusta, ohjausta ja neuvoja siitä, miten uskaltautua vertaisten joukkoon pelaamaan, leikkimään ja oleskelemaan. Ujo lapsi tarvitsee myönteisiä kokemuksia siitä, että muiden seurassa oleminen on hauskaa. Osa lapsista ja nuorista viihtyy luontaisesti enemmän ja myös tätä seikkaa on nuoria ohjatessa otettava huomioon ja kunnioitettava. Toisaalta ohjaajan on haastavaa huomata, milloin nuori ei oikeasti halua muiden joukkoon ja milloin hän ei vain uskalla liittyä seuraan. Vaikka lapsi ja nuori ei tahtoisikaan viettää aikaa muiden kanssa, on hänen itsensä kannalta tärkeää oivaltaa yhdessäolon perustaidot. Näiden taitojen oppimisen takia on tärkeää, että jokainen lapsi ja nuori saataisiin kannustavan ohjauksen avulla osallistumaan ryhmätoimintaan ainakin joskus.

Arat ja matalalla sosiaalisuudella varustetut lapset tulisi ohjata muiden joukkoon järjestämällä leikki -ja pelitilanteita, joissa lapsi kokee, että muiden kanssa yhdessä tekeminen

on hauskaa. Ohjaajan tulee järjestää leikki tai peli, jossa aralla lapsella on selkeä rooli, joka on mielellään sellainen, että ilman sitä muidenkaan peli ei onnistu. Ohjaajan tulee varmistua, että arka lapsi selviytyy roolista, jotteivat muut pelaajat joudu kritisoimaan tätä. Leikissä tai pelissä on myös hyvä olla tilanteita, jossa arka lapsi auttaa muita pelaajia sekä ottaa apua vastaan.

Niin kuin aiemmin mainittua, ujous on usein osa lapsen temperamenttia joka myös korreloi moniin myönteisiin piirteisiin. Monesti nuorten kohdalla ujous on tuntemattomien sosiaalisten tilanteiden ensireaktio, eikä välttämättä tarkoita sitä, että nuori varta vasten haluaisi jäädä sivustaseuraajaksi. Jos arkuus johtaa avuttomuuteen sosiaalisissa tilanteissa, saa nuori suurella todennäköisyydellä kielteistä palautetta joka taas altistaa heikolle itsetunnolle. Tämän takia nuori tarvitsee ohjaajan tukea ja kannustusta ensireaktiosta ylipääsemiseen.

Kulttuuri

Kulttuurin käsite koostuu yleisistä arvoista ja asenteista, uskomuksista, tavoista sekä erilaisista tiedoista ja taidoista. Lapsen ja nuoren elämään vaikuttavia kulttuurillisia ja yhteiskunnallisia muutoksia ovat informaatio -ja viestintäteknologian muutos, toimintatapojen maapalloistuminen ja massatuotannon voimakas kasvu. Nämä muutokset luovat lapsuutta, muodostavat kasvatuksen puitteet ja asettavat uudenlaisia haasteita perheisiin, varhaiskasvatukseen sekä kouluihin.

Suomalaisten lasten ja nuorten erityisongelmiksi luetaan molemmilla sukupuolilla kiusaaminen sekä erityisesti tytöillä erilaiset psyykkiset ongelmat kuten itsetunto-ongelmat ja pojilla aggressiivisuus. Suomea on kutsuttu etäisten sosiaalisten suhteiden maaksi ja nuorten masennusta, itsetunto-ongelmia ja aggressiivisuutta selittää osaltaan huonot ja/tai etäiset sosiaaliset suhteet. Tutkimukset kertovat suomalaisten lasten alkavan tehdä eroa vanhempiinsa n. 10 vuotiaana kun taas ruotsalaisilla ja norjalaisilla vastaava kehitys on huomattavan paljon laimeampaa. Mitä vanhemmaksi nuoret kasvavat, sitä vähemmän he puhuvat asioistaan vanhempiensa kanssa. Yleisesti nuorten ongelmista syyllistetään sosiaalista mediaa tai tietokonepelejä, vaikka ongelman ydin saattaa löytyä lasten ja vanhempien päivittäisestä kohtaamisesta.

Eri kulttuurissa arvostetaan erilaisia piirteitä ja erilaista lahjakkuutta. Italialainen kulttuuri on hyvin perhekeskeistä. Perhe tulee ensimmäisenä, ja perheeseen luetaan myös pitkäaikaiset ja läheiset ystävät. Italiassa arvostetaan hyviä käytöstapoja ja muiden ihmisten huomiointia verbaalisesti, nonverbaalisesti ja pukeutumalla hyvin, ja näitä asioita pidetään jopa itsestäänselvyytenä. Italiassa puhutaan ja elehditään paljon ja äänekkäästi. Suomalaisessa kulttuurissa kasvatuksellisia perusarvoina on pidetty uskontoa, ahkeruutta ja isänmaata. Nämä arvot ovat ohjanneet sodanaikaisten sukupolvien kasvatusta. Hyvinvointiyhteiskuntaa taas on rakennettu rehellisyydellä, ahkeruudella ja sisulla. Hyvinvointiin tottuneet informaatioyhteiskunnan kasvatit taas arvostavat hyvää elämänlaatua ja yksilön hyvää elämää. Etenkin nuorten asenteissa on tapahtunut muutos sallivampaan ja suvaitsevampaan suuntaan, ja tilaa on myös toisinajattelijoille. Tässä asenteiden muutoksessa näkyy monikulttuurisuuskasvatuksen hedelmä.

Leirikoulun säännöt

Kokemuksen mukaan leirikoulut ovat turvallisia järjestää ja toteuttaa. Sillä leireillä on tarkat säännöt ja näitä sääntöjä tulee noudattaa koko leirikoulun ajan. Silloin nuorilla on turvalliset rajat, ja ohjaajat voivat luottaa turvallisuuteen.

- Hiljaisuus on joka ilta klo 22.00 ja sen jälkeen kenelläkään ei ole lupaa poistua omasta huoneestaan
- Leiri on päihteetön, ja tässä asiassa on nollatoleranssi
- Leirialueella on selkeästi merkityt rajat, joiden sisäpuolella leiriläisten tulee pysyä
- Ketään ei jätetä yksin, ja retkillä liikutaan vähintään kolmen hengen porukoissa
- Uimaan mennessä ilmoitetaan ohjaajille, samoin sieltä pois tullessa. Uimaan ei saa mennä yksin, eikä rannalle ole lupaa mennä enää auringonlaskun jälkeen
- Omaan huoneeseen ei saa päästää ulkopuolisia leirikeskuksella majoittuvia henkilöitä
- Leiriohjelmiin on tultava ajoissa

Hyvä tietää majoituksesta

- Tavarat tulee purkaa kaappeihin ja laukut nostetaan kaappien päälle ylös. Siivoajat eivät käy siivoamassa, jos tavaroita lattialla
- Arvoesineitä ja koruja ei jätetä esille lojumaan pöydille. Laitetaan tavarat laatikkoihin tai otetaan ohjelmiin mukaan
- Omassa huoneessa saa olla omia luokkalaisia, mutta ulkopuolisia ei saa päästää huoneisiin
- Hiljaisuuden jälkeen omassa huoneessa on vain oman huoneen väki. Hiljaisuuden jälkeen omasta huoneesta ei myöskään saa poistua
- Pimennysverhoja ei saa vetää ylös asti, jotteivat ne mene jumiin. On hyvä näyttää leiriläisille, kuinka verhot ylipäänsä toimivat.
- Huoneen oven lukitseminen sekä avaimen mukaan ottaminen on aina huoneesta viimeisenä lähtevän vastuulla. Viimeinen lähtijä vie avaimen leirikeskuksen vastaanottoon, näin kuka vain huoneen asukkaista pääsee huoneeseen halutessaan

Ilta- ja aamupiirin ohjeet

Piirin ideana on, että kokoonnumme ryhmän kanssa joka aamu ja ilta piirimuodostelmaan kokoamaan päivä kasaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista. Kerrotaan säännöt nuorille:

- Kun yksi puhuu muut arvostavat puhujan mielipidettä hiljaisuudella
- Jokaisella on yksi puheenvuoro käytettävissä
- Jokainen saa käyttää puheenvuoronsa haluamalla tavallaan: puhua lyhyesti tai pitkästi

-Piirin sisällä puhuttavat asiat jäävä piirin sisäpuolelle

-Piirit alkavat aina hiljaisuudesta, ohjaaja aloittaa puhumisen, kun kaikki ovat hiljaa ja rauhassa omalla paikallaan

Ohjaaja aloittaa ja päättää aiheen, josta sillä kertaa puhutaan. Harjoitus toimii samalla periaatteella koko leirin ajan, nuorissa tapahtuva muutos on helposti huomattavissa. Ensimmäisinä leiripäivinä nuoret ilmaiset mielipiteensä usein lyhyesti tai sanoen ”samaa mieltä kuin edellinen”.

Kuuntelemiseen ja muiden mielipiteisiin keskittyminen tuottaa alussa haasteita, mikä ilmenee levottomana liikehdintänä, naureskeluna ja muiden päälle puhumisena. Leirin edetessä puheenvuorot kuitenkin pitenevät, nuoret tuovat arkojakin henkilökohtaisia aiheita esille ja ilmaisevat tunteitaan mm. Itkemällä tai hyväntahtoisesti nauramalla. Muiden kuuntelemisessa tapahtuva muutos on viikon edetessä huomattava: kun yksi puhuu, muut ovat hiljaa ja paikoillaan. Kokemuksen perusteella nämä harjoitukset vaikuttavat positiivisesti koko leirikouluu-aikaan, nuoret kuuntelevat ohjeita valppaammin ja lähestyvät ohjaajia helpommin.

Kokemuksen kautta olemme huomanneet, että mitä laajemmin ja totuudenmukaisemmin ohjaajat kertovat kokemuksistaan, sitä enemmän myös nuoret uskaltavat avautua. Olemme myös huomanneet, että iltapiirinaiheet ovat hyvä aloittaa leirin alkaessa kevyemmistä aiheista.

Iltapiirin tarkoituksena on koota päivä yhteen sekä rauhoittua nukkumaan menoa varten. Iltapiiristä nuoret menevät suoraan omiin huoneisiinsa n. Klo 21:00, jolloin heillä on tunti aikaa hoitaa iltapuuhat ennen hiljaisuutta.

Ensimmäisen päivän ohjelma

9:00	Saapuminen Euro Campille, majoittuminen, tervetuliaispuhe, leirikoulun säännöt, leirikoulun alueen läpikäyminen
11:30	Tutustumisleikkejä, jään särkemistä pelaillen: papinhattu, lakanalentopallo
13:00	Lounas
16:00	Italian kielikylpy ja kulttuurituokio
19:00	Illallinen
19:30	Kävelyretki: Cesenaticon kylään
21:00	Illtapiiri, aihe: itseluottamus
22.00	Hiljaisuus

Tutustumisleikit

Papinhattu

Säännöt: Ryhmä muodostaa piirin, jossa yksi pelaajista on keskellä. Keskellä olevalle huudetaan yhdessä piirissä olevan nimi, jolloin keskellä olevan tehtävänä on yrittää ”läimäyttää” nimettyä pehmeällä paperirullalla. Jos keskellä oleva ehtii osua nimettyä henkilöä ennen kuin tämä huutaa jonkun toisen leikkijän nimen, joutuu ensimmäisenä nimetty henkilö keskelle ”papinhatuksi”.

Peliä voidaan mukauttaa siten, että keskellä olevia henkilöitä on yhden sijaan kaksi, tai luomalla uusia sääntöjä, kuten että samaa nimeä ei saa sanoa kahdesti tai sanotaan vain ennen aakkosten M-kirjainta alkavia nimiä, jotta kaikkien nimiä tulee huudettua mahdollisimman tasapuolisesti.

Tämän leirikin tarkoituksena on särkeä jäätä, sekä oppia nuorten nimet, jotta ohjaajat jatkossa pystyvät kutsumaan nuoria omalla nimellään.

Lakanalentopallo

Pelaajista muodostetaan yhdelle lentopallokentälle kaksi neljän hengen joukkuetta. Molemmille joukkueille annetaan lakana tai päiväpeitto pelivälineeksi. Pelaajien tulee lennättää pallo liikkeelle oman rajansa sisäpuolelta ja saada pallo menemään verkon yli ja putoamaan vastustajan rajojen sisäpuolelle. Vastustaja yrittää torjua hyökkäyksen pysäyttämällä pallon rajojensa sisälle lakanan päälle. Pysäyttämisen jälkeen vastustaja hyökkää takaisin toiselle puolelle. Jos pallo tippuu maahan tai menee rajojen yli, saa vastustaja pisteen.

Italian kielikyöpy ja kulttuurituokio

Ohjeistetaan nuoria hetken miettimään ja pyydetään kohta sattumanvaraisessa järjestyksessä muutaman nuoren piirin keskelle seisomaan ja kertomaan itsestään ja koulustaan joko englanniksi tai ruotsiksi. Ohjaaja hiljenee, ja tässä vaiheessa nuoret käyvät yleensä levottomiksi ja alkavat supista ”en minä osaa!”, ”toivottavasti ei valitse minua!” jne.

Hetken päästä nuorille kerrotaan, ettemme aio valita keskelle ketään. Kysytään nuorilta, kuinka moni ajatteli, että toivottavasti ohjaaja ei valitse minua, sekä pyydetään perusteluja tälle.

Tämän jälkeen keskustellaan termistä ’mukavuusalue’. Kysytään nuorilta, mitä se heidän mielestään tarkoittaa ja pohditaan aihetta yhdessä. Ohjaaja johdattaa keskustelua siihen, että vieraan kielen oppiminen ja sen käyttäminen vaatii monelta mukavuusalueelta poistumista, sillä kukaan ei voi ostata uutta kieltä heti. Ohjaaja muistuttaa, että on törpöä nauraa toiselle, joka yrittää, mutta ei osaa vierasta kieltä täydellisesti. Sillä emme hän mekään naura ulkomaalaisille, jotka yrittävät puhua suomea. Tämän jälkeen ohjaaja voi kertoa omaa kokemusta kielitaitonsa oppimisesta, peloista jne.

Nuorille annetaan italian kielikylpy –moniste (löytyy materiaalipankista), joka sisältää leirin aikana tarvittavaa perussanastoa. Luemme sanaston läpi yhdessä nuorten toistessa sanat ohjaajan perässä. Sanaston lukemisen jälkeen nuoret pääsevät liikkumaan ja kyselemään toisiltaan nimeä, ikää ja asuinpaikkaa italiaksi.

Rohkaistaan nuoria opettelemaan sanalistan leirin aikana, sekä käyttämään oppimiaan sanoja ruokalassa, kaupassa ja kaupungilla asioidessaan. Ohjaaja kannustaa, että nuoret oppivat monisteella olevat sanat viikon aikana ja voivat halutessaan jatkaa italian kielen opiskelua Suomessa, joko koulussa tai kansalaisopistossa.

Kielikylvyn lopuksi keskustelemme ja jaamme tietoa ja kokemuksiamme Italian kulttuurista. Kysytään, mitä huomiota ja poikkeavuuksia verrattuna Suomeen kulttuuriin nuoret ovat havainneet ja eroista keskustellaan yhdessä. Ohjaaja kertoo italialaisesta koulusysteemistä, perhesuhteiden tärkeydestä, ruokakulttuurista ja italian tapakulttuurista sekä opetetaan nuoria tekemään italialaisen tervehdymisen, kaksi poskisuudelmaa, ja opetetaan nuorille yleisimmät italialaiset käsimerkit.

Kävelyretki Cesenaticon kylään

Saavuttuamme Cesenaticon kylään ohjaajat kertovat kylän historiasta kalastuksen parissa sekä muutaman faktan kylän historiasta ennen vapaa-aikaa. Infot löytyvät materiaalipankista.

Ohjeistetaan nuorille keskustan alue, jonka ulkopuolelle ei saa poistua vierailun aikana, sekä kannustetaan nuoria käyttämään vastaopittua italian kieltä ja tilaamaan jäätelöt italiaksi.

Iltapiiri: itseluottamus

Piirin ensimmäisen kierroksen aiheena on ”miten päiväsi meni”. Ohjaaja aloittaa kertomalla omasta päivästä, jonka jälkeen puheenvuoro siirtyy seuraavalle.

Seuraavan kierroksen aiheena on itsetunto ja –luottamus. Ohjaaja aloittaa puheenvuorokierroksen, jossa avaa termejä sekä kertoo henkilökohtaisesta itseluottamuksestaan.

Emme suosittele itseluottamuksen ottamista aiheeksi ensimmäisinä leiripäivinä, sillä se on kokemuksemme mukaan nuorille haastava ja koskettava puheenaihe.

Toisen päivän ohjelma

8:30	Aamupala
9:00	Aamupiiri, aihe: kaverit & oma aika
10:00-15:00	Vierailu San Marinon tasavaltaan
16:00	"Turistina Italiassa" -tehtävä
17:30	Sup-lautailua meressä
19:00	Illallinen
20:00	Iltaohjelmaa: Tietoisuustaidot-harjoitus
21:00	Illtapiiri, aihe: Unelmat ja tulevaisuuden suunnitelmat
22:00	Hiljaisuus

Aamupiiri: kaverit ja oma aika

Pidämme aamupiirin aivan rantaviivan tuntumassa, jolloin taustalla on vaimea aamuaaltojen kohina eikä aurinko ole vielä niin kuuma kuin puolenpäivän aikaan. Pyydämme nuoret piirimuodostelmaan.

Ensimmäisenä kierroksen aiheena meillä on oman ajan tarve. Ohjaaja täsmentää, että moni nuorista on tottunut omaan huoneen rauhaan kotona, mutta tällä leirillä yövytään 4-6 hengen ryhmissä, jolloin joudutaan tekemään kompromisseja monen asian suhteen.

Ohjaaja pyytää nuoria kertomaan, tarvitseeko hän mielestään omaa aikaa, kuinka usein ja kuinka paljon. Sekä pyydetään kertomaan, miten omassa huoneessa täällä Italiassa on mennyt. Kierroksen päätteeksi ohjaaja tekee yhteenvedon aiheesta ja pyytää nuoria huomioimaan muiden oman ajan tarpeen etenkin iltaisin hiljaisuuden jälkeen: vaikka itseä ei vielä väsyttäisi ja tekisi mieli jutella, niin on hyvä huomioida kaveria, joka ehkä haluaisi jo nukkua. Tämän aiheen tarkoituksena on auttaa nuorta pohtimaan omaa toimintaansa, oman tilan tarvetta sekä edistää vuorovaikutustaitoja miettimällä muita.

Toisen kierroksen aiheena on kaverit ja ystävyys. Ohjaaja alustaa aiheen kysymällä, mitä kaverit merkitsevät nuorille, millainen on hyvä ystävä ja millainen ystävä itse on.

San Marino -retki

Ennen retkellä lähtöä ohjeistetaan nuorille, miten kannattaa pukeutua ja mitä tulee ottaa mukaan. Nuorille kerrotaan, että on äärimmäisen tärkeää laittaa jalkaan hyvät kävelykengät, sillä päivän aikana tullaan kävelemään paljon. Nuoria ohjeistetaan laittamaan huolellisesti aurinkorasvaa, sekä ottamaan rasva mukaan. Tärkeää on ottaa mukaan myös hattu aurinkosuojaksi sekä vesipullo. Nuorille painotetaan, että jokaisella on oltava ohjaajien numerot tallennettuna matkapuhelimiinsa.

Tilabusssimme lähtee kello 10:00 kohti San Marinoa, minkä olemme tilanneet Euro Campin respan kautta. Matka kestää noin tunnin verran, jonka aikana pidetään nuorille San Marino –tietokilpailu ja infopaketti (löytyy materiaalipankista).

Bussilta kaikki kävelevät yhdessä kohti vanhan kaupungin portteja. Nuorille tulee painottaa, että on erityisen tärkeää tässä kohtaa pysyä yhdessä, jotta kaikki löytävät kohtaamispaikalle.

Portin sisälle saavuttuamme kerromme nuorille tapaamisaikamme tässä kyseisessä paikassa. Nuorilla on lupa liikkua muurin sisäpuolelle vähintään kolmen hengen ryhmissä.

Kerääntyttyämme yhteen kello 12 otamme yhteiskuvan nuorten ja ohjaajien kanssa vanhan kaupungin porteilla. Tämä kuva teetetään paperiversioksi, siihen lisätään Euro Campin ja Liikuntamatkojen logo, ja se annetaan nuorille muistoksi leiristä sen päättyessä.

Turistina Italiassa –tehtävä

Jaamme nuoret viiden hengen ryhmiin ja ohjeistamme tehtävän. Tehtävä sekä ohjeistus löytyvät materiaalipankista.

Kannustetaan nuoria käyttämään luovuutta ja kekseliäisyyttä kuvien ja videoiden ottamisessa. Aikaa annamme ryhmille 60 minuuttia, ja kerromme, minne kuvat tullaan näyttämään/kenelle kuvat lähetetään.

Tehtävä on hyvä, sillä se pakottaa oppilaat toiminaan ryhmänä ja tekemään yhteistyötä, sillä jokaisella ryhmäläisellä on oltava rooli kuvissa. Etenkin arat ja matalammalla sosiaalisuudella varustetut nuoret tulisi ohjata muiden joukkoon järjestämällä tämän kaltaisia tehtäviä ja pelejä.

Tämä on oivallinen myös kulttuurikasvatuksen kannalta, koska nuoret joutuvat ottamaan kontaktia Euro Campin työntekijöihin sekä paikallisiin ihmisiin saadakseen otettua kaikki tarvittavat kuvat. Tehtävä vaatii kekseliäisyyttä ja luovuutta ja saa aiemman kokemuksen mukaan nuoret jopa kilvoittelemaan keskenään, kenellä on hauskin tai onnistunein kuva.

Video, jossa oppilaat esittävät ohjaajia on mainio keino oppilaille mm. antaa epäsuoraa palautetta ohjaajien toiminnasta. Videoista on käynyt aiemmin ilmi, kuinka tarkasti oppilaat ovat huomanneet ohjaajien maneerit ja toimintatavat.

Sup-lautailua meressä

Ohjaaja sekä välineet hankitaan ulkopuoliselta, paikalliselta yritykseltä. Sup-lautailu on vapaaehtoista, sillä se on lisämaksullinen (5e). Sup-lautailu on lämpimässä merivedessä miellyttävää, se on monelle uusi lajikokemus sekä se tarjoaa riittävästi haasteita niin aloittelijoille kuin kokeneille lautailijoille.

Ohjaaja on italialainen, joka ohjaa tunnit englanniksi, jolloin nuoret pääsevät harjoittelemaan englanninkielen taitoja. Ohjaajien tehtävä on kehua ja kannustaa nuoria.

Tietoisuustaidot-harjoitus

Harjoitus suoritetaan rauhallisessa paikassa, nuorten istuessa tuoleilla. Alkuun kysytään ovatko nuoret kuulleet puhuttavan tietoisuustaidoista (eng. Mindfulness.)

Avataan käsitettä ja kerrotaan tietoisuustaidoilla tarkoitettavan keskittymisen suuntaamista käsillä olevaan hetkeen, jolla on positiivisia hyötyjä elämänlaadun kannalta.

Harjoitus sopii hyvin kiireisen päivän jälkeen rauhoittumisenhetkeksi. Tärkeä sanoma sisällössä on, että muiden mielipiteitä ei pitäisi liiaksi huomioida, vaan ohittaa ne ja jatkaa omaa kukoistamistaan niin kuin vertauskuvan vuori tekee sääilmiöiden kanssa. Tehtävän lopuksi kerrotaan nuorille, että tietoisuustaitoharjoitukset ovat hyviä ja hyödyllisiä päivittäin tehtäviksi keskittymis- ja rentoutumisharjoituksiksi.

Harjoitus löytyy materiaalipankista.

Iltaopiiri: Unelmat ja tulevaisuuden suunnitelmat

Aiheessa käsittelemme tulevaisuuden suunnitelmia yhdeksännen luokan jälkeen sekä omia unelmia.

Ohjaajat ja opettajat kertovat omista valinnoistaan peruskoulun jälkeen, jolloin nuoret kuulevat erilaista urapoluista. Tämä on varmasti mielenkiintoista myös nuorille, sillä he eivät välttämättä tunne opettajaansa kovinkaan hyvin, vaikka tämä olisi oppilaita useamman vuoden opettanutkin.

Loppupuheenvuorossaan nuorille kerrotaan, että kaikki paikalla olevat ovat huipputyyppejä, kaikilla on omat vahvuudet ja hän uskoo kaikkien piirissä kuultujen unelmien olevan mahdollista toteuttaa. Ohjaaja tuo ilmi nuorten elämän käännekohdan, uudessa koulussa aloittamisen koittavan pien. Uudessa koulussa aloittaessa nuorilla on oiva mahdollisuus luopua peruskoulussa muodostuneista, arkea ja elämää määrittelevistä haitallisista rooleista. Uudessa koulussa ja ryhmässä aloittamisen voi ottaa uutena alkuna, jossa jokainen voi päättää kuka ja millainen on.

Iltaopiirin toisena aiheena on: kerro itsestäsi kolme myönteistä piirrettä ja yksi kehittymisen kohteeksi. Lahjakkuuden, luovuuden ja omien hyvien ominaisuuksien tiedostamisen merkitystä nuoren elämässä ei tarvitse liioin perustella. Sekä yhteiskunnan että nuoren itsensä kannalta on erittäin tärkeää, että nuori tiedostaa omat lahjansa. Näin oman ammatillisen pätevyyden, elämän mielekkyyden ja onnellisuuden tunteet lisääntyvät. Myös omien kehityskohteiden tiedostaminen on tärkeää, jotta nuorella olisi realistinen kuva omasta toiminnastaan. Ohjaaja aloittaa piirin ja kertoo itsestään kolme myönteistä piirrettä sekä kehittämisen kohteen. Monelle nuorelle keksiminen ja kertominen voi olla haastavaa, mutta se voi olla myös ohjaajalle. Kierroksen jälkeen ohjaaja kokoaa ajatukset yhteen. Kerrotaan miksi on tärkeä osata tiedostaa hyvät piirteet, mutta miksi on myös tärkeä ajatella omia kehittämisen kohtiaan. Voi kertoa esimerkin työhaastattelu tilanteesta, jossa on kaksi ääripäätä. Toinen kertoo itsestään reippaasti, missä on hyvä ja mitä osaa. Toinen henkilö taas tulee ujostellen ja pohtii, että ehkä minä osaan tätä tai tuota, mutta en ole täysin varma. Annetaan nuorten pohtia kumpi henkilö tekisi vaikutuksen työhaastattelijaan.

Kolmannen päivän ohjelma

7:20	Aamulenkki
8:00	Aamupala
8:30	Aamupiiri, aihe: terveelliset elämäntavat
10.00	Leiriolympialaiset
12:00	Kehumispiiri, palaute leiristä
13:00	Lounas
14:00	Lähtö takaisin kotiin

Aamulenkki

Leirikoululaiset saavat jakaantua omatoimisesti kolmeen eri porukkaan: nopeampaan juoksuun, hölkkään ja kävelyryhmään. Jokaisessa ryhmässä tulee olla mukana vähintään yksi ohjaaja.

Lenkki on temmosta riippuen 30-45 minuuttia kestävä harjoitus. Lähdemme läheiseen mäntymetsään, jota pitkin matkaa taivalletaan kunkin kolmen ryhmän omalla vauhdilla. Kun ollaan puolessa välissä aikaa, käännytään takaisin ja jatketaan paluumatka rantavii-vaa pitkin.

Harjoituksen tarkoituksena ei ole kasvattaa vauhtikestävyyttä tms., van suoda nuorille luontoliikunnan nautintoa omaan tahtiin tehtynä. Tehtävästä nauttimista lisää ainutlaa-tuinen luonto: hyvin hoidettu italialainen mäntymetsä sekä ranta, joka aamuauringon noustessa on vielä täysin tyhjillään.

Aamupiiri: Terveelliset elämäntavat

Aamupiirissa aiheenamme on terveelliset elämäntavat, käymme läpi mitä ne merkitse-vät nuorille ja mitä nuori tekee niiden eteen. Ohjaaja aloittaa taas kierroksen kerto-malla, että terveellisillä elämäntavoilla tarkoitetaan ihmisen fyysistä, psyykkistä ja sosi-aalista terveyttä. Termit avataan nuorille.

Ohjaaja kertoo, miten hän henkilökohtaisesti hoitaa näitä terveyden osa-alueita ja mitä terveys ja terveenä oleminen hänelle merkitsee.

Tässä nuoret pääsevät pohtimaan omaa suhtautumistaan terveyteen ja oppimaan muilta. Tämä aihe on ajankohtainen, sillä 12-18 vuotiaiden liikalihavuuden vaikeusaste on kasvanut ja ikäryhmän ylipainoisuus on lähes kolminkertaistunut lähivuosien aikana.

Leiriolympialaiset

Olympialaiset voivat järjestää leirikoulussa yhtenä päivänä tai koko leirin aikana esim. yksi laji päivän aikana. Ja viimeisenä päivänä olympialaiset huipentuvat ja voittaja ratkeaa. Ohjaajat jakavat nuoret 4-5 hengen joukkueisiin. Joukkue keksii itsellensä nimen sekä kannustushuudon.

Leiriolympialaiset ovat leikkimieliset ja lajit olemme valinneet siten, että niissä riittävät liikunnalliset perustaidot, eikä kenenkään lajitaustalla saisi liikaa ”etumatkaa”. Toinen va-lintakriteeri peleissä ja lajeissa oli, että niiden olisi sääntöjensä puitteessa tuettava nuor-ten osallisuutta sekä ryhmätoimintaa.

Käytimme kyseisissä olympialaisissa lajeina joukkuepolttopalloa, viestiä sekä suota. Pelit ja ohjeet löytyvät materiaalipankista, jossa on myös lisää ideoita olympialajeihin.

Kehumisiiri ja palaute

Kehumisiirin ohjeet löytyvät materiaalipankista.

Kehumispiiri on valittu ohjelmaan, sillä teorian tiedon perusteella ovat vertaiset erittäin tärkeitä nuorille. Haluamme, että nuoret opettelisivat kehuun toisiaan sekä oppisivat ottamaan kehuja vastaan harjoituksen avulla. Haluamme antaa nuorille positiivisia kokemuksia vertaisista tämän tehtävän avulla.

Materiaalipankki

Tähän osioon olemme keränneet materiaaliksi infoja matkoista, mm. Venetsiasta, San Marinosta sekä Mirabilandiasta.

Lisäksi löytyy leiriolympialaisiin lajivinkkejä, tietokilpailuja, kielikylpymoniste, sekä ryhmätehtäviä ja erilaisia harjoituksia.

Ottakaa vinkit käyttöön, ja keksikää itse tuplasti lisää! 😊

Italian kielikylpy

ITALIAN SANASTOA

Ciao! moi!

Come stai? mitä kuuluu?

bene, grazie hyvä, kiitos

Come ti chiami? mikä on nimesi?

Mi chiamo Max nimeni on Max

Di dove sei? mistä olet kotosi?

Sono finlandese olen suomalainen.

Piacere! hauska tutustua!

GRAZIE
KIITOS

PREGO
OLE HYVÄ

PER FAVORE
OLE KILTI

SCUSA
ANTEEKSI

- 0 ZERO
- 1 UNO
- 2 DUE
- 3 TRE
- 4 QUATTRO
- 5 CINQUE
- 6 SEI
- 7 SETTE
- 8 OTTO
- 9 NOVE
- 10 DICI

BUONGIORNO!
hyvää päivää

BUONASERA!
hyvää iltaa

BUONANOTTE!
öitä!

MUUTA SÄLÄÄ...

camara numero... Huone numero...

Que ora e? mitä kello on?

non parlo italiano en puhuitaliaa

parli inglese? puhutko englantia?

quanto costa? paljonko maksaa?

vorrei pagare. Haluaisin maksaa.

Ti amo. Rakastan sinua.

Bella kaunis

Bello komea

non capisco en ymmärrä

quanti anni ha? Kuinka vanha olet?

Aperto Auki

CHIUSA KIinni

JÄÄTELÖKIOSKILLA

GELATO

cono tutti piccolo

coppa kuppi medio

gusti maku grande

"coppa grande, per favore."

RUOKALASSA

"Basta pasta"

molto paljon

ancora lisää

poco vähän

meno vähemmän

basta riittää

tutti kaikkea

caldo kuuma

freddo kylmä

latte maito

PIZZALISTA

Margherita = mozzarella + tomaattipizza

Pata pizza = pizza, jossa on ranskalaisia perunoita

pomodoro = tomaatti

cipolla = sipuli

funghi = sienet

salame = salami

würstel = mausteinen makkara

prosciutto cotto kinkku

prosciutto crudo ilmakeitto kinkku

piccante = tulinen

zucchini = kesäkurpitsa

aglio = valkosipuli

rosso = punainen

nere = musta

salsiccia = makkara

melanzana = munakoiso

peperoni = paprika

formaggio = juusto

acciugne = sardini

capperi = kappis

carciofi = artisokka

polipo = mustekala

tonno = tonnikala

radicchio = punasalaatti

coperto = kattausmaksu

servizio = palvelumaksu

San Marino

San Marino on Euroopan pienin tasavalta Italian ympäröimänä. Se sijaitsee Italian keski-osassa Titano -vuoren rinteillä lähellä rannikkoa ja Adrianmerta. Apenniinien vuoriston johdosta San Marino on maastomuodoiltaan kauttaaltaan melko jyrkkää.

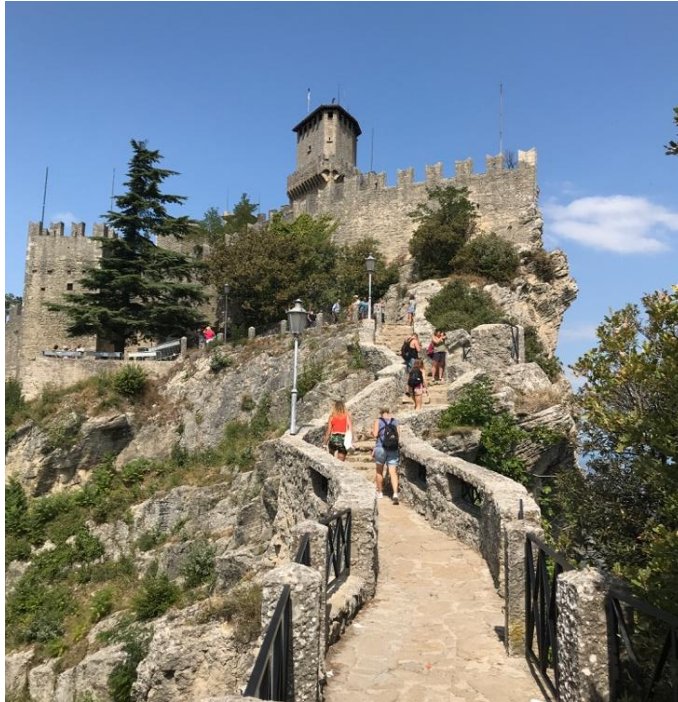
Väkiluvultaan San Marino on Euroopan toiseksi pienin maa ja pinta-alaltaan kolmanneksi pienin. Ainoastaan kaupunkivaltioista Monaco ja Vatikaani ovat pinta-alaltaan pienempiä. San Marino on näitä kaupunkivaltioita kuitenkin huomattavasti suurempi, sillä siellä on monia kaupunkeja, kyliä sekä maaseutua.

San Marinon perusti perimätiedon mukaan Pyhä Marinus 3.9.301. Santo Marinus työskenteli nykyisen Kroatian alueella muurarina, josta myöhemmin muutti asumaan Riminiin. Kristinuskoa saarnannutta Marinusta ei otettu katolilaisessa Italiassa ilolla vastaan ja hän joutuikin pakenemaan kristittyihin kohdistettuja vainoja. Emilia-Romagnan alue on hyvin litteä, ja Marinus pakeni alueen ainoalle korkealle vuorelle, 755 metriä merenpinnasta olevaan San Marinoon. San Marinon kerrotaan parantaneen erään rikkaan naisen lapsen rukoilemalla, josta kiitollisena nainen lahjoitti Titanovuoren Pyhälle Marinoukselle.

San Marinon rajat ovat pysyneet koskemattomina vuodesta 1463 lähtien, ja se väittääkin olevansa maailman vanhin tasavalta. Maan hallintopolitiikka periytyy jopa antiikin Rooman ajoilta. Vaikka San Marino onkin itsenäinen valtio, Italia on vahvasti vaikuttamassa maan politiikkaan. Italian ympäröimänä kaikki liikenne kulkee sen kautta ja ristiriitatilanteissa San Marino on yleensä joutunut taipumaan. San Marinon ja Italian välinen raja on avoin, ja jopa joskus erittäin huomaamaton.

San Marinoon pääsee ainoastaan tietä pitkin, sillä rautateitä ei ole ja ainoa lentokenttä on suunniteltu pienlentokoneille. Maan halkaisee sen ainoa suurempi nelikaistainen tie ”superstrada”, joka johtaa suoraan vanhaan kaupunkiin. Muuten tiet ovat kapeita, jyrkkiä ja kiemuraisia. Liikenne on tyyppillistä Etelä-Eurooppalaiseen kulttuuriin kuuluvaa, liikennesäännöistä piitataan hyvin vähän.

Vaikka San Marino ei kuulu Euroopan Unioniin se käyttää valuuttana euroa. Hintataso on suunnilleen Suomen ja Italian kanssa samaa luokkaa. Ostoksia tehdessä kannattaa miettiä mitä etsii, sillä vanhakaupunki on täynnä turistiroinaa ja –kojuja. Paikallisia tuotteita puolestaan löytää varmimmin ruokakaupoista. San Marinossa puhutaan italiaa ja sitä kannattaakin opetella etukäteen, sillä paikallisilta englantia sujuu yhtä hyvin, kuin italian puolella. Maan nähtävyyksiksi luetellaan vanhakaupunki, Superstradan varsi ja maaseutu. Vanhakaupunki on tunnettu Titanovuoren rinteillä olevista torneistaan: Rocca, Cesta ja Montale.

Mirabilandia

Mirabilandiassa on yli 40 erilaista kohdetta. Rannekkeita huvipuistoon ei ole, vaan siälle mennään lipun kanssa. Alueelta löytyy myös alueeseen kuuluva, tosin maksullinen, ranta MiraBeach.

Laitteiden lisäksi huvipuistossa on mahdollista nähdä esityksiä musikaaleista akrobatiaan ja autostuntti show'hun. Etenkin jälkimmäinen kannattaa käydä katsomassa, vaikkei autot erityisemmin kiinnostaisikaan. Esitysten ajat löytyvät pääporttien läheltä, kartan vierestä.

Alueelta löytyy erilaisia ruokapaikkoja. On jäätelöä, pitsaa, hodareita, hampurilaisia ja myös terveellisempiä vaihtoehtoja kuten hedelmiä ja mehuja. Ruokapaikkojen tyylit vaihtelevat meksikolaisesta 60-lukuun.

Huvipuistosta löytyy monta vuoristorataa, joista jokaiselle varmasti löytyy sopiva. Hurjapäille sopivat iSpeed (nopeus 120km/h ja kiihtyvyyys 100km/h, 2,2 sekunnissa) ja Katun, jota sanotaan Euroopan parhaaksi vuoristoradaksi (pituus 1 200m, vauhti 110km/h). Jos et ole hurjapää, voit testata vaikkapa Max Adventures, Master Thain ja Pakarin.

Mirabilandiasta löytyy Euroopan korkeimmat vapaapudotuslaitteet. Korkealle taivaisiin pääset Discoveryn ja Columbian kyydissä. Discovery vie sinut hitaasti korkeuksiin ja päästää sitten putoamaan, kun taas Columbia vie nopeasti ylös ja alas, ja ylös, ja alas.

Alueelta löytyy kaunista puistomaista maisemaa, ja se on jaoteltu erilaisten teemojen mukaan, esim. Maya-kulttuuri. Jos alue muuten kiinnostaa, on myös mahdollista kiertää

puistoa Mira expressillä ja jos dinosaurukset kiinnostavat enemmän, hyppää Monosauron kyytiin.

Liian kuumiin tunnelmiin on helpotus: vesilaitteet. Täältä löytyy maailman korkein vesivuoristorata, Divertical. Jos haluaa lähteä kovaa ja korkealta, voit valita Niagaran, jonka huippukorkeus on 27m ja huippunopeus 70 km/h. Niagaran tuntuessa liian korkealta, voit hypätä myös Autosplashiin, jonka korkein kohta on "vain" 15m. Jos veden ympäröimänä seikkailu kiinnostaa, sopivia laitteita ovat Rio Bravo ja Raratonga, joista jälkimmäisessä pääset ampumaan vesipyssyllä. Voit myös hypätä kumiveneen kyytiin ja laskea ison Blue River –vesiliukumäen alas.

Kun lähdet Resetin kyytiin, kierrät New Yorkin jäännöksiä laseraseen kanssa, pyrkimyksenä osua mahdollisimman moneen kohteeseen.

Perinteisen karusellin lisäksi muutakin pyöritystä löytyy mm. Musicista ja Eurowheelistä.

Kauhun ystäville löytyy "Phobia" kauhutalo, jossa on oikeita näyttelijöitä. Jotta taloon pääsee, joutuu maksamaan lisämaksun (5euroa) .

Venetsia

Venetsia Venetsia on Koillis-Italiassa Andrianmeren rannalla sijaitseva 118 eri saarelle perustettu kaupunki. Saaret yhdistyvät toisiinsa sadoin silloin jotka kätkevät alleen maanteiden tavoin toimivat kanaalit. Venetsiassa ei pysty liikkumaan autolla vaan kätevin tapa taittaa matkaa on vesibussilla, gondoolilla tai kävellen kapeita kävelykatuja pitkin. Venetsian suurin kanaali, Canal Grande, jakaa kaupungin kahteen osaan S-kirjaimen muotoisena mutkittelevana janana. Canal Grande on neljä kilometriä pitkä ja leveimmistä kohdasta 90 metriä leveä.

Venetsiassa asuu n. 270 000 asukasta mutta määrä on pienenemään päin kalliiden asumiskustannusten, vähenevien työpaikkojen ja kaupungin vajoamisen takia. Venetsia tunnetaankin tuhoon tuomittuna kaupunkina, sillä puupaalujen varaan rakennetut rakennukset ovat alkaneet vajota 600-luvulla jolloin läheinen joki ohjattiin kulkemaan kaupungin läpi tarkoituksena estää Venetsian liejuuntuminen. Paalutuksia tukeneen jokiliejun kadotessa alkoivat rakennukset kuitenkin vajota. Kaupungin kieltäessä pohjavesipumppauksen on vajoamistahti hidastunut 1-2 millimetriin vuodessa mutta sitä ei ole saatu kokonaan pysäytettyä. Vajoamisen lisäksi kaupunkia piinaavat usein toistuvat voimakkaat tulvat. Vesi nousee jopa polvenkorkeuteen yli 60 kertaa vuodessa. Tähän monet hotellit ovat varautuneet mm. vuokraamalla turisteille kumisaappaita. Venetsialaiset saavat elantonsa suurissa osin matkailusta. Kaupungissa käy vuosittain 15-18 miljoonaa turistia ja määrän on arvioitu kaksinkertaistuvan kahdessakymmenessä vuodessa. Suurin osa turisteista vierailee kaupungissa loppukesästä mutta vuosittaiset elokuvajuhlat saavat kaupungin hotellit täyteen myös helmikuussa. Suurin osa turisteista käy Venetsiassa vain päivävierailulla. Venetsiassa riittää paljon nähtävää ja koettavaa. Yksi kaupungin kuuluisimmista nähtävyyksistä on Piazza San Marco eli pyhän Markuksen historiallinen tori. Toria alettiin rakentaa jo 800-luvulla ja se on kaupungin keskus ja kuuluisa

kokoontumispaikka. Torin laidalla sijaitsee lukuisia kahviloita, museoita sekä upea kirkko Basilica di San Marco.

Venetsian 354:stä sillasta kuuluisimpia ovat Rialton silta joka oli vuoteen 1854 asti ainoa suuren kanaalin ylittävä silta sekä ns. Huokauksien silta joka johti vankilalle: silta on saanut nimensä tarinasta, jonka mukaan siltaa ylittäessään vangit huokaisivat nähdessään auringon viimeistä kertaa. Venetsiassa sijaitsee Euroopan vanhin juutalainen kaupunginosa, Cannaregion sestiere. Entinen ghetto on nykyäänkin juutalaisten edustama yhteisö ja korttelin varrella on mm. mielenkiintoinen museo, ravintoloita, leipomoja ja kauppoja.

Turistina italiassa –tehtävä

Ohje: Ryhmäsi tulee ottaa kuva seuraavista aiheista.

Säännöt: Jokaisen ryhmän jäsenen tulee näkyä jokaisessa kuvassa. Leirikoulualueelta ei saa poistua.

1. Kuva mahdollisimman monen italialaisen kanssa
2. Leirikoululainen Euro Campin työntekijän apurina
3. Potretti ohjaajien ja opettajien kanssa
4. Selfie Euro Campin logon edessä
5. Leirikoulun paras paikka
6. Himotuim paikallinen herkku
7. Leirikoulufiilis
8. Akrobatiaa rannalla
9. Perinteinen turistikuva
10. Video: esittäkää leirikouluohjaajia

Kehumispiiri

Ohje: Nuoret istuvat koripallokentällä piirimuodostelmassa. Jokaisella on A4 -paperi sekä kuulakärkikynä. Nuoria pyydetään kääntämään paperi vaaka-asentoon ja kirjoittamaan sen oikeaan yläkulmaan oma nimi. Tämän jälkeen nuori antaa oman paperinsa vasemmalla puolella istuvalla henkilölle. Ohjaaja antaa ohjeeksi, että jokaisella osallistujalla on 10 sekuntia aikaa piirtää nimessä olevan henkilön kasvojen jotakin osaa. Ohjaaja ottaa aikaa ja huutaa 10 sekunnin kuluttua ”vaihto,” jolloin paperi annetaan aina vasemmalla puolella istuvalle henkilölle. Kun jokainen paperi on kiertänyt jokaisella osallistujalla, on kasvokuva valmis ja se palautetaan omistajalleen.

Kierros 2: Ohjaaja pyytää nuoria kääntämään oma paperinsa ympäri ja kirjoittamaan taas oikeaan yläkulmaan oma nimensä. Tämän jälkeen paperi annetaan vasemmalla puolella istuvalle henkilölle. Ohjaaja kertoo, että idea on nyt sama, mutta tällä kertaa nuorilla on 10 sekuntia aikaa kirjoittaa henkilöstä positiivisia asioita. Ohjaaja painottaa, että viime kierroksella sai piirtämisen kanssa hassutella, mutta nyt kirjoitetaan oikeasti

kivoja asioita, jotka ovat realistisia ja joista vastaanottajalle tulee hyvä mieli. Kierros käydään läpi ja nuoret saavat omassa rauhassa lukea paperinsa ja pitää nämä muistona.

Leiriolympialaiset

Ohje: Leiriolympialaiset suoritetaan ohjaajien valitsemissa neljän henkilön joukkueissa. Jokaisen joukkueen jäsenen tulee osallistua suoritukseen.

Joukkuepolttopallo

Säännöt: Kaikki joukkueet ovat koripallokentän sisäpuolella. Pelissä on yksi pallo, jolla on tarkoitus yhdessä oman joukkueen kanssa polttaa muiden joukkueiden jäseniä. Polttaa voi joko heittämällä toisen joukkueen pelaajaa suoraan tai syötellä oman joukkueen jäsenen kanssa. Pallo kädessä ei saa liikkua. Jos pelaaja saa kopin, pallon heittänyt pelaaja joutuu pelistä pois. Se joukkue, jolla on viimeisenä pelaajia kentällä voittaa pelin.

Viesti

Säännöt: Joukkueet menevät oman ryhmänsä kanssa jonoon niin, että jokaisen joukkueen oma jono on rivissä samalla viivalla. Ohjaaja näyttää n.40 metrin päässä olevan viivan, jolle joukkueen tulee yhdessä edetä. Viivalle edetään siten, että jonon ensimmäinen juoksee kaksi metriä ja asettuu lankkuasentoon. Jonosta seuraava lähtee liikkeelle, hyppää lankuttajan yli, etenee noin kaksi metriä ja menee ojentajapunnerruksen lähtöasentoon. Jonon kolmas lähtee liikkeelle, hyppää ensimmäisen yli, menee seuraavan henkilön ali, liikkuu noin kaksi metriä ja menee lankkuasentoon. Ryhmä etenee tällä tavoin: joka toisen yli ja joka toisen ali maaliviivalle asti. Kun koko joukkue on ylittänyt maaliviivan, kääntyy joukkue takaisin tavoitteenaan ylittää alkuperäinen lähtöviiva pukkihyppelytyylillä.

Pukkihyppelytyylissä jonon ensimmäinen lähtee juoksuun, juoksee kaksi metriä ja menee kyykkyasentoon leuka rintaa vasten. Jonosta seuraava lähtee liikkeelle, hyppää kyykkääjän yli, juoksee kaksi metriä ja asettuu samaiseen asentoon. Koko joukkue liikkuu välin tällä tavoin lähtöviivan yli. Ensimmäisenä maaliin tullut joukkue voittaa pelin.

Suo

Säännöt: Joukkueelle annetaan kuusi valkoista A4 -paperia. Heille annetaan tehtäväksi edetä 20 metrin matka paperipaloja apunaan käyttäen. Nuorille kerrotaan, että välimatka on suo johon ei voi koskea ja paperit ovat maanpaloja. Sääntönä on, että paperipalan päällä on aina oltava joku raaja sen jälkeen, kun se on suohon laitettu. Jos paperipala on hetkenkin ilman jalkaa/kättä tms., se uppoaa ja joukkue menettää kyseisen palasen. Jos joukkueen jäsen osuu suohon, joutuu joukkue aloittamaan taipaleensa alusta. Se joukkue, joka on ensimmäisenä ylittänyt suon voittaa.

Tietoisuustaidot -harjoitus

"Vakaana Kuin Ylväs Vuori"

Jos sinulle on nyt mahdollista
ota mukava asento tuolillasi
sellainen asento, jossa voit levätä hiljaa
mieluummin liikkumattomassa asennossa
kymmenen minuutin ajan.

Tunnet kosketuksen tuolin istuinosaan
niin että se muodostaa turvallisen pohjan
jonka päällä lepää, ja
josta muu ruumiisi voi kohota jäykkänä.
Alaselkä, ristiselkä, ylä-alaselkä ja kaula
muodostavat yhtenäisen linjan

Olkapäät putoavat alaspäin rentoina
kätesi lepäävät rentoina
molemmilla puolilla kylkiäsi
ja käsivarret sylissäsi tai reisiesi päällä.

Ja kun tunnet itsesi ja olosi mukavaksi
antaen silmiesi sulkeutua kevyesti -
kiinnittäen tarkkaavuutesi hengitykseen -
tunnet jokaisen sisään hengityksen ja
uloshengityksen,
vain tarkkaillen omaa hengitystäsi,
pyrkimättä muuttamaan tai säätelemään
sitä millään tavalla,
antaen koko ruumiisi olla hiljaa
paikoillaan

Istuessasi näin tunnet asentosi ja itsesi
arvokkaaksi, vapautuneeksi, kokonaiseksi
- juuri tällä hetkellä

Koko olemuksesi heijastaa
tätä eheää kokonaisuutta

Ja pysytellen tässä tilassa
kuvittele mielesi silmin
niin hyvin kuin se on nyt mahdollista
korkea vuori,
kaunein vuori
jonka olet joskus nähnyt
tai pystyt kuvittelemaan.

Annat tämän kuvan viipyä mielessäsi

antaen sen tulla vähitellen lähemmäksi
ja tarkemman huomiosi kohteeksi

Ja tarkastelet sen kokoa ja muotoa
taivasiin kohoavaa terävää kärkeä,
sen jyrkkiä tai loivia rinteitä.

Kuinka vakaa, paikoillaan pysyvä,
kuinka kaunis se on katsella
kaukaa ja läheltä.

Ehkäpä sinun vuoresi huipulla on
hieman lunta
ja alempana näkyy kasvustoa,
puita ja pensaita.
Ehkäpä siellä huipulla on yksi terävä
kärki ja useita matalampia kärkiä tai
tasanteita.

Olipa sen muoto mikä tahansa
istuessasi ja kuvitellessasi tätä vuorta
voit tarkkailla sen kaikkia yksityiskohtia,
tunnistaen kaikki sen ominaisuudet

Ja kun tunnet itsesi valmiiksi
voit nähdä vuoren siirtyvän omaan
ruumiiseesi
niin että sinun kehosi
joka istuu tässä
ja mielesi silmissä siintävä vuori
tulevat yhdeksi.

Istuessasi tässä
jaat vuoren massiivisen koon,
hiljaisuuden ja arvokkuuden

Sinä tulet vuoreksi.

Vuoreksi, joka on tukevasti kiinni
maaperässä
kuten jalkasi ovat vahvasti kiinni
alustaansa vasten.

Sinun pääsi on vuoren terävä huippu,
jota koko kehosi tukee
olkapäsi ja käsivartesi ovat
vuoren rinteitä,

lantiosi ja jalkasi ovat sen tukeva perusta,
joka on maadotettuna tuoliin ja lattiaan.

Tuntiessasi lantiossasi ja selkärangassa
vuoren jyrkän kohoamisen
jokaisen hengityksen aikana -
istuessasi vakaasti -
Sinusta tulee yhä enemmän hengittävä vuori.

Olet täydellisesti se, joka olet,
ajatusten ja sanojen tuolla puolen.

Keskittynyt, paikoilleen asettunut ja
juurtunut.

Istuessasi näin
tietoisena siitä että aurinko pilkistää
pilvien raosta,
valo ja varjot vaihtelevat hetkestä toiseen,
vuoren seinämien hiljaisuudessa.

Päivä muuttuu yöksi ja yö päiväksi.
Tähdet, kuu ja aurinko loistavat
vuorollaan vuoren ympärillä.
Vuoren pysyessä vakaasti paikoillaan,
tuntien hetki hetkeltä kaikki muutokset
se pysyy kuitenkin kaiken aikaa samana.

Kun vuodenajat vaihtuvat
ja säätila vaihtelee hetkestä toiseen,
päivä päivältä
jäljelle jää vain rauhallisuus,
rauhallisuus, joka väistää kaikki nämä
muutokset.

Kesällä ei vuorella ole lunta
kuin sen korkeimmalla kohdalla
Syksyllä sen rinteillä on miljoonia
kirkkaita värejä
Talvella vuori on kääriytynyt valkoiseen
lumeen ja jääkuoreen
Jokaisena vuodenaikana paksu pilvipeite
verhoaa sen huiput ja rinteet
sumu, pisaroiva sade.

Ihmiset tulevat ja ihailevat kuinka kaunis
vuori onkaan

Se ei häiritse vuorta mitenkään
sen keskittyessä omaan keskeiseen
itseensä.

Pilvet tulevat ja
pilvet haihtuvat.
Vierailijat tulevat ja vierailijat poistuvat.
Vuoren massiivisuus ja kauneus
ei muutu vähääkään,
pitivätpä ihmiset siitä tai eivät,
olipa säätila mikä tahansa.

Olipa vuori sitten pilvien peittämä,
näkyvissä tai piilossa,
Päivällä tai yöllä
Se lepää paikoillaan
ja on oma itsensä.

Aika ajoin rajut myrskyt raivoavat sen
ympärillä,
lumi ja sade ja tuuli sinkoilevat sen
ympärillä
uskomattomalla voimalla.

Vuori pysyy paikoillaan.

Kevät tulee,
linnut laulavat,
kukat puhkeavat kukkaan,
purot solisevat lumen sulaessa.
Vuori jatkaa vakaata olemassaoloaan,
mikään ei saa sitä liikkumaan
tapahtuipa sen pinnalla mitä tahansa.

Ja samalla tavalla me,
jotka istumme ja mietiskelemme,
voimme kokea vuoren
omassa kehossamme.
Saman vakauden ja hiljaisuuden
mitä tahansa tapahtuukaan omassa
elämässämme
sekunnista toiseen,
tunnista toiseen,
vuodesta toiseen.

Elämässämme, mietiskelyssämme
tuntemme joka hetki luonnon pienet ja
suuret muutokset,
mielen yllykkeet.

Tuntemme valoisia ja synkeitä hetkiä
vaistoamme jännitteitä ja myrskyjä
ulkomaailmassa
ja omassa mielessämme ja
ruumiissamme,
siedämme pimeyttä,
siedämme kivuliaisuutta
kuten myös ilon hetkiä.

Ja vaikka kokemuksemme muuttuu -
hetki hetkeltä -
samaistumalla vuoreen
mietiskelyharjoituksen yhteydessä
voimme yhdistää sen voiman ja vakauden
ja liittää sen omaan voimaan ja
vakautemme.

Sen antama voima tukee sitä voimaa,
joka on kätkettynä meihin.
Ja kääntää jokaisen hetken keskittyneeksi
mielenhallinnaksi.
Se auttaa meitä näkemään kaikki
ajatuksemme ja tunteemme
meitä vaivaavat pakkomielleet,
tunnemyrskymme ja kriisitilanteemme,
koska kaikki mikä vaivaa meitä,
on samaa kuin säätilojen vaihtelu
vuoren ympärillä.
Vaikka koemme sen usein
henkilökohtaisena,
sen ei tarvitse henkilöityä kehenkään.

Meidän ei tarvitse yrittää olla
ajattelematta mitään myrskyjä,
joita kohtaamme
vaan voimme hyväksyä ne,
tuntea ne,
olivatpa ne mitä tahansa,
antaen niiden tulla tietoisuuteemme.
Opimme tuntemaan hiljaisuuden
syvimmällä tavalla
ja meissä asuvan viisauden.

Vuori opettaa meille tämän
ja paljon enemmänkin
jos kuuntelemme sitä.

Jos tunnet jotakin siitä vakaudesta
istuessasi nyt tällä,
on hyödyllistä,
että käytät sitä aika ajoin,
mietiskelysi yhteydessä,
muistuttamaan siitä
mitä merkitsee istua keskittyneenä,
rauhallisena,
- tässä ja nyt -
vapautuneena hiljaisuudessa.

ja voit jatkaa tätä keskittyneisyyden tilaa
vapaasti omassa rauhassasi
niin pitkään kuin haluat
ja palata siihen niin usein
kuin tunnet tarvitsevasi. (Kabat-Zinn, 2004.)